

Na osnovu člana 6. stav 1. tačka c) Zakona o javnim preduzećima („Sl.novine FBiH“ broj 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12) i člana 62. tačka 16. Statuta JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, broj: SD-5211/16-38/2. od 29.03.2016. godine i broj SD-18295/18 -51/5. od 19.07.2018. godine, Pedeset i peta (vanredna) Skupština Društva, održana dana 10.01.2019. godine, donosi:

O D L U K U
o donošenju Revidovanog plana poslovanja
Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo
za period 2019. - 2021. godina

Član 1.

Donosi se Revidovani plan poslovanja Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za period 2019. - 2021. godina, koji čini sastavni dio ove Odluke.

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 01.01.2019. godine.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o donošenju Plana poslovanja Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za period 2019. – 2021. godina, broj: SD-32755/18 – 54./2. od 13.12.2018. godine.

Broj: SD - 36182/19 - 55./2.
Sarajevo, 10.01.2019. godine

Predsjednik
Skupštine Društva

Jasmina Pašić

Javno preduzeće
ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE
d.d. - Sarajevo

Revidovani plan poslovanja
JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo
za period 2019.-2021. godina je donesen
na Pedeset i petoj (vanrednoj) Skupštini
Društva, održanoj 10.01.2019. godine

**REVIDOVANI
PLAN POSLOVANJA
za period
2019. - 2021. godina**

Sarajevo, januar 2019. godine

SADRŽAJ

1	SAŽETAK.....	3
	Ključni pokazatelji o Društvu	6
2	UVOD	7
	Misija, Vizija, Ciljevi.....	7
3	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	10
	Organizacija Društva.....	11
4	ANALIZA OKRUŽENJA.....	13
4.1	Rizici	20
5	STRATEŠKI PLANovi I CILJEVI DRUŠTVA	22
5.1	Poslovna politika i ciljevi Društva.....	22
6	ELEKTROENERGETSKI BILANS	27
7	FINANSIJSKI PLAN.....	30
8	PLAN LJUDSKIH RESURSA.....	48
9	PLAN ULAGANJA	51
9.1	Politika ulaganja	51
9.2	Prioriteti ulaganja	51
9.3	Ulaganja u djelatnosti proizvodnje	55
9.4	Ulaganja u djelatnosti distribucije	56
9.5	Ulaganja u djelatnostima snabdijevanja i trgovine	59
9.6	Kapitalna ulaganja sa nivoa Društva	59
9.7	Ulaganja u zajedničke projekte.....	63
9.8	Ulaganja u dokapitalizaciju zavisnih društava.....	64
10	NABAVKE	66
11	PROVOĐENJE PLANA.....	68
	PRILOZI	69

1 SAŽETAK

Revidovani trogodišnji Plan poslovanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo ili (EPBiH) za period 2019.-2021. godina urađen je u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima, Statutom Društva, te Pravilnikom o planiranju JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo. Ovaj Plan poslovanja sačinjen je u skladu sa *Smjernicama za izradu trogodišnjeg plana poslovanja JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo za period 2019.-2021. godina*, a zasnovan je na organizacionoj strukturi EPBiH i njenih djelatnosti kao cjeline koja je bila važeća u periodu izrade Plana. Za nove proizvodne objekte (koji bi trebali biti pušteni u pogon tokom planskog perioda) ostalo je nedefinisano u kojim će organizacionom obliku funkcionisati, ali su u ovom planu za period funkcionisanja svrstani u djelatnost Proizvodnje. Ovim revidovanim planom se djelimično koriguje Plan poslovanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo za period 2019.-2021. godina usvojen na Skupštini Društva održanoj 13.12. 2018. godine. Korekcije se vrše obzirom na nove okolnosti vezane za poslovanje Društva koje su se javile u periodu kada je prvobitni Plan već bio upućen u proceduru prema Skupštini Društva održanoj 13.12. 2018. godine. Shodno zaključku Uprave Društva sa sjednice održane 12.12. 2018. godine pripremljen je ovaj Revidovani plan koji se treba usvojiti po istoj proceduri kao i prvobitni.

Izvjesno je da bi u planskom periodu moglo doći do značajnih organizacionih i statutarnih promjena u EPBiH. Naime, u skladu sa:

- Zakonom o električnoj energiji,
- Privremenim smjernicama elektroenergetske politike FBiH i
- Programom o prestrukturiranju EE sektora u FBiH,

potrebno je izvršiti uspostavu Operatora distributivnog sistema (ODS) kao posebnog pravnog lica koje bi nastalo izdvajanjem distributivne djelatnosti iz EPBiH. ODS bi kao nova kompanija postao jedno od zavisnih društava u 100% -tnom vlasništvu EPBiH. Navedenim aktima definiran je značajan stepen neovisnosti ODS-a odnosno djelatnosti distribucije te se, osim putem pravnog razdvajanja, zahtjeva i omogućavanje neovisnosti u upravljanju, tekućem poslovanju i odlučivanju o sredstvima potrebnim za pogon, održavanje i razvoj distributivnog sistema. Suština je da svi akteri na tržištu električne energije imaju pristup distributivnoj mreži pod istim uslovima. Po potrebi, ovisno od dinamike formiranja ODS-a i implementacije nove organizacije EPBiH (bez distributivne djelatnosti) i budućeg ODS-a, pristupit će se revidovanju ovog Plana te će se izraditi posebni planski dokumenti za EPBiH i ODS koji će uvažiti organizacione promjene odnosno postojanje ODS-a kao zasebnog pravnog lica. U okviru Plana ulaganja planirana su sredstva koja bi bila inicijalni novčani ulog EPBiH kod osnivanja ODS-a.

Planom poslovanja se teži:

- obezbjediti stabilnost u snabdijevanju krajnjih kupaca električnom energijom po pristupačnim cijenama,
- obezbjediti stabilnost u snabdijevanju termoelektrana ugljem, u održavanju, rekonstrukciji i modernizaciji postojećih energetske objekata,
- predvidjeti obezbjeđenje investicionih sredstava za izgradnju novih i zamjenskih proizvodnih i rudarskih kapaciteta, a uz planirano poboljšanje okolinskih performansi i standarda zaposlenika.

Planom je predviđeno ostvarenje dobiti u planskim godinama, a na bazi planskih projekcija i pretpostavki. Pored toga, planirano je i značajno zaduživanje kod međunarodnih i domaćih finansijskih institucija kako bi se zatvorila finansijska konstrukcija za ulaganja u planskom

periodu koja dosežu iznos od blizu 1,8 milijardi KM s tim da se pojedini projekti protežu i na godine nakon toga. Izvjesno da će većina potrebnih finansijskih sredstava morati biti obezbjeđena iz eksternih izvora što će dovesti da znatno većeg nivoa zaduženosti u odnosu na trenutni nivo u periodu izrade Plana.

Planom je predviđen početak izgradnje novih energetske objekata gdje se posebno ističe blok 7 u TE Tuzla. Pored ovog ključnog projekta predviđeno je da u toku planskog perioda počne proizvodnja u Vjetroparku Podveležje i malim HE na rijeci Neretvici, a da će se nastaviti sa izgradnjom HE Vranduk. U skladu sa raspoloživim mogućnostima nastaviti će se i sa investiranjem u ZD rudnike u sastavu Koncerna EPBiH kako bi se na duži rok obezbjeđila stabilna proizvodnja uglja kao ključne sirovine u proizvodnom portfoliju.

Ovaj Plan uvažava važeće i prognozirane odluke FERK-a i DERK-a, a koje se odnose na tarife za usluge prijenosa električne energije, tarifu za rad NOS-a BiH, tarifu za sistemsku uslugu, tarife za distributivnu mrežarinu, Tržišna pravila kao i akte koji regulišu otkup električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora i od strane drugih nezavisnih proizvođača. Prihodi od prodaje električne energije krajnjim kupcima (univerzalna usluga i ostale vrste snabdjevanja) planirane su na osnovu EEB-a te očekivane primjene akata kojima se definišu prodajne cijene za krajnje kupce. Aktima o prodajnim cijenama za krajnje kupce koji bi se trebali primjenjivati u narednom periodu nastoji se očuvati pozicija dominantnog snabdjevača uz nuđenje i ugovaranje pristupačnih cijena za krajnje kupce pri čemu fokus nije na maksimizaciji profita i striktnom praćenju tržišnih principa već na pružanju povoljnih uslova za život građana i funkcionisanje privrednih subjekata. Kada je u pitanju prihod od prodaje kategorijama *Domaćinstva* i *Ostala potrošnja na 0,4 kV naponu* u okviru javnog snabdjevanja, planirani prihod je računat na bazi bilansnih količina i tarifnih stavova koji ne predviđaju povećanje za 2019. godinu, niti veći porast za 2020. i 2021. godinu. Očekuje se da će prihod i prodajne cijene za pojedine kategorije i grupe kupaca na tržišnom snabdjevanju biti nešto viši (obzirom na rast cijena energije na regionalnom tržištu) u odnosu na ostvarene i ugovorene za 2017. i 2018. godinu, a što će imati odraza na prosječnu prodajnu cijenu i prihod od prodaje krajnjim kupcima. Ipak, uvažavajući socijalno-ekonomsko okruženje te reakcije kupaca djelatnosti *Snabdjevanja* tokom kampanje ugovaranja za 2019. godinu, planirani rast cijena je daleko manji u odnosu na rast tržišnih cijena u zadnje dvije godine u kojima je prisutno povećanje (kako sadašnjih tako za i buduće isporuke) cijena energije na domaćem, regionalnom i evropskom tržištu električne energije. Ovaj rast je dobar predznak za buduće poslovanje EPBiH i zahvaljući tom rastu planirano je postizanje boljeg finansijskog rezultata nego što je ostvaren tokom prethodnih nekoliko godina (izuzimajući 2018. godinu koja je imala dosta povoljnu hidrološku situaciju) što stvara povoljne pretpostavke za buduće investicije. Kroz ovaj Plan se daje zadatak Upravi i Nadzornom odboru EP BiH da kroz politiku određivanja prodajnih cijena i drugih uslova prodaje za krajnje kupce u okviru aktivnosti ugovaranja prodaje nađu prihvatljivi balans između:

- potrebe za stabilnost i dugoročnu održivost poslovanja EP BiH i Koncerna EP BiH sa jedne strane i
- potrebe da se građanima i privrednim subjektima obezbjeđi pristupačno i stabilno snabdjevanje električnom energijom (što je i ključna uloga EP BiH) sa druge strane.

Pri tome se ne zahtjeva maksimizacija dobiti, ali se traži i planira racionalno i efikasno poslovanje uz ostvarenje veće dobiti nego je ostvarena u zadnjih nekoliko godina (izuzimajući 2018. godinu kao hidrološki vrlo povoljnu). Pored povećanja profitabilnosti, Društvu će biti nužno i poboljšanje gotovinskih tokova iz poslovnih aktivnosti kako bi se mogle realizovati ulaganja iz vlastitih izvora kao i obezbjeđiti povrat kredita koji su već povučeni ili će biti povučeni u svrhu realizacije kapitalnih i drugih investicija. Vezano za to, planirano je da se najveći dio planirane dobiti zadrži u Društvu te iskoristi kao izvor za buduće investicije.

Također, bitno je kupce i javnost uvjeriti da je postepeno povećanje prodajnih cijena energije nužno ako želimo na duži rok računati na domaće izvore električne energije koji će biti ekološki prihvatljiviji od postojećih.

Zakonom o električnoj energiji definiše se da će prestrukturiranje postojećih elektroprivrednih preduzeća biti izvršeno u skladu sa *Programom o prestrukturiranju elektroenergetskog sektora u FBiH*, na osnovu važećih propisa i uz saglasnost Parlamenta Federacije BiH. Riječ je o značajnim promjenama u elektroenergetskom sektoru koje su već u toku, a vremenom će biti intenzivirane. Te promjene odnose se na promjenu legislativnog i regulatornog okvira u cilju liberalizacije tržišta, zaštite okoliša i ublažavanja klimatskih promjena.

Podlogu za planska predviđanja za naredni trogodišnji period čine:

- Zakon o električnoj energiji u FBiH (Sl. novine FBiH br. 66/13);
- Privremene smjernice elektroenergetske politike FBiH;
- Program o prestrukturiranju elektroenergetskog sektora u FBiH;
- Dugoročni plan razvoja EPBiH do 2030. sa Strategijskim planom (usvojen na Skupštini Društva dana 29.05.2014. godine);
- Elektroenergetski bilans EPBiH za planske godine uz uvažavanje hidroloških prilika i stanja akumulacija u periodu finalizacije izrade Plana;
- ugovori o vođenju poslova (sa pripadajućim aneksima) između Vladajućeg i zavisnih društava;
- tarifni stavovi za snabdijevanje kategorija kupaca koje imaju pravo na univerzalnu uslugu (*Domaćinstva i Ostali kupci na 0,4 kV*) i EP BiH im je javni snabdjevač;
- akti koji regulišu tarifne stavove za tržišno snabdijevanje krajnjih kupaca (kupci na 110 kV, 35 kV i 10 kV naponu, te *Javna rasvjeta i 0,4 kV*);
- tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo; kao i za vlastitu potrošnju u okviru EPBiH;
- prognozirane cijene električne energije na veleprodajnom tržištu električne energije;
- Pravilnik o internim cijenama za električnu energiju EPBiH i interne cijene EPBiH koje se utvrđuju Cjenovnikom za interni obračun;
- rješenja i odluke regulatornih komisija (uključujući i Regulatorni kontni plan);
- uslovi i obaveze iz licenci za obavljanje regulisanih elektroprivrednih djelatnosti, *Opšti uslovi za isporuku električne energije*, kao i odgovarajuće politike djelatnosti i druge politike donesene na nivou EPBiH;
- finansijski izvještaji o poslovanju i izvještaji nezavisnih revizora o reviziji finansijskih izvještaja zavisnih društava - rudnika uglja i ostalih zavisnih društava u vlasništvu EPBiH u ranijem periodu;
- studije, elaborati i investiciono – tehnička dokumentacija o izgradnji, rekonstrukciji i revitalizaciji elektroenergetskih i rudarskih kapaciteta;
- odluke i zaključci Vlade FBiH vezani za organizaciju i poslovanje EES-a;
- Zakon o korištenju OIEiK i podzakonski akti;
- Zakon o energetskej efikasnosti;
- odluka FERK-a o utvrđivanju referentne cijene električne energije (za postrojenja koja koriste obnovljive izvore i kogeneraciju);
- odluka o davanju saglasnosti na cijene uglja za termoelektrane;
- interni akti zavisnih društava-rudnika uglja i zavisnih društava u vlasništvu EPBiH;
- dugoročni planovi razvoja prenosne mreže (Elektroprijenos BiH);
- zakoni i podzakonski akti relevantni za poslovanje EPBiH i zavisnih društava;

- akti koji regulišu način i uslove prodaje u djelatnostima snabdijevanja i trgovine.
- potpisani Granski kolektivni ugovor za područje djelatnosti elektroprivrede iz aprila 2018. godine, koji je u primjeni od 01.07.2018. godine kao i Pravilnik o radu sa izmjenama i dopunama iz septembra 2018. godine;
- već donesene investicione odluke kao i odluke Skupštine Društva (od 18.09. 2018. godine) vezano za izgradnju i finansiranje bloka 7 u TE Tuzla;
- Okvirna energetska strategija BiH do 2035.godine (usvojena na Vijeću ministara BiH krajem augusta 2018. godine).

Ključni pokazatelji o Društvu

O P I S	2016	2017	2018 procjena	2019 plan	2020 plan	2021 plan
Registr. dionički kapital na dan 31.12. (mil .KM)	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237
Operativni prihod (mil.KM)	988,8	1.107,9	1.032,9	1.033,7	1.017,1	964,3
Operativni rashodi (mil.KM)	814,8	988,7	830,8	812,1	790,2	754,9
EBITDA (mil.KM)	174,0	119,2	202,1	221,6	227,7	209,3
Dobit (mil.KM)	12,9	0,6	58,9	65,9	65,3	43,8
Proizvodnja (GWh)	7.245	7.009	7.312	6.992	6.980	6.489
Prodaja (GWh)	7.845	9.317	7.712,6	7.339	7.092	6.603
Broj kupaca (kraj godine)	750.495	756.594	765.000	772.600	780.000	788.000
Broj zaposlenih (kraj godine)*	4.568	4.437	4.382	4.360	4.337	4.313

* zaposleni na neodređeno vrijeme

2 UVOD

Misija, Vizija, Ciljevi

Poslovna politika, strateška opredjeljenja i poslovni ciljevi Društva u trogodišnjem periodu 2019.-2021. utvrđuju se i provode u skladu sa misijom, vizijom i politikama Društva (Politika kvaliteta, Politika zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, Okolinska politika, Politika energetske efikasnosti, Politika informacione sigurnosti, Politika snabdijevanja električnom energijom, Politika trgovine, Politika upravljanja zalihama, Politika upravljanja ljudskim resursima).

Misija

Naša misija je proizvodnja i isporuka električne energije, toplotne energije i uglja po definisanim standardima kvaliteta i pružanje usluga koje će u potpunosti zadovoljiti zahtjeve kupaca

Naša namjera je prestrukturiranje kompanije prema evropskoj regulativi i primjena najboljih korporativnih praksi, konstantno usavršavanje zaposlenika uz razvoj vještina timskog rada i optimizacija procesa

Efikasan odgovor na zahtjeve kupaca i transparentnost u poslovanju, kao i edukacija kupaca o efikasnom korištenju energije, te razvoj imidža koji će ojačati tržišnu poziciju i povjerenje kupaca naši su ciljevi

Vizija

EPBiH koja konstantno razvija nove metode za poboljšanje performansi poslovanja radi dostizanja pozicije lidera na tržištu električne energije u regiji i radi zadovoljenja trenutne i buduće potražnje električne i toplotne energije kupaca po definisanim standardima kvaliteta

EPBiH koja ulagaže u modernizaciju i razvoj, realizira kapitalne investicije sa posebnom pažnjom posvećenom investiranju u proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, povećanju fleksibilnosti energetskog portfolija i energetske efikasnosti

EPBiH koja prilikom obavljanja svojih djelatnost posluje u skladu sa standardima EU o zaštiti okoline sa visoko razvijenom svijješću o očuvanju okoliša

Vizija i misija – Collins & Porras-ov okvir:

<h3>Ključne vrijednosti</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Društveno odgovorno poslovanje • Promoviranje domaćih resursa • Profesionalni integritet • Visok nivo usluge za kupce • Težnja ka izvrsnosti • Timski rad 			
<h3>Svrha bizisa</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Proizvodnja, distribucija i snabdijevanje električnom energijom – resursom bez kojeg nije moguć kvalitetan život i razvoj bh društva 			
 <p>Obezbjedenje dovoljne količine uglja za proizvodnju električne energije po konkurentnoj cijeni</p>	 <p>Proizvodnja električne i toplinske energije iz domaćih resursa uz stvaranje pretpostavke za energetska nezavisnost BiH</p>	 <p>Obezbjedenje efikasnog distributivnog sistema za isporuku električne energije krajnjim kupcima</p>	 <p>Snabdijevanje trgovanje električnom energijom proizvedenom iz domaćih resursa po konkurentnim cijenama</p>
<h3>Strategijski izazovi</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Restrukturiranje svih djelatnosti (s ciljem povećanja efikasnosti poslovanja) • Zadržavanje liderske pozicije na domaćem tržištu, te ostvariti rast udjela na regionalnom i evropskom tržištu električne energije • Ispunjavanje okolinskih zahtjeva (emisije, energetska efikasnost, obnovljivi izvori) • Novo investicije (u cilju ispunjavanja okolinskih zahtjeva i rasta proizvodnje, izmjena proizvodnog portfolia, dostizanje standarda kvalitete električne energije...) • Kontinuirano optimiziranje poslovnih procesa 			
<h3>Misija kao interna transformacija</h3> <p>Proizvodnja, distribucija i snabdijevanje kupaca električnom energijom u konkurentskom okruženju uz korištenje domaćih resursa i zadovoljavanje okolinskih zahtjeva, doprinoseći održivom razvoju i kvalitetnom životu bh društva</p>			

Ciljevi

Opšti – Generalni ciljevi

- Sigurna i pouzdana proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom;
- Kvalitet isporuke električne energije u skladu sa standardima kvaliteta;
- Povećanje poslovne efikasnosti;
- Postizanje konkurentne cijene električne energije koja odražava ekonomske i finansijske troškove;
- Povećanje energetske efikasnosti u svim segmentima sistema proizvodnje, distribucije; snabdijevanja i korištenja energije;
- Optimalno korištenje lokalnih izvora energije s ciljem dostizanja ekonomskog rasta i socijalne stabilnosti;
- Korištenje mogućnosti na regionalnom tržištu s ciljem iskorištenja izvoznih šansi;
- Energetski menadžment na okolinski prihvatljiv način;
- Zadovoljavanje interesa i potreba kupaca električne energije u liberalizovanom okruženju;
- Prestrukturiranje s ciljem poboljšanja poslovanja i ispunjavanja zahtjeva u okviru energetske zajednice i standarda EU.

Specifični ciljevi

Elektroenergetski Bilans	Okolinski aspekt	Finansijski položaj
<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiguranje kontinuiranog rasta proizvodnje i poboljšanje proizvodnog portfolia 2. Zadovoljenje buduće potražnje krajnjih kupaca (sigurnost snabdijevanja i nezavisnost) 3. Osiguranje bilansnog viška/rezerve (učesće na tržištu/sigurnost) 4. Osiguranje kontinuiteta proizvodnje uglja 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zadovoljenje EU standarda u pogledu graničnih vrijednosti emisija iz termoelektrana 2. Poboljšanje efikasnosti (prevashodno u proizvodnji termoelektrana) 3. Povećanje kapaciteta na bazi obnovljivih izvora 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontinuirano pozitivno poslovanje uz postepeni rast povrata na kapital 2. Zadovoljenje indikatora likvidnosti i zaduženosti 3. Povećanje investicione sposobnosti 4. Osiguranje dovoljnih rezervi za: <ul style="list-style-type: none"> • novi investicioni ciklus • strožije okolinske zahtjeve • rizike u vezi poslovanja rudnika

3 OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Javno preduzeće Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo je javno preduzeće za proizvodnju i distribuciju električne energije, snabdijevanje električnom energijom, trgovanje, zastupanje i posredovanje na domaćem tržištu, uvoz i izvoz električne energije, uključujući i upravljanje elektroenergetskim sistemom.

EPBiH je najveća elektroprivredna kompanija u Bosni i Hercegovini

- po vrijednosti kapitala,
- po instaliranim proizvodnim kapacitetima,
- po ukupnoj proizvodnji i prodaji električne energije,
- po broju kupaca.

Po vlasničkoj strukturi EPBiH je dioničko društvo, u kojem je 90,37% kapitala u vlasništvu Federacije BiH, a 9,63% kapitala je u vlasništvu PIF-ova i individualnih dioničara.

Društvo posluje u kontinuitetu od 1977. godine, kada je, u skladu sa važećim propisima i upisano u sudski registar pod brojem: U/I 278/77 i 1-2758. Od 1990. godine, u skladu sa izmjenama Zakona o elektroprivredi, Društvo mijenja oblik i posluje pod imenom Javno preduzeće za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije Elektroprivreda BiH.

Društvo je na dan 21.07.1993. godine uskladilo svoje poslovanje sa Zakonom o javnim preduzećima („Službeni list R BiH“ broj: 4/92; 21/92) i Zakonom o elektroprivredi („Službeni list R BiH“ broj: 1/93) i od tada posluje pod imenom Javno preduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine sa p.o., Sarajevo, kao pravni sljednik bivšeg Javnog preduzeća za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije Elektroprivreda BiH i elektroprivrednih preduzeća koje je ono osnovalo.

U skladu sa Rješenjem Federalne agencije za privatizaciju broj: UO-41-2520-22/04 od 19.02.2004. godine, Upravni odbor Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine donio je Odluku o promjeni oblika Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine u dioničko društvo, na koju je aktom broj:11-02-472/04 od 18.02.2004. godine saglasnost dalo Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije.

Prva Skupština Društva je na sjednici od 25.03.2004. godine donijela Odluku o usklađivanju oblika Društva sa Zakonom o privrednim društvima i Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu na osnovu čega je izvršena preregistracija JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine u dioničko društvo, od kada posluje pod imenom Javno preduzeće Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti Federacije BiH („Službene novine FBiH, broj: 44/15), propisala da Vlada FBiH neposredno ili putem Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije u Društvu vrši ovlaštenja po osnovu učešća državnog kapitala u JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo.

Organi Društva su:

- Skupština;
- Nadzorni odbor (imenovan od strane Skupštine);
- Uprava (menadžment), (imenovana od strane Nadzornog odbora), kao organ upravljanja;
- Odbor za reviziju (imenovan od strane Skupštine).

Upravljanje Društvom, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim preduzećima i Statutom, vrši Uprava Društva koju čine:

1. Generalni direktor
2. Izvršni direktor za proizvodnju
3. Izvršni direktor za distribuciju
4. Izvršni direktor za snabdijevanje i trgovinu
5. Izvršni direktor za ekonomske poslove
6. Izvršni direktor za pravne poslove i ljudske resurse
7. Izvršni direktor za kapitalne investicije

Društvo ima Sekretara Društva čije su nadležnosti utvrđene zakonom i Statutom. Pored Uprave, Društvo ima i Pomoćnika generalnog direktora za razvoj te Pomoćnika generalnog direktora za opće poslove. Podružnicama Društva rukovode direktori podružnica.

Nadležnosti organa upravljanja Društva utvrđene su Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima, a Statutom Društva su detaljnije razrađene nadležnosti navedenih organa.

Skupština, kao najviši organ Društva koji čine dioničari (ili opunomoćenici dioničara), se saziva kada je to određeno zakonom, drugim propisima i Statutom i kada se ocijeni da je to u najboljem interesu Društva i dioničara, a najmanje jednom godišnje.

Nadzorni odbor čini sedam članova, koje imenuje i razrješava Skupština Društva. Nadzorni odbor nadzire poslovanje Društva, nadzire rad Uprave Društva i ima druge nadležnosti propisane zakonom i Statutom Društva. Sjednice Nadzornog odbora se u pravilu održavaju jednom mjesečno.

Uprava organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Društvo i odgovara za zakonitost poslovanja. Radom Uprave rukovodi generalni direktor.

Odbor za reviziju ima tri člana koje bira Skupština Društva u skladu sa zakonom i Statutom.

Organizacija Društva

Unutrašnja organizacija Društva utvrđena je Pravilnikom o organizaciji Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. – Sarajevo. Društvo je jedinstveni pravni subjekt, a po organizaciono-tehnološkoj strukturi složen sistem, organizovan na funkcionalnom, procesno radnom i teritorijalnom principu. Radi obavljanja registrovane djelatnosti i ostvarivanja poslovnih funkcija, organizovane su sljedeće organizacione cjeline:

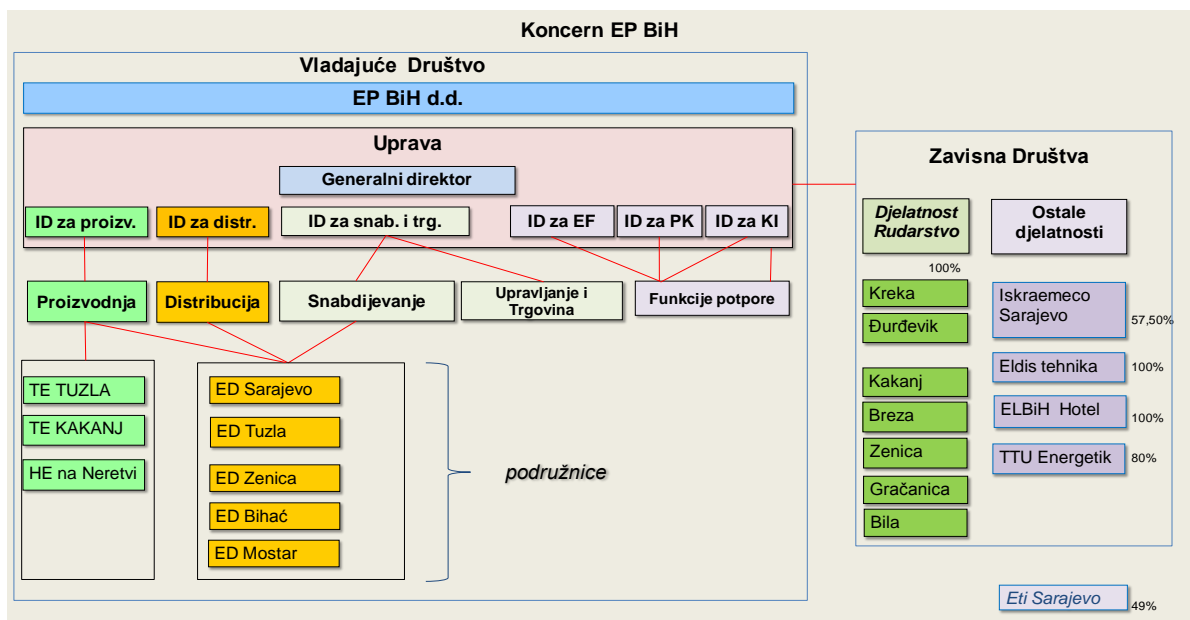
- **Direkcija**, koja je organizovana u sjedištu Društva radi obavljanja zajedničkih funkcija na nivou Društva, a čine je sektori i samostalne službe i
- **Elektroprivredne djelatnosti**: proizvodnja električne energije, distribucija električne energije, snabdijevanje električnom energijom i trgovina električnom energijom;
- **U okviru elektroprivrednih djelatnosti** organizovane su podružnice Društva i to:
  - Termoelektrana „Kakanj“, Kakanj,
  - Termoelektrana „Tuzla“, Tuzla,
  - Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica,
  - „Elektrodistribucija“, Bihać,

- „Elektrodistribucija“, Mostar,
- „Elektrodistribucija“, Sarajevo,
- „Elektrodistribucija“, Tuzla i
- „Elektrodistribucija“, Zenica.

Kroz važeći Statut Društva iz marta 2016. godine su uspostavljene i podružnice djelatnosti distribucije i snabdjevanja (po 7 podružnica), ali u momentu izrade ovog Plana nije uspostavljeno funkcionisanje ove organizacije te je Plan zasnovana na postojećoj. Izvjesno je da bi u planskom periodu moglo doći do značajnih organizacionih i statutarinih promjena u EPBiH te da bi mogao biti uspostavljen Operator distributivnog sistema (ODS) kao posebno pravno lica koje bi nastalo izdvajanjem distributivne djelatnosti iz EPBiH. ODS bi kao nova kompanija postao jedno od zavisnih društava u 100% -tnom vlasništvu EPBiH.

Društvo je 100%-tni vlasnik kapitala 9 zavisnih društava (od čega 7 rudnika uglja u FBiH):

- Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj;
- Rudnik mrkog uglja „Breza“ d.o.o. Breza;
- Rudnik uglja „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf – Uskoplje;
- Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Travnik – Bila;
- Rudnici uglja „Kreka“ u Tuzli, d.o.o.;
- Rudnik mrkog uglja „Đurdevik“ u Đurdeviku, d.o.o.;
- Rudnik mrkog uglja „Zenica“ d.o.o. Zenica;
- „Eldis Tehnika“ d.o.o. Sarajevo - Društvo za proizvodnju opreme za distribuciju energije, promet proizvodima i uslugama;
- Hotel „ELBIH“ d.d. Makarska, R Hrvatska.

Društvo ima većinski udio u sljedećim pravnim licima:

- „TTU energetik d.o.o.“, Tuzla, u kojem je vlasnik 80% udjela;
- „Iskraemeco“ d.o.o.“, Sarajevo – Društvo za proizvodnju i održavanje mjernih uređaja, u kojem je vlasnik 57,5% udjela.

Osim navedenog, Društvo ima i manjinski udio u pravnom licu „ETI“ d.o.o. Sarajevo - Društvo za proizvodnju elektroosigurača, u kojem ima 49% vlasništva u udjelima.

4 ANALIZA OKRUŽENJA

Analizirajući otvaranje tržišta u BiH može se reći da je, u odnosu na ostale zemlje u okruženju, BiH specifična po tome što odmah na početku otvaranja tržišta ima tri postojeće elektroprivredne kompanije, za razliku od ostalih zemalja u okruženju koje su imale samo po jednu vertikalno integrisanu elektroprivrednu kompaniju.

Od 2015. godine svi krajnji (pa tako i kupci iz kategorija *Domaćinstva* i *Ostala potrošnja na 0,4 kV naponu*) su stekli pravo na slobodan izbor snabdjevača, što znači da sve kategorije krajnjih kupaca električne energije u BiH imaju mogućnost slobodnog izbora snabdjevača. Pored tri elektroprivrede u BiH registrovano je još preko 20 kompanija koje imaju licencu snabdijevanja II reda/unutrašnje trgovine i/ili licencu sa međunarodnu trgovinu koje im omogućavaju da obavljaju djelatnost trgovine u BiH i snabdijevanja kvalifikovanih kupaca. Neke od njih su se počele baviti i snabdijevanjem krajnjih kupaca obzirom da su stvorene ključne tehničke i regulatorne pretpostavke za promjene snabdjevača, posebno kroz primjenu novih Tržišnih pravila i koncepta pomoćnih usluga. Navedeno je dovelo EP BiH, ali i ostale „državne“ elektroprivredne kompanije u jednu sasvim novu poziciju. Od momenta otvaranja tržišta ovom aspektu je posvećena ozbiljna pažnja te se pristupilo pojedinačnoj i grupnoj analizi krajnjih kupaca, te analizi postojeće i moguće konkurencije. Tokom perioda 2015.-2018. godina, EPBiH je poduzimala konkretne korake za konkurentan nastup na tržištu pa su, između ostalog, za pojedine grupe kupaca na tržišnom snabdjevanju smanjene prodajne cijene. To se odrazilo na prihode i rezultat poslovanja, ali je zadržano preko 98% krajnjih kupaca, ako gledamo obim krajnje potrošnje. Pojedini krajnji kupci su bili prešli kod drugih snabdjevača, ali su se tokom II polugodišta 2017. godine i tokom 2018. godine neki od njih vratili na snabdijevanje kod EPBiH pa se bilježi porast tržišnog učešća u odnosu na 2017. godinu. Za kategoriju *Domaćinstva* regulirane tarife su i dalje relativno niske te za tržišne snabdjevače ne ostavljaju prostor za formiranje nižih tarifa koje bi omogućile profit. Također, može se reći i da se EPBiH dobro prilagodila promjeni koncepta pomoćnih usluga te je kao pružalac usluga ostvarila značajno učešće kao i finansijske efekte na tržištu pomoćnih usluga. Tokom 2017. godine došlo je do obrata u trendu kretanja cijena električne energije na regionalnom veleprodajnom tržištu, što se odnosi i na tekuće cijene, ali i cijene za buduće isporuke, pa se konkurentna pozicija EP BiH značajno promijenila tj. otvorila se mogućnost za ostvarenje znatno većih pozitivnih efekata od trgovine i tržišnog snabdjevanja. Kod tržišnog snabdjevanja planiran je blagi rast prodajnih cijena u odnosu na 2018. godinu. Cilj EP BiH je da cijena električne energije ne bude prepreka za razvoj privrednih aktivnosti na području BiH već da i dalje ostane konkurentna prednost za značajan broj kompanija. Cijene električne energije su krajem 2018.g. dostigle izrazito visok nivo (cca 20% veće u odnosu na isti period prethodne godine) i to baš u vrijeme kampanje ugovaranja za 2019.godinu za većinu kupaca u okviru tržišnog snabdijevanja. Iako Elektroprivreda BiH u segmentu tržišnog snabdijevanja funkcioniše po tržišnim principima, upravo zbog društvene odgovornosti prema BH privredi i društvu, planira se primijeniti poseban model prilagođenja tržišnog pristupa koji bi obezbjedio finansijski prihvatljive cijene za EPBiH, a imao bi dimenziju zaštite tržišnih kupaca od naglog skoka/povećanja cijena električne energije. Opis ovog modela se daje u narednom paragrafu, a primjena istog je uobzirena u finansijskom dijelu Plana gdje su razrađeni prihodi kompanije.

EP BiH je aktivni učesnik na otvorenom tržištu električne energije u BiH i kompanija koja kontinuirano prilagođava svoje poslovanje tržišnim principima. U periodu izrade Revidovanog plana poslovanja za 2019. godinu, cijene na tržištu električne energije su na izrazitom visokom nivou, za oko 20% veće od prošlogodišnjih, odnosno za više od 10% veće od prvobitnog Plana poslovanja za 2019. godinu. Uvažavajući preporuku Vlade FBiH kao i zahtjeve privrednika, uz

opredjeljenje Društva na društvenu odgovornost i zaštitu bh privrede od naglog povećanja cijena za električnu energiju, u Revidovanom planu poslovanja je za 2019. godinu predviđena implementacija modela ublažavanja naglog povećanja cijena električne energije za tržišne kupce. Model podrazumijeva korekciju cijena za tržišne kupce EP BiH na način da se iste dovedu na nivo koji je značajno ispod tržišnih cijena, a neznatno viši u odnosu na cijene koje su bile ugovorene u 2018. godini. Model se provodi kroz korekciju tržišnih cijena koja se primjenjuje ravnomjerno na sve tržišne kupce te dodatni procentualni popust na osnovne tarifne stavove koji se primjenjuje na kupce identifikovane, prema unaprijed definiranim pravilima, kao prioritete. Korekcija cijene koja se implementira kroz procentualni popust na osnovne tarifne stavove primjenjuje se aplikativno po utvrđenoj formuli koja uzima u obzir dijagram opterećenja kupca, udio potrošnje električne energije u periodu važenja viših dnevnih tarifnih stavova te ukupnu godišnju količinu potrošnje električne energije, čime se u potpunosti eliminiira subjektivizam. Za kupce iz kategorije *Ostala potrošnja na 0,4 kV I, II i V t.g.* radi se analiza ponuda za tržišno snabdijevanje i univerzalnu uslugu te se kroz savjetovanje kupaca ukazuje na povoljniju opciju za kupca. Iako se na prvi pogled može učiniti da, analizirajući cijene na tržištu električne energije, navedeni model vodi ka smanjenju moguće dobiti za Društvo, dugoročno se model ocjenjuje isplativim obzirom da se implementacijom istog povećava tržišni udio Društva na području BiH a istovremeno se sprječava potencijalno smanjenje plasmana električne energije krajnjim kupcima obzirom da bi značajano povećanje cijena električne energije moglo doprinijeti gašenju dijela bh privrede a što bi se u konačnici negativno odrazilo na privredni razvoj i nova investiranja u BiH a time i na EPBiH. Ovdje se posebno ističe negativan uticaj visokih cijena na poslovanje velikih kompanija (poput kupca Arcelor Mittal Zenica d.o.o.) kod kojih je udio troškova za električnu energiju u ukupnim troškovima finalnog proizvoda visok, obzirom da bi se značajno smanjenje potrošnje ovakvih kupaca dugoročno negativno odrazilo i na poslovanje EPBiH. Ovakvi kupci uglavnom ostvaruju poslovnu saradnju sa velikim brojem drugih bh kompanija te u velikoj mjeri utiču i na poslovanje istih kao i na cjelokupnu zaposlenost u BiH. Osim toga, cijene za tržišno snabdijevanje se neznatno uvećavaju u odnosu na 2018. godinu u kojoj Društvo bilježi određenu dobit. Dakle, uz navedene mjere društvene odgovornosti EP BiH planira ostvariti profitabilno poslovanje u 2019. godini što uključuje i maksimiziranje profita od prodaje bilansnih viškova na veleprodajnom tržištu, koristeći povoljne tržišne okolnosti sa aspekta aktuelnih tržišnih cijena te povoljnog vlastitog proizvodnog portfolija (odnos proizvodnje iz termoelektrana i hidroelektrana), kontinuirano optimiziranje poslovnih procesa i troškova poslovanja. U odnosu na prihod od kupaca na srednjem i visokom naponu koji bi se mogao ostvariti sa trenutnim tržišnim uvjetima, implementacija modela rezultirati će razlikom u mogućem ostvarenju prihoda u iznosu od oko 20 mil. KM pri čemu su tržišne cijene za 2019. godinu u trenutku izrade ovog Revidovanog plana dosta veće od prosječne proizvodne cijene EP BiH ostvarene u 2018. godini. U trenutku kreiranja Plana prihoda pretpostavka je bila da će određeni, manji procenat kupaca na srednjem naponu izabrati drugog snabdjevača, obzirom da se nije mogao pretpostaviti ovakav trend rasta cijena. Očekuje se da će sada svi kupci na srednjem naponu izabrati EPBiH kao snabdjevača. Prema tome je izvršena korekcija energije iz Elektroenergetskog bilansa, pri čemu je povećana energija kupaca na srednjem naponu. Povećanje planirane energije na snabdijevanju maloprodajnih kupaca rezultira smanjenjem bilansnih viškova za prodaju na veleprodajnom tržištu u iznosu od 62,88 GWh. Uvaženo smanjenje bilansnih viškova na godišnjem nivou u količini od 62,88 GWh smanjuje prihod djelatnosti trgovine za ovu energiju u iznosu od 6,300 mil. KM. Ipak, apsolutni iznos prihoda na djelatnosti snabdijevanja (energija + naknada snabdjevača) iznosi 433,03 mil. KM, što znači da su prihodi umanjeni za 0,97 mil. KM. Od početka kampanje ugovaranja za 2019. godinu (novembar 2018.), dio kupaca je zaključio ugovore ili prihvatio ponudu. U skladu sa Zaključkom Nadzornog odbora model će se primjenjivati na sve kupce JP Elektroprivreda BiH kojima ističe ugovor o tržišnom snabdijevanju sa 31.12. 2018. godine, bez obzira da li u

okvirima dosadašnje kampanje ugovaranja za 2019. godinu prihvatili ponudu ili potpisali ugovor o snabdjevanju za 2019. godinu ili nisu. Isto je uzeto u obzir kod izrade ovog Revidovanog plana. Smanjenje iznosa plana prihoda je također i posljedica zadržavanja cijena univerzalne usluge, imajući u vidu da je prvobitni plan za 2019. godinu rađen na bazi pretpostavke da će se povećati cijena električne energije za grupe potrošnje I, II i V iz kategorije *Ostala potrošnja na 0,4 kV naponu* na Univerzalnoj usluzi. Obzirom da do perioda izrade Revidovanog plana poslovanja FERK nije razmatrao prijedlog izmjene cijena univerzalne usluge (pri čemu nije predložena izmjena cijena za kategoriju *Domaćinstva*) u ovom planu su zadržane postojeće cijene. Ukupan efekat zadržavanja aktuelnih tarifnih stavova je cca 5,4 mil. KM manjeg prihoda. Dodatno, zbog činjenice da je značajnom broju kupaca iz kategorije *Ostala potrošnja na 0,4 kV naponu* u ovim okolnostima povoljnije snabdjevanje putem univerzalne usluge, planira se da će svi ti kupci preći na uslugu javnog snabdjevanja.

Kada se sagledaju prihodi i troškovi djelatnosti očito je da se najveći dio dobiti planira ostvariti kroz djelatnost *Trgovine* kroz razliku između prodajne cijene u toj djelatnosti i nabavne cijene koju većinom čini proizvodni trošak.

U budućem periodu će biti ključno i dalje držati proizvodnu cijenu što bliže trenutnom nivou mada je izvjesno da će nakon implementacije projekata odsumporavanja ona biti uvećana. To se uz racionalno tekuće i investiciono poslovanje može postići u normalnim hidrološkim prilikama, a što bi u suštini predstavljalo osnovni preduslov za ostvarenje dobiti u narednim godinama. Planirana dobit u planskim godinama je dosta veća u odnosu na prethodne godine (izuzimajući 2018.godinu), ali je i dalje u okviru do 2,5% u odnosu na osnovni kapital. Ostvarenje pristojne dobiti kao i značajnog suficita gotovine iz poslovnih aktivnosti je izuzetno bitno sa aspekta mogućnosti finansiranja budućih investicija kako iz vlastitih tako i kreditnih izvora, obzirom da je taj aspekt veoma bitan za potencijalne kreditore.

Analiza okruženja podrazumjeva istraživanje svih važnijih karakteristika šireg i užeg okruženja sa svrhom identifikacije strateških parametara koji mogu odrediti budućnost Društva i istom se identifikuju ključni parametri iz vanjskog okruženja koji se prepoznaju kao prilike, prijetnje a iz unutrašnjeg okruženja kao snage i slabosti. Položaj Društva u odnosu na okruženje predstavlja istovremeno i prednost i veliku slabost ukoliko se Društvo ograniči samo na postojeće stanje te ne prepozna izazove i ne iskoristi mogućnosti i prilike.

U ovom planskom periodu Društvo treba da usmjeri aktivnosti na pokretanje velikih projekata za nove elektrane, rudarske kapacitete, obnovljive izvore uz očuvanje okoliša, energetske efikasnost što će omogućiti da se lakše nosi sa konkurencijom koja se pojavljuje na regionalnom tržištu električne energije koja ima provjerene strategije djelovanja i definisane strateške pozicije.

Evropa i regija

Globalna važnost energije, a posebno električne energije, te strukturalne i institucionalne promjene na energetskim i tržištima električne energije na području regiona Jugoistočne Evrope i Evropske Unije, stvaraju novi konkurentski okvir koji prevazilazi granice nacionalnih tržišta i ekonomija. Konkurentnost pojedinih kompanija teško je, u takvim uslovima razvijati, ako one zadržavaju lokalni fokus i ne tragaju za izvorima konkurentskih prednosti u regionalnim, odnosno globalnim razmjerama. Liberalizacija tržišta električne energije će privući i već privlači na prostor Jugoistočne Evrope nove konkurente koji ugrožavaju i sve više će ugrožavati položaj javnih kompanija.

Bosna i Hercegovina

Funkciju koordinacije entiteta u ispunjavanju međunarodnih obaveza BiH, kad je energetska sektor u pitanju, vrši Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u Vijeću ministara, dok su za energetska sektor na entitetskom novu nadležna ministarstva energije. Ovakav ustroj i organizacija energetska sektora, između ostalog, uzrokuje kašnjenja u realizaciji preuzetih obaveza, usporenog procesa reformi, usporenog razvoja i neadekvatnog korištenja međunarodnih finansijskih izvora. Susjedne, a i ostale zemlje regije postižu brži napredak u reformama energetska sektora, jer nisu opterećene unutrašnjim strukturnim i drugim problemima kao BiH.

S obzirom da je Bosna i Hercegovina potpisnik *Ugovora o osnivanju energetska zajednice jugoistočne Evrope* tržište električne energije u BiH je formalno otvoreno za sve kupce, uključivo domaćinstva i komercijalne kupce na 0,4 kV od 1. januara 2015. godine. Sa aspekta BiH, to znači da će EPBiH biti tržišni snabdjevač, ali će istovremeno i dalje snabdijevati domaćinstva i ostale kupce na 0,4 kV koji ne odaberu tržišnog snabdjevača po osnovu obaveze pružanja univerzalne usluge i po tarifama koje odobrava FERK.

Pravni okvir

JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo je elektroprivredno društvo koje obavlja djelatnosti *proizvodnje električne energije, distribucije električne energije, snabdijevanja električnom energijom, trgovanje, zastupanje i posredovanje na domaćem tržištu električne energije* kao i druge djelatnosti utvrđene Statutom, radi sticanja dobiti.

Društvo je jedinstven pravni subjekt, a po organizaciono tehnološkoj strukturi složen sistem i u skladu sa odredbama *Zakona o privrednim društvima* JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo je dioničko društvo, a prema odredbama *Zakona o javnim preduzećima* posluje i kao javno preduzeće, tj. obavlja djelatnost od javnog društvenog interesa. JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo je obveznik *Zakona o javnim nabavkama*.

Zakonom o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji Bosne i Hercegovine prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine uređena je finansijska konsolidacija rudnika uglja u FBiH, a sve radi pripreme realizacije prestrukturiranja elektroenergetskog sektora. Vlada Federacije BiH je na sjednici, održanoj 14.01.2009. godine, donijela Odluku o prenosu udjela Federacije BiH u rudnicima uglja u Federaciji BiH na JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo.

Na osnovu člana 246. Zakona o privrednim društvima i člana 54. Statuta Društva, Skupština EPBiH je 12.05.2009. godine, donijela Odluku o preuzimanju udjela FBiH u privrednim društvima - rudnicima uglja u FBiH. Na osnovu navedenih akata, dana 24.07.2009. godine, zaključeni su ugovori u svrhu regulisanja prava i obaveza Vlade FBiH i JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo. Potpisivanjem ugovora o prenosu udjela, Društvo je postalo vlasnik sedam rudnika uglja, čime je postalo Vladajuće društvo Koncerna EPBiH a rudnici kao zavisna društva ušli u sastav Koncerna EPBiH. Društvo je na četrnaestoj skupštini Društva, održanoj 22.10.2009. godine, donijelo Odluku o odobravanju statuta zavisnih društva, koja se odnosi na slijedeća zavisna društva: RMU „Kakanj“ d.o.o. Kakanj, RMU „Breza“ d.o.o. Breza, Rudnik „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf - Uskoplje, RMU „Abid Lolić“ d.o.o. Travnik - Bila, Rudnici „Kreka“ u Tuzli, d.o.o., RMU „Đurdevik“ u Đurdeviku, d.o.o., RMU „Zenica“ d.o.o. Zenica i „Eldis Tehnika d.o.o.“, Sarajevo.

Ugovori o vođenju poslova između Društva i rudnika kao zavisnih društava potpisani su 16.11.2009. godine. Potpisivanjem ugovora o vođenju poslova stvoreni su uslovi za rješavanje pravnih, finansijskih, organizacionih, planskih i drugih neriješenih pitanja neophodnih za funkcionisanje Koncerna EPBiH. Po osnovu preuzimanja udjela u rudnicima osnovni kapital EPBiH uvećan je za 81.804,2 hilj. KM.

Pored navedenih, postoje i društva sa kojima je Društvo od ranije u odnosu povezanih društava a to su: „Eldis Tehnika d.o.o.“ (100%) sa kojom Društvo ima zaključen Ugovor o vođenju poslova, te „Hotel ELBIH d.d.“ (100%), „TTU Energetik“, Tuzla, (80%), „Iskraemeco Sarajevo d.o.o.“ (57,5%) i „ETI Sarajevo d.o.o.“ (49%) bez ugovora o vođenju poslova, s obzirom na Statutarnu odredbu zaključivanja ugovora o vođenju poslova sa društvima u 100% vlasništvu Društva, kao Vladajućeg društva.

Zakon o električnoj energiji u FBiH koji je stupio na snagu 05.09.2013. godine i Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije predstavljaju novi okvir, koji zajedno sa Privremenim smjernicama EE politike FBiH usmjerava politiku i aktivnosti EPBiH u narednom periodu.

Tržište električne energije u BiH je otvoreno od 01.01.2015. za sve kategorije kupaca, što opredjeljuje EPBiH da se u narednom periodu strateški pozicionira u BiH kao vodeći snabdjevač kvalifikovanih kupaca. Izuzev kategorija kupaca koje se snabdjevaju putem javnog snabdjevača, za sve ostale kategorije ne postoje regulirane tarife već se cijene električne energije (kao i drugi uslovi ponude) formiraju samostalno od strane snabdjevača. Mrežarine (prenosna i distributivna) su i dalje regulisane od strane nadležnih regulatornih komisija i to

- DERK-a za prenosnu mrežarinu, tarifu za rad NOS-a i tarifu za sistemsku uslugu,
- FERK-a za distributivnu mrežarinu.

Što se tiče veleprodajnog tržišta električne energije u narednom periodu su najznačajnije aktivnosti na daljoj evoluciji nacionalnih tržišta u regionu ka regionalnom tržištu električne energije. U BiH je uspostavljeno balansno tržište električne energije i tržište pomoćnih usluga na kojem EPBiH već ima značajnu ulogu i učešće kao balansno odgovorna strana, pružalac i korisnik pomoćnih usluga. Na veleprodajnom tržištu nastaviti će sa aktivnostima plasmana električne energije na regionalno tržište u količinama i obimu koji su tehno-ekonomski optimalni za proizvodni portfolio EPBiH. S obzirom na turbulentnost dešavanja na tržištu električne energije i dalje je potrebno zadržati 100% stepen naplate u djelatnosti trgovine električnom energijom i kontinuirano pratiti i optimizirati sve tehno-ekonomske rizike.

U prethodnom periodu desile su se značajne izmjene pravnog okvira u BiH, a što se prvenstveno odnosi na nove ili izmjenjene

- Zakon o radu FBiH,
- Zakon o porezu na dobit,
- Zakon o finansijskom poslovanju,
- način oporezivanja pojedinih naknada zaposlenicima;

što je imalo odraza na poslovanje EPBiH i zavisnih društava u proteklom periodu. Najavljene su i nove promjene kada je u pitanju opterećenje primanja fizičkih lica kroz poreze i doprinose što također može uticati na troškove u vezi rada te nivo primanja zaposlenika.

Prestrukturiranje

Zakonom o električnoj energiji utvrđeno je da će prestrukturiranje postojećih elektroprivrednih preduzeća biti izvršeno u skladu sa Programom o prestrukturiranju elektroenergetskog sektora u FBiH, na osnovu važećih propisa i uz saglasnost Parlamenta.

Prestrukturiranje EPBiH potrebno je radi:

- ispunjavanja zahtjeva utvrđenih u Zakonu o električnoj energiji,
- realizacije obaveza utvrđenih u licencama za pojedine djelatnosti,
- usklađivanja organizacije sa relevantnim direktivama EU,
- stvaranja pretpostavki za dugoročno održivo poslovanje i primjenu najboljih praksi u organizaciji i upravljanju elektroprivrednih kompanija u Europi.

Kompleksnost i osjetljivost procesa, sa velikim brojem zainteresiranih strana, kao i okolnost da je EPBiH i vladajuće društvo Koncerna EPBiH sa više povezanih zavisnih društava, utiče na potrebu da se ovoj aktivnosti pristupi: sistematski, metodološki utemeljeno i fazno.

Prestrukturiranjem sedam ZD rudnika uglja Koncerna EPBiH treba postići organizacione promjene, promjene sistema upravljanja i računovodstvene promjene sa krajnjim ciljem likvidno poslovanje uz pozitivan rezultat. S ciljem ispunjenja okolinskih standarda i daljeg rasta obima proizvodnje u djelatnosti proizvodnje će doći do tehničko-tehnološke modernizacije postojećih i izgradnje novih proizvodnih elektroenergetskih objekata.

Za prestrukturiranje elektroenergetskog sektora u BiH posebno su bitne direktive koje se odnose na tržište električne energije. U 2011. godini pravna stečevina EU koja se preuzima od strane članica energetske zajednice proširena je na tzv. „Treći energetska paket“ uz rok za transpoziciju u domaća zakonodavstva i implementaciju do 01.01.2015. godine.

Sa aspekta obaveza elektroprivrednih preduzeća u BiH i uspostave tržišta električne energije, najvažnija je Direktiva 2009/72/EC o zajedničkim pravilima unutrašnjeg tržišta električne energije od 13. jula 2009. godine.

Ova Direktiva utvrđuje zajednička pravila za proizvodnju, prenos, distribuciju i snabdijevanje električnom energijom, koja uključuju odredbe za zaštitu potrošača, sa ciljem da se poboljšaju i integrišu konkurentna tržišta za električnu energiju. Ona utvrđuje pravila koja se, između ostalog, odnose na organizaciju i funkcionisanje elektroenergetskog sektora, na rad prenosnog i distributivnog sistema, otvoren pristup tržištu, te razdvajanja mrežnih djelatnosti, uključivo djelatnost distribucije električne energije.

Sa aspekta implementacije procesa prestrukturiranja mogu se rezimirati sljedeće bitne odrednice:

- Zakon je definirao potrebe različitih vrsta razdvajanja djelatnosti uzimajući u obzir zahtjeve Direktive 2009/72 o unutrašnjem tržištu električne energije,
- Zakon je utvrdio obavezu donošenja Programa prestrukturiranja EE sektora od strane Vlade FBiH i uz saglasnost Parlamenta, te rokove za donošenje potrebnih podzakonskih akata od strane FMERI i FERK-a,
- Ugovorom o Energetskoj zajednici, BiH je preuzela obavezu implementacije Direktive 2009/72 o unutrašnjem tržištu električne energije do 1.1.2015.,
- Otvaranje tržišta i ulazak konkurencije, uključivo privatnog sektora i stranih investitora, utiču na potrebu za suštinskim promjenama u organizaciji i upravljanju u EPBiH i Koncernu u cjelini, a koje će dovesti do rasta efikasnosti i produktivnosti, odnosno konkurentnosti u svim djelatnostima.

S obzirom na navedeno, pravci prestrukturiranja EP BiH su prilično jasno određeni Zakonom i Direktivom, ali uzimajući u obzir određene nepoznanice u pravnom i regulatornom okviru

(usklađivanje zakona, podzakonski akti), kao adekvatno rješenje se nameće fazni pristup pri planiranju i realizaciji prestrukturiranja EP BiH.

Zakonom o električnoj energiji utvrđeno je da će prestrukturiranje postojećih elektroprivrednih preduzeća biti izvršeno u skladu s Programom o prestrukturiranju elektroenergetskog sektora u Federaciji BiH, na osnovu važećih propisa i uz saglasnost Parlamenta Federacije BiH.

Dom naroda Parlamenta FBiH je na 18. vanrednoj sjednici održanoj 19.04.2018.g., razmatrao „Program prestrukturiranja elektroenergetskog sektora u FBiH” („Sl. novine Federacije BiH” broj 20/14) i donio zaključak da se isti vrati na doradu Vladi FBiH pošto su svi rokovi iz predmetnog Programa već odavno istekli. Na osnovi predmetnog zaključka Dom naroda Parlamenta FBiH, FMERI je zadužio EP BiH i EP HZ HB da hitno, a najkasnije do 23.05. 2018. godine dostave prijedlog dopuna „Programa prestrukturiranja elektroenergetskog sektora u FBiH” (odobren 09.07.2014.g. od strane Zastupničkog doma Parlamenta FBiH) u cilju ažuriranja istog. JP Elektroprivreda BiH je prijedlog izmjena i dopuna Programa dostavila 25.05.2018. godine.

Pored ažuriranja rokova, uvažavajući aktuelno stanje u elektroenergetskom sektoru i rudarstvu i činjenicu da su neke ranije predviđene aktivnosti završene, te uočene probleme vezane za osnivanje ODS-a, predložene su dodatne izmjene i dopune u odnosu na program iz 2014. godine. Pri tome treba istaći i činjenicu da je u toku usaglašavanje teksta Zakona o električnoj energiji BiH, te da će na osnovu toga biti potrebno i donošenje novog Zakona o električnoj energiji u FBiH koji bi bio u potpunosti harmoniziran sa Direktivom 2009/72/EC o zajedničkim pravilima unutrašnjeg tržišta električne energije od 13. jula 2009. godine. Zbog toga su neke odredbe nacrtu ažuriranog Programa izmjenjene tako da u potpunosti odgovaraju navedenoj Direktivi.

To se posebno odnosi na preuzimanje odredbi u vezi računovodstvenog razdvajanja, te preciziranje odredbi u vezi upravljačkog razdvajanja na način da se ono odnosi na djelatnost distribucije, a ne na sve djelatnosti.

Pristup razdvajanja djelatnosti distribucije je promjenjen na način da se prvo u kratkom roku izvrši potpuno organizaciono i funkcionalno radvajanje, te upravljačko razdvajanje u maksimalno mogućem obimu od ostalih djelatnosti, a da se paralelno stvaraju pretpostavke za pravno razdvajanje, odnosno registraciju preduzeća za distribuciju i sve što prati ovaj proces, a što se posebno odnosi na definiranje statusa imovine i regulisanje odnosu između budućeg preduzeća za distribuciju i EP BIH.

Dodatno, u program je ubačeno više detalja, uključujući i ciljeve, u vezi prestrukturiranja rudnika i djelatnosti rudarstva, pri čemu je prioritet dat poboljšanju poslovanja i sanaciji svakog rudnika na osnovu zajedničkog generalnog plana za sve rudnike i pojedinačnih planova za svaki rudnik. U toj fazi se uz intenzivna ulaganja predviđa organizacijsko, tehničko-tehnološko i finansijsko prestrukturiranje svakog rudnika.

Paralelno i tokom naredne faze, kao i za elektroenergetske djelatnosti, biće urađene sveobuhvatne analize i elaboracije na osnovu kojih će biti donesene odluke o narednoj fazi prestrukturiranja djelatnosti, pri čemu se ovim programom ne prejudicira konačno rješenje. Zbog toga su u inoviranom prijedlogu izbačene šeme koje su bile u prethodnoj verziji.

U narednom trogodišnjem periodu može se očekivati formiranje firme-kćerke u nekoj od zemalja EU.

4.1 Rizici

U trogodišnjem periodu 2019.-2021. godine EPBiH će u svom poslovanju biti suočena sa određenim rizicima kao i sa uspostavom instrumenata za upravljanje rizicima.

Najvažniji uticajni faktori na buduće poslovanje su tržišne cijene električne energije i cijene uglja. Tržišne cijene električne energije su trenutno na nivou iznad onog iz prethodnih nekoliko godina, a takav nivo se prema stanju na berzama u Evropi i Regionu može očekivati i u narednim godinama.

Procjenjuje se da će EPBiH biti suočena sa sljedećim potencijalnim rizicima:

- tržišne cijene električne energije (fluktuacija cijena),
- fluktuacija prihoda zbog prilagođavanja prodajnih cijena u cilju postizanja konkurentnosti na tržištu za pojedine kategorije i grupe krajnjih kupaca te izbjegavanja naglih povećanja koja bi ugrozila privredne aktivnosti,
- nedostatak programa za subvencioniranje socijalno ugroženih kupaca iz kategorije *Domaćinstva* zbog čega je cijena energije za ovu kategoriju značajno niža od proizvodne i tržišne,
- rizik nabavke uglja,
- cijene električne energije u okviru javne usluge koje za pojedine kategorije ne odgovaraju stvarnim troškovima i tržišnim cijenama, uključivo i strukturu tarifnih stavova,
- prestrukturiranje i reorganizacija u skladu sa zahtjevima Zakona o električnoj energiji,
- nedovoljna pogonska spremnost proizvodnih postrojenja koji su na kraju životnog vijeka,
- rizik neizgradnje zamjenskih i novih proizvodnih objekata ili kašnjenje u njihovoj izgradnji
- neispunjenje rokova završetka remontnih radova, neplanski ispadi blokova/agregata,
- likvidnost i solventnost većine ZD - rudnika,
- rizik obezbjeđenja povoljnih kreditnih sredstava za kapitalna ulaganja,
- rizici u vezi implementacije novih proizvodnih tehnologija, uključujući i projekte odsumporavanja,
- uticaj lokalnih zajednica i komplikovane procedure na izgradnju novih objekata,
- pravni okvir u kojem posluje EPBiH u oblasti dodjele koncesija i izdvajanja za lokalnu zajednicu i sl.,
- naplata potraživanja od kupaca,
- nepredviđeni događaji tj. viša sila (loša hidrologija i sl.).

Nerealiziranje zacrtanih ciljeva u pogledu izgradnje novih elektroenergetskih objekata, te zaostajanje u implementaciji novih tehnologija dovest će do smanjenja instaliranih kapaciteta (posebno proizvodnih) u bliskoj budućnosti.

Punom implementacijom Ugovora o osnivanju energetske zajednice u jugoistočnoj Evropi, EPBiH će biti izložena izazovima da se zadovolje okolinski zahtjevi EU direktive (emisije, efikasnost, obnovljivi izvori), da se ispune zahtjevi u pogledu parametara kvaliteta električne energije propisanih normom EN 50160, koji će opredjeliti da EPBiH postane dio internog tržišta električne energije jugoistočne Evrope (regije) i Evrope.

Finansijske projekcije pokazuju razvojni potencijal EPBiH i mogućnost za intenziviranje kapitalnih investicija, ali isto tako i značajne rizike i visoku osjetljivost na promjene cijena uglja i električne energije. Veliki je broj nepoznanica i uticajnih faktora koji će uticati na broj projekata, vremenski raspored i modele realizacije.

Kroz upravljanje rizicima potrebno je eliminisati ili minimizirati negativne posljedice navedenih rizika kroz sljedeći set mjera i aktivnosti:

- pravovremeno prepoznavanje rizika i značajnosti istih;
- pravilna identifikacija uzroka-faktora koji doprinose rizicima i preventivno djelovanje uz poduzimanje konkretnih aktivnosti i poteza kojima se umanjuju eventualne negativne posljedice ostvarenih rizika;
- disperzija rizika kroz upravljanje proizvodnjom i trgovinom električne energije, te novčanim tokovima;
- kontinuirano sagledavanje EE prilika;
- unapređenje upravljanja ljudskim resursima uz kontinuiranu edukaciju;
- provođenje adekvatnog održavanja elektroenergetskih objekata;
- kontinuiran monitoring zavisnih društava, posebno rudnika,
- poboljšanje sistema i načina upravljanja investicijskim projektima,
- praćenje dešavanja u relevantnom okruženju,
- aktivniji nastup kod postupaka donošenja zakonskih i podzakonskih propisa od strane nadležnih tijela BiH, FBiH, kantona i općina uz više vlastitih inicijativa;
- multidisciplinarni pristup u rješavanju problema i kriznih situacija;

5 STRATEŠKI PLANOVI I CILJEVI DRUŠTVA

5.1 Poslovna politika i ciljevi Društva

Planiranjem poslovnih aktivnosti u Društvu utvrđuju se aktivnosti kojim se obezbjeđuje skladan rad, održivi razvoj i uspješno poslovanje Društva kao cjeline, elektroprivrednih djelatnosti i podružnica Društva, a sve u cilju:

- sigurnosti u proizvodnji električne energije,
- sigurnosti u snabdijevanju kupaca električnom energijom po pristupačnim cijenama ,
- stvaranja uslova za optimalno korištenje proizvodnih i distributivnih kapaciteta i postizanja povoljnih ekonomskih efekata,
- poboljšanja poslovnih procesa uz povećanje produktivnosti i racionalizaciju troškova poslovanja,
- vođenja jedinstvene poslovne i razvojne politike radi kontinuiranog rasta vrijednosti Društva,
- racionalnog ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju elektroenergetskih kapaciteta i razvoj poslovnih aktivnosti i
- poduzimanja mjera zaštite okoline i unapređenja sistema upravljanja okolinskim aspektima, te osiguranja implementacije načela održivog razvoja.

Poslovna politika EPBiH podrazumjeva opredjeljenost i odgovornost za razvoj i odgovorno ulaganje s ciljem da se postigne:

- sigurnost snabdijevanja,
- održivost i
- konkurentnost.

Realizacija ovih ciljeva omogućava:

- energetska nezavisnost, rast vlastite proizvodnje i korištenje domaćih resursa,
- održiv i okolinski prihvatljiv razvoj uz rast energetske efikasnosti i racionalno korištenje resursa i
- ekonomski razvoj i intenziviranje privrednih aktivnosti na prostoru BiH.

Kao osnovni cilj Društva može se definirati dugoročno održivi razvoj kako u elektro privrednim djelatnostima, tako i razvoj i održivo poslovanje rudnika u sastavu EPBiH Grupe.

U tom smislu Društvo mora imati jasno definiranu poziciju u elektroenergetskom i rudarskom sektoru, te utvrđene politike, poslovne strategije i strateške projekte, što je neophodno za održivi rast kompanije na ekonomski najefikasniji i okolinski prihvatljiv način.

Jedan od općih ciljeva Društva je kreirati osnove za uspostavu standarda u elektroenergetici i upravljanju kompanijom koji se primjenjuju u EU, odnosno ispuniti obaveze BiH unutar Energetske zajednice jugoistočne Europe, a s krajnjim ciljem efektivne integracije u EU.

Ključni faktori koji utiču na razvojna opredjeljenja i strukturu investicionog portfolia su:

- Stanje postojećih proizvodnih kapaciteta (stari termo blokovi na kraju životnog vijeka sa niskom efikasnošću koji ne zadovoljavaju okolinske standarde),
- Potrebe za plasman uglja iz vlastitih rudnika (rast proizvodnje uglja kao najvažniji preduslov za poboljšanje poslovanja rudnika),
- EU regulativa,
  - Liberalizacija tržišta i konkurencija,
  - Granične vrijednosti emisija,

- Rast udjela obnovljivih izvora,
- Poboljšanje energetske efikasnosti.

Planovi ulaganja EPBiH odražavaju navedenu politiku i kroz trogodišnji plan poslovanja predviđeno je pokretanje većeg broja kapitalnih projekata uz nastavak već započete izgradnje HE Vranduk. Usmjeravanjem ulaganja sa rekonstrukcije i revitalizacije postojećih proizvodnih objekata na nove proizvodne objekte želi se postići pravovremeno uključivanje novih proizvodnih objekata u proizvodni portfolio EPBiH.

Na kvalitet isporuke utiče i stanje distributivne mreže te su predviđena dalja ulaganja u cilju poboljšanja i razvoja distributive mreže sa fokusom na reduciranja NN mreže, unificiranje naponskih nivoa, ugradnju naprednih mjerila i korištenje sistema pametne mreže. Sve to treba rezultirati daljem smanjenju gubitaka u mreži i poboljšati efikasnost u korištenju i distribuciji električne energije, te ispuniti zahtjeve koji se traže od operatora distribucije u pogledu pružanja usluga svim korisnicima mreže.

Osnov za ovakva opredjeljenja je starost i niska efikasnost postojećih blokova u termoelektranama, kao i strateško opredjeljenje da se grade elektrane na bazi obnovljivih resursa. Osim toga, ovim ulaganjima se, pored izgradnje zamjenskih objekata, teži povećanju instaliranih kapaciteta, dostizanju standarda kvaliteta isporuke u skladu sa Općim uslovima, sigurnom i stabilnom snabdijevanju kupaca električnom energijom, podizanju stepena iskorištenja raspoloživih resursa i energetske efikasnosti i zadovoljavanju okolinskih zahtjeva.

U tekućem trogodišnjem planskom periodu očekuje se početak gradnje većeg broja novih i zamjenskih elektrana. Riječ je o elektranama zasnovanim na obnovljivim izvorima (hidroelektrane, vjetroelektrane), te zamjenskim blokovima u postojećim termoelektranama koje bi koristile domaći ugalj.

Sa ekonomskog aspekta, uvažavajući potrebe rudarskog sektora, najvažniji i prioritetni cilj je realizacija izgradnje Bloka 7 u TE Tuzla, a nakon toga i Bloka 8 u TE Kakanj. Riječ je o zamjenskim projektima za postojeće blokove koji izvjesno moraju biti zaustavljeni zbog isteka životnog vijeka i ograničenja u pogledu okolinskih standarda u skladu sa EU regulativom za rad termoelektrana. Osim toga, bez ovih kapaciteta rudnici bi ostali bez plasmata uglja potrebnog za termoelektrane, čime bi proizvodnja uglja bila reducirana na nivo koji bi onemogućio opstanak određenog broja rudnika i gubitak značajnog broja radnih mjesta.

Realizacijom ovih ulaganja biće ostvareni opšti ciljevi Društva, odnosno:

- rast proizvodnje električne energije radi kontinuiteta u snabdijevanju krajnjih kupaca,
- osiguranje kontinuiteta u isporuci toplotne energije,
- povećanje kapaciteta i obima proizvodnje na bazi obnovljivih resursa,
- povećanje ukupnog instaliranog kapaciteta i rast proizvodnje,
- postizanje veće efikasnosti i udjela kombinovane proizvodnje toplotne i električne energije
- poboljšanje kvaliteta isporuke električne energije i efikasnosti distribucije,
- obezbjeđenje plasmata za ugalj iz vlastitih rudnika,
- zadovoljavanje obaveza na osnovu Ugovora o energetske zajednici, odnosno direktiva EU koje se odnose na energetske sektor.

Najvažniji i prioritetni ciljevi za trogodišnji period:

- Početak izgradnje nekoliko kapitalnih projekata (TE Tuzla blok 7, VP Podveležje, mHE Neretvica) i stvaranje pretpostavki za nastavak realizacije narednih projekata izgradnje novih proizvodnih objekata (blok 8 u TE Kakanj, HE Janjići i dr.), te realizacija projekata kogeneracije - toplifikacije,
- nastavak izgradnje HE Vranduk,
- usklađivanje rada termoblokova sa nacionalnim planom redukcije emisija (NERP),
- utvrđivanje dugoročnih planova rudnika na osnovu plana EPBiH, odnosno donošenje odluka vezanih za razvoj, kapitalna ulaganja i prestrukturiranje rudnika na osnovu projiciranih potreba termoelektrana i komercijalnog tržišta i rangiranja po osnovu konkurentnosti proizvodnje uglja i električne energije,
- prestrukturiranje EPBiH u funkciji izdvajanja djelatnosti distribucije i ispunjavanja novih uloga na liberaliziranom maloprodajnom tržištu u djelatnosti distribucije i snabdjevanja,
- utvrđivanje tarifnih modela i nivoa maloprodajnih cijena koji će omogućiti s jedne strane konkurentnost na otvorenom tržištu, a s druge strane i omogućiti dovoljno prihoda za pozitivno poslovanje u svim djelatnostima i jačanje investicione sposobnosti,
- osposobiti EPBiH kao tržišnog snabdjevača da bude lider u snabdjevanju krajnjih kupaca u BiH, a djelatnost trgovine da bude ravnopravan učesnik na domaćem i regionalnom tržištu električne energije.

Okvirna energetska strategija BiH do 2035.godina

Krajem augusta 2018. godine Vijeće Ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Okvirnu energetska strategiju Bosne i Hercegovine do 2035. godine (u daljem tekstu: Strategija). Osim elektroenergetskog sektora, Strategija je obuhvatila i sektor uglja, obnovljive izvore energije, gasni sektor, sektor nafte i naftnih derivata, toplinarstvo kao i energetska efikasnost.

Ulazne Smjernice za izradu Okvirne energetske strategije BiH bazirane su na postulatima:

- a) identifikacija izvora i omogućavanju održivog rasta gdje energetska sistem ima ulogu u unapređenju ukupne ekonomije;
- b) postizanje konkurentne energetike kojom su čuva standard građana i pozitivno utiče na konkurentnost drugih privrednih grana;
- c) sigurnost snabdjevanja domaće potražnje
- d) usklađenost sa agendom održivog razvoja odnosno smanjenje negativnih uticaja na okoliš

Definisano je 5 ključnih prioriteta te povezanih fokusnih područja:

1. efikasno korištenje resursa
2. sigurna i pristupačna energija
3. efikasno korištenje energije
4. energetska tranzicija i odgovornost prema okolišu
5. razvoj i usklađenje regulatorno-institucionalnog okvira

U narednom periodu potrebno je raditi na kontinuiranom unapređenju efikasnosti proizvodnih objekata i konkurentnosti cijena proizvodnog miksa na liberaliziranom tržištu 2035. godine.

U skladu sa Direktivom 2009/72/EC vršit će se usklađenje tržišta električne energije sa Zakonom o električnoj energiji u Federaciji BiH koji zahtjeva pravno, funkcijsko i računovodstveno izdvajanje djelatnosti iz vertikalno integriranih elektroprivreda (formiranje Operatora distributivnog sistema). Za postizanje dugoročne održivosti elektroprivrednih

kompanija, potrebno je staviti veliki fokus na restrukturiranje sektora rudnika, čiju je dinamiku i smjer potrebno uskladiti s odabranom strategijom razvoja termosektora.

EU je donijela energetska strategiju do 2020. godine (agenda dekarbonizacije i energetske efikasnosti), prema kojoj se od država članica i onih koje to žele postati, kao što je Bosna i Hercegovina, očekuje smanjenje emisije stakleničkih gasova povećanje udjela OIE i postizanje ušteda energije. Za distributivne gubitke je kao ciljni nivo za smanjenje u 2020. godini navedeno 9% što je Elektroprivreda BiH postigla još 2015. dok druge dvije elektroprivrede još nisu. Za 2035. godinu cilj je procenat distributivnih gubitaka od 6,5%. U Strategiji su dati instrumenti (mjere, aktivnosti i programi) za postizanje ciljeva u distributivnoj mreži odnosno za smanjenje tehničkih i komercijalnih gubitaka.

Razrađeno je više scenarija ulazaka u pogon novih termooobjekata gdje su i blok 7 u TE Tuzla odnosno blok 8 u TE Kakanj kao i scenariji dekomisije postojećih termooobjekata. Dat je i popis potencijalnih novih većih objekata u oba entiteta, a među objektima u Federaciji BiH su i brojni objekti koji su obuhvaćeni ovim Planom.

Generalno se može reći da je ovaj Plan usklađen sa Okvirnom energetska strategijom BiH do 2035. godine uz određena odstupanja koja se odnose na period godina ulaska u pogon novih objekata, ali ključni prioriteti i ciljevi iz Strategije su podržani ovim Planom.

Zaštita okoline/okoliša

Zaštita okoline/okoliša je komponenta poslovne politike EPBiH i njenih zavisnih društava. Razvojni planovi i programske aktivnosti bit će utemeljeni na načelima održivog razvoja i standardima zaštite okoline/okoliša.

U okviru upravljanja aktivnostima kontinuirano će se poduzimati organizacione i tehničke mjere u skladu sa državnim, federalnim i međunarodnim propisima te zahtjevima iz domena zaštite okoline i prirodnih resursa, te tehno-ekonomskim mogućnostima.

U kontekstu ostvarivanja okolinske politike i poslovnih rezultata, prioritetni zadaci razvojnih projekata biće:

- u okviru istraživanja, projektovanja i inženjeringa implementacija zakonskih normi i zahtjeva zaštite okoline i redukcije pritisaka na klimatske promjene iz energetskog sektora (UNFCCC, Kyoto protokol),
- korištenje najboljih raspoloživih tehnika (BAT) i tehnologija, te okolinski podobnih materijala,
- optimiziranje proizvodnje električne i toplotne energije, usmjeravanje na kogeneraciju i kosagorjevanje,
- povećanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih energetskih resursa,
- modernizacija rudnika, sigurna i održiva eksploatacija kvalitetnog uglja,
- izgradnja distributivnih sistema bez štetnih uticaja na okolinu.

Kontinuirano će se pratiti uticaji i učinci postojećih energetskih objekata na okolinu, a preventivnim i korektivnim mjerama će se smanjivati negativni uticaji do konačnog cilja - okolinske prihvatljivosti.

U tom kontekstu permanentno će se planirati i realizirati investiciona ulaganja u:

- modernizaciju tehničkih i tehnoloških pogonskih rješenja, koja će biti usaglašena sa normama i objedinjenim uvjetima zaštite okoline koji su utvrđeni okolinskim dozvolama;
- pripreme aktivnosti u vezi projekata odsumporavanja i denitrifikacije za više postojećih termo blokova;
- rekultivaciju deponija produkata sagorjevanja iz termoelektrana, te napuštenih površinskih i jamskih kopova;
- povećanje energetske efikasnosti, smanjenje energetske gubitaka u proizvodnji, distributivnoj mreži i rudnicima;
- monitoring i smanjivanje zagađujućih materija u zrak, vodu i zemljište;
- praćenje i izvještavanje o stakleničkim gasovima;
- procjenu rizika i mogućih incidentnih uticaja na okolinu;
- planiranje i poduzimanje preventivnih, eventualno sanacionih mjera u cilju sigurnosti stanovništva i kvaliteta okoline;
- adekvatno upravljanje otpadom kao i njihovoj ponovnoj upotrebi, reciklaži i konačnom zbrinjavanju na okolinski prihvatljiv način.

Tokom proteklih godina EPBiH je napravila prve korake u razvoju elektromobilnosti i ove aktivnosti se namjeravaju nastaviti i u planskom periodu.

Menadžment i stručni kadrovi će se aktivno uključivati u procese transponiranja i implementacije legislative EU, utvrđenih međunarodnih obaveza, te u investicijske programe i finansijske potpore za održivi razvoj BiH u okviru evropskih integracija. Takođe, značajno je uključivanje u izradu strateških i planskih dokumenata iz domena energetskog sektora, zaštite i unapređenja okoline, korištenja prostora i prirodnih dobara FBiH, odnosno cijele BiH.

Negativne stavove i nepovjerenje stanovništva po pitanju tehno-ekonomske i okolinske prihvatljivosti programa energetskog razvoja FBiH, odnosno EPBiH treba eliminirati transparentnim radom i kontinuiranom komunikacijom sa lokalnim stanovništvom, izvršnim vlastima, međunarodnim i nevladinim organizacijama, medijima, te širom javnošću.

***

Imajući u vidu uslove privređivanja u okruženju, te kretanja na tržištu, planove proizvodnje i prodaje, planiranu realizaciju obaveza po licencama i Opštim uslovima za isporuku električne energije, za naredne tri godine se očekuje relativno mali porast obima prodaje električne energije krajnjim kupcima djelatnosti snabdijevanja te solidan porast prodajnih cijena kao posljedica rasta cijena na tržištu. Tržišna kretanja pokazuju da će i veleprodajna cijena električne energije u djelatnosti trgovine biti dosta iznad onih ostvarenih tokom zadnjih nekoliko godina. O pored toga potrebno je usmjeriti pažnju na kontinuiranu realizaciju mjera štednje i racionalizacije poslovanja u svim oblastima i djelatnostima.

6 ELEKTROENERGETSKI BILANS

Elektroenergetski bilans EPBiH za period 2019.–2021. godine (EEB) predstavlja okvirni energetska plan EPBiH u naredne tri godine, a usvojen je krajem augusta od strane Nadzornog odbora Društva. Isti je potreban u cilju sagledavanja potreba postojećih kupaca električne energije koji imaju ugovor za snabdijevanje sa EPBiH, realizacije planiranih remonata i rekonstrukcija proizvodnih kapaciteta, te iskazivanja mogućeg bilansnog viška električne energije do onog nivoa koji obezbjeđuje optimalno iskorištenje proizvodnih kapaciteta i postizanje maksimalnih energetska-ekonomskih efekata za EPBiH. Ovaj bilans je zasnovan prevashodno na EEB za 2019. godinu, a za naredne dvije godine date su samo okvirne projekcije pri čemu je naročito važno sagledavanje remontnih zastoja radi pravovremene pripreme. Ujedno, ovaj Bilans je predstavljao podlogu za izradu Plana poslovanja Društva za period 2019.–2021. godina.

Osnovna polazišta za izradu EEB za period 2019. – 2021. godine bila su:

- zadovoljavanje očekivanih potreba kupaca EPBiH na distributivnoj i prenosnoj mreži, te pokrivanje gubitaka na distributivnoj mreži EPBiH,
- omogućavanje planiranih radova na redovnom godišnjem održavanju proizvodnih kapaciteta,
- obezbjeđenje sigurnosti u planiranoj proizvodnji električne energije putem hladne rezerve kod termoelektrana,
- optimalna eksploatacija termo kapaciteta u skladu sa raspoloživim količinama uglja,
- optimalno iskorištenje prirodnih dotoka vode u akumulacije hidroelektrana.
- Ograničenja broja sati rada termo blokova vezano za Odluku Ministarskog vijeća 2016/19/MC-ENC

Podloge za izradu EEB za period 2019.-2021. godina bile su slijedeće:

- prognoza neto potrošnje kupaca EPBiH priključenih na mreži distribucije sa godišnjim porastom od 0,6 % u 2019. godini u odnosu na procjenu za 2018. godinu, te godišnjim porastom od 1,1% u 2020. godini i 0,6 % u 2021. godini;
- plan potrošnje direktnih potrošača na bazi dostavljenih podataka veći za 0,7 % u odnosu na procjenu za 2018. godinu;
- gubici na distributivnoj mreži iznose 8,5% u prve dvije godine, odnosno 8,4% u 2021. godini, iskazano u odnosu na bruto distributivnu potrošnju;
- proizvodnja malih hidroelektrana koje su u vlasništvu EPBiH karakteriše postepeni ulazak u pogon novih hidroelektrana na rijeci Neretvici, počevši od septembra 2019 godine; usljed rekonstrukcije uvećana proizvodnja MHE Bogatići (28% pripada EPBiH po osnovu udjela vlasništva ove elektrane); navedeno dovodi do značajnog povećanja proizvodnje malih hidroelektrana u vlasništvu (za oko 43% u 2021. u odnosu na 2018.);
- početak proizvodnje u vjetroparku Podveležje od septembra 2019. godine sa godišnjom proizvodnjom u količini od 40 GWh u 2019. godini i godišnjom proizvodnjom 120 GWh u 2020. i 2021 godini;
- početak proizvodnje HE Vranduk od 01.09.2021. godine sa ukupnom proizvodnjom u 2021. godini od 24 GWh
- količina električne energije nezavisnih proizvođača, proizvedena iz obnovljivih izvora, koja će biti na raspolaganju EPBiH po osnovu preuzimanja obaveznog udjela, urađena je na bazi procjene dostavljene od Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju za 2019 i 2020 godinu; s obzirom da Operator za obnovljive izvore energije

- i efikasnu kogeneraciju u trenutku izrade bilansa nije imao podatke za 2021. godinu, ponovljena je količina iz 2020. godine;
- u 2020. i 2021. godini za plan proizvodnje HE Rama i mHE Bogatići ponovljen je plan njihove proizvodnje iz 2019. godine;
  - zastoji proizvodnih objekata radi obavljanja rekonstrukcija i remonata;
  - plan isporuke tehnološke pare i energije za grijanje iz termoelektrana urađen je na bazi procijenjenih potreba za zadovoljenje toplotnog konzuma;
  - podaci o mogućnostima rudnika za isporuku uglja termoelektranama i toplotne vrijednosti pojedinih vrsta uglja;
  - tehničko-energetske karakteristike blokova u TE Tuzla i TE Kakanj.

Kod izrade EEB za period 2019.-2021. godina korišteni su:

- kriteriji iz *Pravilnika o pripremi i realizaciji elektroenergetskog bilansa* i ostalih relevantnih dokumenata;
- ključni faktor koji određuje plan pogona termoelektrana je vezan za Odluku Minisatrskog vijeća 2016/19/MC-ENC u kojoj je utvrđena lista postrojenja koja imaju mogućnost korištenja izuzeća zbog ograničenog vijeka trajanja (opt-out), odnosno koja mogu ostati u pogonu do 20.000 sati rada u periodu od 01.01.2018. do 31.12.2027. godine, a da budu izuzeta od obaveza poštivanja graničnih vrijednosti emisija iz Direktive 2001/80/EC
- kriteriji za plansku raspoloživost termo blokova i plan proizvodnje blokova u hladnoj rezervi saglasno *Pravilniku o pripremi i realizaciji elektroenergetskog bilansa*;
- planirana rekonstrukcija bloka G6 u TE Tuzla u toplifikacioni blok otvara mogućnost smanjenja broja sati rada bloka u posljednjih nekoliko godina njegove eksploatacije jer prestaje neophodnost njegovog angažmana tokom grejne sezone (može služiti i kao hladna rezerva);
- planiran je kapitalni remont bloka G5 u TE Tuzla (2020.godina)
- planiran je kapitalni remont bloka G7 u TE Kakanj (2021.godina)
- planirana je eksploatacija hidroelektrana na poželjnim kotama i na bazi planiranog rada HE Rama u periodu 2019.-2021. godina.

Ukupna proizvodnja u periodu 2019.-2021. godina iznosi 20.461 GWh. Proizvodnja iz hidroelektrana u ukupnoj proizvodnji električne energije učestvuje u prosjeku sa 22,3%. Ostatak se odnosi na termoelektrane i vjetroelektrane gdje se od kraja 2019. godine planira proizvodnja električne energije iz vjetroparka Podveležje. Kod podružnice HE na Neretvi u sve 3 planske godine godini planirana je niža proizvodnja u iznosu 1.412 GWh, što je manje od proizvodnje koja se očekuje za 2018. godinu kao hidrološki povoljnu godinu.

Kod TE planirani obim proizvodnje je u korelaciji sa obimom i trajanjem remonata, te raspoloživom količinom uglja i radnih sati, a sve tri godine planirana je manja količina od ostvaren u 2017. i procjenjene za 2018. godinu. Kod TE Tuzla planirana je manja (u odnosu na raniji godine) proizvodnja za 2021. godinu zbog revitalizacije bloka 6 te smanjenja plana proizvodnje bloka 3. Za TE Kakanj je u prve dvije planske godini planirana podjednaka proizvodnja dok je u 2021. godini planirana manja zbog kapitalnog remonta bloka 7.

Obzirom da se u planskom periodu planiraju izgraditi i pustiti u pogon novi objekti za proizvodnju iz obnovljivih izvora, tako obim i učešće proizvodnje iz ovih izvora rastu u odnosu na dosadašnji nivo. Upravo bi proizvodnja iz VP Podveležje, mHE na Neretvici i na mHE Bogatići (planirana povećana proizvodnja) trebala nadoknaditi dobar dio proizvodnje TE koja bi trebala izostati remonata/revitalizacije blokova i ograničenog broja sati rada za neke blokove.

Kada su u pitanju nabavke uglja za sve tri planske godine, planirana je nabavka od 16 miliona tona. U 2019. godini planirana nabavka iznosi 5,7 mil. tona i samo u toj godini se značajnije razliku od planiranih potreba, jer se očekuje da stanje zaliha uglja sa krajem 2018. godine bude niže od poželjnog. Planiranje nabavki uglja za potrebe termoelektrana je uobzirilo s jedne strane mogućnosti rudnika za isporuku uglja (kako po pitanju količine tako i po pitanju kvalitete), a sa druge strane je u skladu sa potrebama termoelektrana s obzirom na ograničenja u broju sati rada pojedinih termoblokova, te planirane kapitalne remonte i revitalizaciju. Za 2020. godinu planirana nabavka uglja je 5.5 mil. tona a za 2021. godinu 5,2 mil. tona.

Pregled planiranih nabavki uglja za potrebe termoelektrana dat je u slijedećoj tabeli:

Nabavke uglja (000 t)	Plan		
	2019	2020	2021
Lignit	2.040	1.908	2.040
Mrki 1	680	636	680
Mrki 2	900	900	595
TE TUZLA	3.620	3.444	3.315
TE KAKANJ	2.040	2.040	1.872
UKUPNO	5.660	5.484	5.187

U narednoj tabeli daje se sažetak EEB za period 2019.-2021. godina

Elektroenergetski bilans	Procjena	Plan	Plan	Plan
	2018	2019	2020	2021
HIDROELEKTRANE	1.687,7	1.493,0	1.516,5	1.553,2
VJETROELEKTRANE		40,0	120,0	120,0
TERMOELEKTRANE	5.593,6	5.458,7	5.343,6	4.816,1
PROIZVODNJA NA PRAGU	7.281,3	6.991,7	6.980,1	6.489,3
<i>Promjena u % (u odnosu na godinu prije)</i>		-4,0%	-0,2%	-7,0%
PRIJEM ENERGIJE	664,0	466,2	474,8	478,5
RASPOLOŽIVO	7.945,3	7.457,9	7.454,9	6.967,8
Snabdjevanje ED ukupno neto	4.226,3	4.196,0	4.249,1	4.276,6
Distributivni gubici	395,6	401,6	406,0	408,0
<i>Distributivni gubici u %</i>	8,3	8,5	8,5	8,4
DISTRIBUCIJA bruto *	4.749,7	4.746,8	4.804,1	4.833,8
<i>Promjena u % (u odnosu na godinu prije)</i>		-0,1%	1,2%	0,6%
Direktni potrošači (110 kV)	470,2	473,7	473,7	473,7
UKUPNA POTROŠNJA	5.092,1	5.071,3	5.128,8	5.158,3
<i>Promjena u % (u odnosu na godinu prije)</i>		-0,4%	1,1%	0,6%
Tržišna prodaja uključujući bilansni višak 70%	2.391,9	2.209,0	2.145,4	1.625,4
Gubici prenosa	227,1			
Prodaja po osnovu UPTS	163,3	164,5	167,7	171,2
Ostale isporuke + energija debalansa i regulacije	70,8	13,0	13,0	13,0
ISPORUKA SA BIL. VIŠ.70%	2.853,1	2.386,5	2.326,1	1.809,6
<i>Promjena u % (u odnosu na godinu prije)</i>		-16%	-3%	-22%
UKUPNE POTREBE	7.945,3	7.457,9	7.454,9	6.967,8
Bilansni višak za 70% dotok	84,8	1.552,3	2.145,4	1.625,4
Bilansni višak za 90% dotok		1.303,0	1.898,4	1.378,3

* uključuje količine energije za isporuku kupcima drugih snabdijevača

7 FINANSIJSKI PLAN

PLANIRANI FINANSIJSKI REZULTAT EPBIH ZA PERIOD 2019. – 2021. GODINA

000 KM

PS	PREDRAČUN BILANSA USPJEHA	Plan	Procjena	Plan	Plan	Plan
6.1.	po planskim stavkama	2018.	2018.	2019.	2020.	2021.
I	PRIHODI					
1	Prihodi od prodaje el. energije i pom. usluga	963.899	991.942	990.593	974.692	921.001
	- prihod od prodaje krajnjim kupcima EP BiH	688.326	697.022	710.430	719.938	723.017
	-prihod od prodaje drugim kupcima u BiH	226.398	228.596	246.564	209.419	161.212
	-prihod od izvoza el. energije	36.317	29.728	18.134	33.358	24.796
	-prihod od prodaje pom. usluga kapaciteti i energija	12.858	36.597	15.464	11.976	11.976
2	Prihod od prodaje sporednih i nus proizvoda	18.123	15.502	16.107	16.118	16.224
	-prihod od tehnološke pare	3.412	3.156	3.094	3.094	3.094
	-prihod od toplotne energije	13.232	10.876	11.509	11.521	11.627
	-prihod od prodaje nus proizvoda	1.480	1.470	1.504	1.504	1.504
3	Prihodi od prodaje materijala i usluga	26.089	25.400	26.908	27.062	27.044
	- prihod od naknada priključenja	17.800	15.900	17.466	17.576	17.553
	- ostali prihod od prodaje mater. i usluga	8.289	9.500	9.442	9.486	9.490
4	Prihod od finansiranja	3.515	6.000	3.512	2.862	2.703
5	Ostali prihodi	13.320	12.100	11.607	12.017	12.348
	UKUPNO PRIHODI (1 do 5)	1.024.946	1.050.944	1.048.726	1.032.751	979.321
II	TROŠKOVI I RASHODI					
8	Materijal za proizvodnju električne energije	376.880	359.200	343.322	337.552	307.421
9	Materijal za održavanje	12.534	10.400	12.784	13.166	12.925
10	Ostali troškovi materijala	6.348	5.224	6.483	6.595	6.674
11	Troškovi prevoza uglja	28.817	27.661	27.304	26.567	24.975
12	Usluge održavanja	17.898	14.496	18.034	20.077	19.630
13	Troškovi nabavke el. energije i pomoćnih usluga	98.491	93.141	97.165	79.913	80.054
14	Premije osiguranja	2.600	2.200	2.405	2.435	2.453
15	Drugi troškovi usluga	11.984	9.800	12.306	12.264	12.269
16	Troškovi amortizacije	157.051	157.180	157.998	162.370	164.429
17	Troškovi mrežarina i naknade za NOS	46.352	48.470	50.347	51.137	51.055
18	Plate i naknade plata	151.666	151.305	154.910	153.780	152.353
19	Drugi troškovi rada	21.002	20.900	22.519	22.304	22.224
20	Vodoprivredne naknade	25.670	29.780	26.427	26.408	26.406
21	Razne dažbine, naknade i članarine	23.926	23.000	22.134	22.331	21.339
22	Drugi troškovi poslovanja	9.207	8.000	9.171	9.146	9.257
23	Finansijski troškovi i rashodi	4.121	5.600	5.977	8.557	9.427
24	Drugi rashodi	8.759	18.640	7.747	7.383	7.244
25	Troškovi rezervisanja	5.726	7.077	5.761	5.450	5.431
	UKUPNI TROŠKOVI I RASHODI (8 do 25)	1.009.032	992.073	982.794	967.433	935.566
	Neto dobit	15.914	58.871	65.932	65.318	43.755

Predračun finansijskog rezultata poslovanja Društva za period 2019.-2021. urađen je na bazi:

- Elektroenergetskog bilansa za period 2019.-2021. godina (uz manju izmjenu kod strukture isporuka za 2019. godinu) ,
- Smjernica za izradu trogodišnjeg plana EPBiH za period 2019.-2021.godina,
- procjene finansijskog rezultata za 2018. godinu (rađene sredinom oktobra 2018. godine),
- važećih zakonskih propisa u momentu izrade Plana
- ostalih podloga i saznanja koje su bili na raspolaganju u periodu izrade Plana.

Ključne pretpostavke kojima smo se vodili kod izrade finansijskog plana kao i predračuna gotovinskih tokova i raspoloživih vlastitih sredstava za ulaganja bile su:

- a) Realizacija EEB-a u planiranom obimu proizvodnje uz pretpostavku dotoka na profilima HE u visini 70% vjerovatnoće, ispunjene plana proizvodnje TE što podrazumjeva i isporuke uglja u planiranoj količini i kvalitetu te planski specifični utrošak;
- b) Bilansne količine prodaje krajnjim kupcima uz blagi porast (u odnosu na 2018.godinu) prodajnih cijena kod tržišnog snabdjevanja i to sa početkom 2019. godine, za javno snabdjevanje u 2019. godini je planiran prihod bez porasta cijena u odnosu na 2018. godinu; obzirom na tržišne okolnosti prodajna količina za 2019. godinu je povećana za 63 GWh s tim da je za istu količinu energije umanjena prodaja kod djelatnosti *Trgovine*;
- c) Pretpostavke o cijenama plasmana kroz djelatnost *Trgovine* gdje se za 2019. godinu uzete cijene iz već zaključenih ugovora za 2019. godinu dok su za ostatak energije (preostale bilansne viškove) primjenjene (uz dozu opreza) cijene koju su malo niže od berzovnih cijena na regionalnom tržištu za buduće isporuke;
- d) Pretpostavljeno je da neće doći do promjene nabavne cijene topline uglja i da će sa ostvarenjem isporuka shodno EEB-u rudnici u sastavu Koncerna EP BiH moći vratiti i dio avansnih sredstava što utiče na gotovinski tok EP BiH;
- e) Pretpostavljeno je da će doći do smanjenja zaliha (posebno u distributivnoj djelatnosti) kroz efikasnije upravljanje zalihama;
- f) Pretpostavka da će tokom II kvartala postati efektivan sporazum o EPC ugovoru, kreditni ugovor sa EXIM bankom i drugi akti (prvenstveno Odluke Skupštine EP BiH od 18.09. 2018. godine) vezano za izgradnju bloka 7 u TE Tuzli;
- g) Pretpostavka da će u toku planskom periodu doći da puštanja u pogon novih proizvodnih objekata (gdje najveći značaj ima VP Podveležje);
- h) Očekivanje da će tokom planskom perioda teći implementacija projekta *Izgradnje sistema pametnih brojila* (dijelom iz kredita EIB-a) te da će u 2021. godini biti aktuelni projekti odsumporavanja po 1 termobloka u obje TE;
- i) Broj zaposlenih će se nastaviti smanjivati, ali u manjem intenzitetu nego u zadnjih 4-5 godina; planirano je da bude zaposleno do 85% zaposlenika u odnosu na broj zaposlenika koji će otići u penziju tokom planskog perioda; prvobitno je (i po važećem Planu 2018 – 2020. godina i po Smjernicama za izradu ovog Plana) bilo planirano da to bude 75%, ali se tokom 2018. godine neće realizovati planirani broj prijema;
- j) Predviđeno je poštivanje važećeg Granskog kolektivnog ugovora do njegovog isteka (juni 2019. godine) te da naredni neće donijeti bitnije promjene prava i obaveza u odnosu na ono što je sadržano u važećem;
- k) Pretpostavljeno je da se dioničarima neće isplaćivati dividenda po osnovu dobiti za 2018., 2019. i 2020. godinu, osim u manjem dijelu neophodno za pokriće subvencija;
- l) Pretpostavljeno je povećanje cijene sistemske usluge i naknade za rad NOS-a BiH uz primjenu od 01.04. 2019. godine, a što će se odraziti na troškove i prihod od mrežarine u istom periodu.

Novi proizvodni objekti koji će se graditi i pustiti u pogon tokom planskog perioda neće imati preveliki uticaj na bilans uspjeha obzirom da se radi o relativno malim količinama električne energije (u odnosu na ukupna bilansne količine) i obzirom da se kod njih očekuju slične proizvodne cijene kao što su prodajne cijene. Međutim, ulaganja u nove objekte (posebno blok 7 u TE Tuzla) će znatno uticati na gotovinske tokove kao i zaduženost Društva koja bi krajem perioda trebala biti višestruko povećana u odnosu na trenutnu. Istovremeno ovo znači da će u godinama planskom perioda (a i nakon isteka istog) obaveze za vraćanje kredita biti višestruko veće nego su trenutno. Također, planirano je da se u toku planskog perioda kroz investicione aktivnost utroše sredstva koja trenutno imamo plasirana kod poslovnih banaka u vidu oročenja. Zbog svega toga je bitno da se u planskom periodu ostvari planirani EBITDA odnosno poboljša (u odnosu na ranije godine) neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti kako bi se mogle finansirati buduća ulaganja i servisirati kreditne obaveze.

Predračun bilansa uspjeha Društva predstavlja strukturiran prikaz finansijske uspješnosti poslovanja, koji se zasniva na pokazateljima procjene prihoda, troškova i rashoda, Regulatornom kontnom planu (FERK), te pokazateljima kretanja prihoda, troškova i rashoda za planski period. Iskazani planirani finansijski rezultat JP EP BiH po godinama trogodišnjeg perioda predstavlja konsolidaciju planiranih prihoda, troškova i rashoda djelatnosti (*Proizvodnja, Distribucija, Snabdijevanje i Trgovina, Funkcije potpore*) i na nivou Društva. Prihodi, troškovi i rashodi su grupisani u planske stavke, dok su glavne stavke prihoda dodatno raščlanjene po podgrupama shodno karakteru i materijalu/usluzi koja se prodaje.

Treba napomenuti da je procjena finansijskog rezultata za 2018. godinu rađena u prvoj polovini oktobra 2018. godine i da će konačni finansijski rezultat Društva za 2018. godinu ovisiti od energetskih i tržišnih prilika u toku zadnjeg kvartala godine, kretanja valutnih kurseva, rezultata popisa imovine i obaveza, kao i drugih okolnosti.

Planovi za sve tri godine su horizontalno razrađeni po djelatnostima (kao funkcionalni budžet), po organizacionim cjelinama unutar djelatnosti (po pripadnosti podružnicama), zatim po podružnicama kao i po organizacionim cjelinama u Direkciji. Također, pored planskih stavki, planovi djelatnosti i podružnica za 2019. godinu će biti vertikalno razrađeni i po vrstama i strukturi prihoda, troškova i rashoda do nivoa osmocifrenih konta u skladu sa važećim kontnim planom koji se primjenjuje u Društvu.

Na narednim stranicama su detaljnije pojašnjeni prihodi, troškovi i rashodi planirani za 2019. godinu kao prvu godinu planskog perioda, dok su nakon toga data osnovna obilježja planiranih prihoda, troškova i rashoda za preostale dvije godine planskog perioda.

PLANIRANI FINANSIJSKI REZULTAT EPBIH ZA 2019. GODINU PO DJELATNOSTIMA

hilj. KM

PREDRAČUN BILANSA USPJEHA		Djelatnost	Djelatnost	Djelatnost	Djelatnost	Direkcija	Plan
		Proizvodnje	Distribucije	Snabdijevanja	Trgovine	Funkcije potpore	2019
6.1.							
I	PRIHODI						
1	Prihodi od prod. el. energije i pom. usluga*	0	6.690	706.251	277.651	0	990.593
	-prihod od prodaje krajnjim kupcima EP BiH		4.179	706.251			710.430
	-prihod od prodaje drugim kupcima u BiH		2.511		244.053		246.564
	-prihod od izvoza el. energije				18.134		18.134
	-prihod od prodaje pomoćnih usluga kapaciteti i energija				15.464		15.464
2	Prihod od prodaje spored. i nus proizvoda	16.107	0	0	0	0	16.107
	-prihod od tehnološke pare	3.094					3.094
	-prihod od toplotne energije	11.509					11.509
	-prihod od prodaje nus proizvoda	1.504					1.504
3	Prihodi od prodaje materijala i usluga	2.384	22.605	1.694	0	225	26.908
	- prihod od naknada priključenja		17.466				17.466
	- ostali prihod od prodaje mater. i usluga	2.384	5.139	1.694	0	225	9.442
4	Prihod od finansiranja	39	161	2.182	0	1.130	3.512
5	Ostali prihodi	1.036	7.900	1.591	0	1.080	11.607
UKUPNO PRIHODI (1 - 5)		19.567	37.355	711.718	277.651	2.435	1.048.726
II	TROŠKOVI I RASHODI						
8	Materijal za proizvodnju el. energije	343.322	0	0	0	0	343.322
9	Materijal za održavanje	6.280	6.407	62	0	35	12.784
10	Ostali troškovi materijala	1.508	3.765	710	36	465	6.483
11	Troškovi prevoza uglja	27.304	0	0	0	0	27.304
12	Usluge održavanja	8.617	7.091	848	110	1.368	18.034
13	Troškovi nabavke el. energije i pomoćnih usluga	0	20.587	19.065	57.513	0	97.165
14	Premije osiguranja	1.643	689	37	3	33	2.405
15	Drugi troškovi usluga	2.188	1.626	6.612	41	1.839	12.306
16	Troškovi amortizacije	91.208	61.227	516	59	4.988	157.998
17	Troškovi mrežarina i naknade za NOS	299	45.090	4.958	0	0	50.347
18	Plate i naknade plata	61.886	65.944	13.445	1.318	12.317	154.910
19	Drugi troškovi rada	8.554	10.032	1.999	135	1.799	22.519
20	Vodoprivredne naknade	26.122	218	42	4	41	26.427
21	Razne dažbine, naknade i članarine	17.713	2.539	327	156	1.399	22.134
22	Drugi troškovi poslovanja	3.523	3.469	1.025	54	1.100	9.171
23	Finansijski troškovi i rashodi	2.563	2.884	179	29	322	5.977
24	Drugi rashodi	1.650	3.890	1.490	3	714	7.747
25	Troškovi rezervisanja	2.020	2.405	254	11	1.071	5.761
UKUPNI TROŠKOVI I RASHODI (8-25)		606.402	237.863	51.567	59.471	27.491	982.794
Neto dobit							65.932

* Plan prihoda od el. energije i pomoćnih usluga dat je po planiranom fakturisanju djelatnosti, a planska raspodjela ovih prihoda na djelatnosti izvršit će se naknadno po usvajanju plana od strane nadležnih organa u skladu sa aktima koji regulišu raspodjelu prihoda te će biti uvrštena u planove djelatnosti

Bilješka I - Ukupan prihod

Planirani ukupan prihod Društva za 2019. godinu iznosi 1.048.726 hilj.KM i čine ga:

- *Prihod od prodaje električne energije i pomoćnih usluga* u iznosu od 990.593 hilj. KM,
- *Prihod od prodaje sporednih i nus proizvoda* u iznosu od 16.107 hilj. KM,
- *Prihod od prodaje materijala i usluga* u iznosu od 26.908 hilj. KM,
- *Prihodi od finansiranja* u iznosu od 3.512 hilj. KM,
- *Ostali prihodi* u iznosu od 11.607 hilj. KM.

Najveći dio planiranog prihoda čini prihod od prodaje električne energije i pomoćnih usluga na koji se odnosi 94,5 % planiranih prihoda za 2019. godinu.

1. Prihod od prodaje električne energije i pomoćnih usluga planiran je u ukupnom iznosu od 990.593 hilj. KM i čine ga:

- prihod od prodaje električne energije krajnjim kupcima (krajnji kupci na 110 kV i distributivnoj mreži) EPBiH u iznosu od 710.430 hilj. KM,
- prihod od prodaje el. energije drugim kupcima u BiH (uključujući prodaju i mrežarinu po osnovu UPTS-a te prihod po osnovu kupoprodaje na tržištu) u iznosu 246.564 hilj. KM;
- prihod od izvoza električne energije u inostranstvo u iznosu od 18.134 hilj. KM;
- prihod od prodaje pomoćnih usluga (kapacitet i energija) u iznosu od 15.464 hilj. KM.

Prihod od prodaje električne energije krajnjim kupcima planiran je na osnovu bilansne neto potrošnje od 4.732 GWh gdje se 4.255 GWh odnosi na krajnje kupce na distributivnoj mreži dok se preostalih 477 GWh odnosi na krajnje kupce na 110 kV mreži (tzv. direktni kupci).

Planirani prihod od prodaje krajnjim kupcima ima sljedeću strukturu:

- krajnji kupci na 110 kV: 54.355 hilj. KM,
- distributivni kupci (krajnji kupci na distributivnoj mreži): 651.897 hilj. KM (uključujući distributivnu mrežarinu za kupce drugih snabdjevača
- prihod od neovlaštene potrošnje: 434 hilj. KM (planirano kod djelatnosti *Distribucije*)
- prihod od distributivne mrežarine za kupce drugih snabdjevača 3.745 hilj. KM (planirano kod djelatnosti *Distribucije*)

Najveći dio planirane prodaje električne energije krajnjim kupcima odnosi se na kategoriju *Domaćinstva* kod koje nije planirano povećanje tarifnih stavova za energiju. Otežavajuća okolnost je što se u periodu izrade ovog Plana teško može pretpostaviti koliki će broj, udio i energija kupaca iz kategorije *Ostala potrošnja na 0,4 kV naponu* biti na tržišnom snabdijevanju, a koliko na javnom snabdijevanju obzirom da je u toku kampanja ugovaranja za 2019. godinu.

U odnosu na procjenu za 2018. godinu, planiran je sličan nivo ukupne neto potrošnje krajnjih kupaca i povećanje prihoda uz manje povećanje cijena za pojedine kategorije kupaca. Planiran je porast broja krajnjih kupaca za oko 1% u odnosu na 2018. godinu, ali i veća (u odnosu na 2018. godinu) količina energije koju će dio krajnjih kupaca nabaviti od drugih snabdjevača u BiH, a pri čemu EP BiH (odnosno distributivna djelatnost) ostvaruje samo prihod od mrežarine. Kroz EEB je predviđeno da EP BiH zadrži oko 97% učešća (gledano po obimu prodane energije) u snabdjevanju krajnjih kupaca, ali je kroz ovaj plan planirano da to bude i veći procenat s tim da se to odražava na smanjenje prihoda u drugim vidovima prodaje.

Prihod od prodaje na tržištu kroz djelatnost *Trgovine* planiran je u iznosu od 262.187 hilj. KM (bez dijela po osnovu pomoćnih usluga) što se odnosi na:

- prodaju po osnovu tržišne prodaje gdje prihod iznosi 224.062 hilj. KM
- prihod od isporuka energije po osnovu zaključenih ugovora o poslovno-tehničkoj suradnji (UPTS) sa drugim elektroprivredama u BiH (EP HZHB i ERS) u iznosu 15.085 hilj. KM
- prihod od kupoprodaje („vezana“ trgovina“) u iznosu 23.040 hilj. KM.

Od iznosa prihoda po osnovu tržišne prodaje i kupoprodaje očekuje se da oko 8% bude ostvareno po osnovu izvoza električne energije tj. prodaje kupcima izvan BiH. Prihod po osnovu tržišne prodaje električne energije planiran je na osnovu već zaključenih (u momentu izrade Plana) aranžmana za dugoročnu prodaju, te prognozirane cijene za ostale vidove prodaje, a shodno raspoloživim količinama za prodaju iz EEB-a što uključuje i bilansne viškove uz 70% vjerovatnoće dotoka.

Planirani prihod i trošak za kupoprodaju električne energije ne predstavlja ograničenje-limit do kojeg se treba realizirati kupoprodaja električne energije u toku 2019. godine. U okviru raspoloživih mogućnosti (u smislu energetske i finansijske situacije) treba težiti maksimizaciji pozitivnih energetskih i finansijskih efekata kupoprodaje uz uslov da se ne ugrozi realizacija ugovorenih obaveza za isporuke električne energije kao i likvidnost Društva.

U okviru djelatnosti *Distribucije* planiran je prihod od mrežarine po osnovu zaključenih ugovora o poslovno-tehničkoj suradnji (UPTS) sa drugim elektroprivredama u BiH (EP HZ HB i ERS) u iznosu 2.511 hilj. KM

Planirana prodaja električne energije za 2019. godinu iznosi 7.339 GWh što prihodovno iznosi 975,030 mil. KM, a ukupna prosječna prodajna cijena iznosi 13,29 F/kWh. U planiranu količinu prodaje nisu uvršteni planirani prihodi po osnovu neovlaštene potrošnje, prihod od pomoćnih usluga u dijelu kapaciteta kao ni prihod od distributivne mrežarine za kupce drugih snabdjevača. Struktura prodaje je sljedeća:

- krajnji kupci EPBiH (djelatnost snabdijevanja) čine 64,5% količine i 72,4% prihoda
- tržišni kupci (trgovina i UPTS) čine 35,5 % količine i 27,6% prihoda

U slučaju da se kroz djelatnost *Snabdijevanja* ne proda/ugovori dio planirane količine energije za krajnje kupce, ova energija bi se plasirala kroz djelatnost *Trgovine*.

Ispod je dat tabelarni pregled *Strukture planirane prodaje električne energije* u 2019. godini

STRUKTURA PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE vrsta prodaje	2019. godina Revidovani Plan			
	Energija GWh	Cijena F/kWh	Prihod mil.KM	udio Prih %
Krajnji kupci- snabdijevanje				
- kupci na 110 kV	477,2	11,39	54,355	5,6%
- kupci na 35 kV	303,5	12,00	36,408	3,7%
- kupci na 10 kV	869,9	14,10	122,657	12,6%
- domaćinstva	2.123,4	14,61	310,326	31,8%
- ostali 0,4 kV	878,2	19,14	168,104	17,2%
- javna rasvjeta	80,3	17,93	14,402	1,5%
Ukupno krajnji kupci (SNB)	4.732,5	14,92	706,252	72,4%
Prodaja -trgovina				
<i>Ukupna prodaja u /izvan BiH</i>	2.146,1	10,44	224,062	23,0%
<i>Prodaja po osnovu UPTS (sa mrežarinom)</i>	164,5	10,70	17,597	1,8%
<i>Kupoprodaja u /izvan BiH vezana trgovina</i>	240,0	9,60	23,040	2,4%
<i>Prodaja u vezi pomoćnih usluga</i>	55,8	7,31	4,080	0,4%
Ukupno prodaja (TRG)	2.606,4	10,31	268,779	27,6%
Ukupno prodaja električne energije*	7.338,9	13,29	975,030	100%

*nisu obuhvaćeni prihodi po osnovu neovlaštene i neregistrovane potrošnje (434 hilj. KM), prihod od distributivne mrežarine za kupce drugih snabdjevača (3.745 hilj. KM)

Prihod od prodaje pomoćnih usluga planiran je u iznosu od 15.464 hilj. KM, a čine ga:

1. prihod od kapaciteta za pomoćne usluge:

- usluga kapaciteta za sekundarnu regulaciju..... 8.634 hilj. KM
- usluga kapaciteta za tercijarnu regulaciju.....2.751 hilj. KM

2. prihod od energije u vezi pomoćnih usluga (isporuka 56 GWh) od 4.080 hilj. KM i to:

- prihod od energije u režimu rada sekundarne regulacije 1.980 hilj. KM
- prihod od energije u režimu rada tercijarne regulacije 840 hilj. KM
- prihod od energije za pokrivanje debalansa 1.260 hilj. KM

Prihod od energije u vezi pomoćnih usluga po osnovu kapaciteta je planiran na bazi rezultata tendera koji bi proveo NOS BiH pred kraj 2018. godine.

2. Prihod od prodaje sporednih i nus proizvoda je planiran (i to u termoelektranama) u iznosu od 16.107 hilj. KM i to po sljedećim osnovama:

- prihod od prodaje tehnološke pare u iznosu 3.094 hilj. KM
- prihod od isporuke toplotne energije (grijanje Tuzle, Lukavca i Kaknja) 11.509 hilj. KM
- prihod od prodaje nus proizvoda (pretežno šljaka i pepeo) 1.504 hilj. KM.

3. Prihod od prodaje materijala i usluga je planiran za 2019. godinu u iznosu 26.908 hilj. KM, a obuhvata sljedeće elemente:

- prihode od naknade priključenja na distributivnu mrežu u iznosu 17.466 hilj. KM (planirano kod djelatnosti distribucije)
- razne druge prihode od prodaje usluga (pretežno u djelatnosti distribucije), te prihode po osnovu izdavanja elektroenergetskih saglasnosti, zakupnine, naknada za korištenje infrastrukture od strane kablovskih operatera, isporuka vode sa brane Snježnica i drugo u sumarnom iznosu od 9.442 hilj. KM

Na ovoj stavci planiran je (kod djelatnosti snabdijevanja) novi prihod i to po osnovu provizije od naplate RTV takse što je usluga koju je EPBiH ugovorila sa BHRT i RTV FBIH tokom 2017. godine. Očekuje se i povećanje prihoda naknada koje kablovski operateri trebaju platiti po osnovu korištenja infrastrukture EPBiH (distributivna mreža) za svoje potrebe.

4. Prihodi od finansiranja planirani su u iznosu 3.512 hilj. KM i najvećim dijelom (oko 2/3) se odnose na prihode po osnovu zateznih kamata zbog neblagovremenog plaćanja računa za isporučenu električnu energiju (planirano kod djelatnosti *Snabdijevanja*). Planiran je kamatni prihod po osnovu oročenja i deponovanja novčanih sredstava Društva u poslovnim bankama, ali u znatno manjem iznosu nego je ostvarenje u proteklim godinama. Isti će uveliko zavisiti od utroška i dinamike plaćanja po investicionim aktivnostima do kraja 2018. i u toku 2019. godine, jer će ovo uticati na mogućnost oročavanja i stanje novčanih sredstava na računima EPBiH. Također, na ovoj stavci planirani su i prihodi od kamata po osnovu reprograma potraživanja, kamate po osnovu pozajmica rudnicima, te drugi finansijski prihodi. Nisu planirani prihodi kao ni rashodi po osnovu kursnih razlika, obzirom na nepredvidivost kretanje valutnih kurseva.

5. Ostali prihodi planirani su u iznosu od 11.607 hilj. KM. Na ovoj planskoj stavci planiran je prihod po osnovu isplate dobiti ostalih zavisnih društava (izuzimajući rudnike) u iznosu od 600 hilj. KM koja se namjerava iskoristiti za dokapitalizaciju ovih zavisnih društava. Pored navedenog, na ovoj planskoj stavci značajni su i odgođeni prihodi po osnovu amortizacije doniranih stalnih sredstava (ukupno 7.220 hilj. KM, skoro sve u djelatnosti Distribucije) te prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja (pretežno u djelatnosti Snabdijevanja). Također, u ovu plansku stavku svrstani su i prihodi od kazni i penala, prihodi od osiguravajućih društava po osnovu naplaćenih šteta, prihodi od prodatog otpadnog materijala, prihodi od prodatih stalnih sredstava i materijala sa demontiranih stalnih sredstava, prihodi iz ranijih godina i slično.

Bilješka II– Ukupni troškovi i rashodi

Ukupni troškovi i rashodi planirani su u iznosu od 982.794 hilj. KM, od čega se 61,5% odnosi na djelatnost proizvodnje.

8. Materijal za proizvodnju električne energije planiran je u iznosu od 343.322 hilj. KM (u TE Kakanj planirani troškovi 134.693 hilj. KM, u TE Tuzla planirano 208.629 hilj. KM) i čine ga troškovi uglja za proizvodnju električne energije, tehnološke pare i toplotne energije, kalo i rastur uglja, troškovi hemikalija, industrijske vode, analize uglja, troškovi tečnih goriva za potpalu i podršku vatri i slično. Troškovi uglja za proizvodnju električne energije su najznačajniji trošak unutar ove stavke, a planirani su na osnovu planirane proizvodnje električne energije u termoelektranama, specifičnog utroška topline uglja uz primjenu planske cijene topline uglja koja je približna prosjeku ostvarenja za prvih 8 mjeseci 2018. godine, a uz uvažavanje cijena utvrđenih odlukom Vlade FBiH te očekivanih ugovornih odredbi o premiranju i penaliziranju kvaliteta uglja.

9. Materijal za održavanje obuhvata troškove planirane u iznosu 12.784 hilj. KM, a istim su obuhvaćeni troškovi materijala i rezervnih dijelova za održavanje (redovno i investiciono) sredstava u tehnički ispravnom stanju kako bi ova sredstva mogla obavljati svoju funkciju u okviru predviđenog vijeka trajanja čime se postiže pogonska spremnost proizvodnih postrojenja i distributivne mreže kao i funkcionalnost IKT infrastrukture. Kroz neophodna poboljšanja u upravljanju zalihama i procesu nabavki planira se dalje smanjenje nivoa zaliha materijala i rezervnih dijelova što bi dovelo do boljih finansijskih rezultata i pozitivnog odraza na gotovinski tok preduzeća.

10. Ostali troškovi materijala planirani su u iznosu 6.483 hilj. KM, a obuhvataju utrošenu električnu energiju, kancelarijski materijal, utrošeno gorivo i mazivo za vozila, otpis HTZ opreme (kod stavljanja u upotrebu) itd. Očekuje se dodatno smanjenje troškova kancelarijskog materijala u djelatnosti *Snabdijevanja* zbog promjene u procesu štampanja računa za električnu energiju tj. prelaska na štampanje, kovertiranje i dostavu putem usluge pošte. Kod troškova goriva je uobziren aktuelni nivo cijena goriva za vozila u periodu izrade Plana, a potrebno je posvetiti pažnju smanjenju troškova električne energije u poslovnim objektima Društva u skladu sa *Politikom energetske efikasnosti*. Na djelatnosti *Snabdijevanja* je u okviru ove stavke planiran i trošak opreme-uređaja za ugradnju kod dijela krajnjih kupaca u cilju dostizanja postavljenih ciljeva energetske efikasnosti, u skladu sa zakonskim obavezama i potrebom adekvatnog tržišnog pozicioniranja.

11. Troškovi prevoza uglja planirani u 2019. godini iznose 27.304 hilj. KM. Predračun ovih troškova izvršen je na osnovu potrebnih količina uglja u tonama (po EEB-u za 2019. godinu potrebe iznose 5.637 hilj. tona) i procjenjenih cijena prevoza uglja, uvažavajući strukturu nabavke po rudnicima/kopovima te po vrsti prevoza (željeznički, drumski) koji će se koristiti kod isporuka uglja termoelektranama. Ovdje treba naglasiti da se cijena prevoza po toni znatno razlikuje po termoelektranama i niža je za TE Kakanj obzirom na geografski položaj i učešće u nabavci rudnika od kojih se uglj nabavlja kao i vidove transporta.

12. Usluge održavanja planirane su u iznosu od 18.034 hilj. KM od čega se 47,8% odnosi na djelatnost proizvodnje, a 39,3% na djelatnost distribucije. Ove usluge obuhvataju održavanje (redovno i investiciono) opreme i građevina, sječu šume, iskop i zatrpavanje kanala kod polaganja kablova za električnu mrežu, održavanje vozila, usluge održavanja hardvera i softvera te TK opreme. Ovi troškovi planirani su uz povećanje u odnosu na procjenjenu realizaciju za 2018. godinu. Očekuje se veći obim troškova usluga na održavanju u proizvodnim podružnicama gdje je planiran veći broj remonata u odnosu na 2018. godinu. Shodno EEB-u, planirani su remont na svim agregatima u HE Grabovica i HE Salakovac kao i remont na agregatu A4 u HE Jablanica. Također, remont su planirani na svim termoblokovima u s tim da

je za blok 4 u TE Tuzla planiran kapitalni remont. U djelatnosti distribucije planiraju se dosta intenzivne aktivnosti na održavanju distributivne mreže. Planirano je i povećanje troškova na ime održavanja hardvera i softvera gdje je uključena i trošak održavanja licenci koji je bio smanjen ranijih godina. Ovi troškovi rastu i obzirom na proces informatizacije (uvođenje novih softvera u poslovanju) i nastavak postepenog prelaska na daljinsko očitavanje brojila što povlači za sobom dodatne troškove u vezi hardvera, softvera i TK infrastrukture. Najveći dio troškova održavanja softvera se odnosi na održavanje SAP, *Microsoft* i *Oracle* licenci, a predviđeni su i značajni troškovi održavanja TK opreme. Jedan dio povećana troškova usluga održavanja odnosi se i na nove objekte (VP Podveležje i HE na Neretvici) s tim da će oni biti u pogonu samo dio godine.

13. Troškovi nabavke električne energije i pomoćnih usluga planirani su u iznosu od 97.165 hilj. KM .

Od planskog iznosa se na nabavku električne energije (uključujući energiju iz obnovljivih izvora) odnosi 73.567 hilj. KM, a planirani troškovi nabavke električne energije u 2019. godini imaju sljedeću strukturu:

- 15.068 hilj. KM za kratkoročnu kupovinu energije zbog sanacije ispada u proizvodnji,
- 21.120 hilj. KM po osnovu kupoprodaje na tržištu (po ovom osnovu planirano 23.040 hilj. KM prihoda, a za istu količinu energije),
- 5.520 hilj. KM za nabavku el. energije u vezi pomoćnih usluga,
- 15.085 hilj. KM za prijem po osnovu UPTS-a na 110 kV mreži i distributivnoj mreži,
- 15.516 hilj. KM za nabavku el. energije iz obnovljivih izvora;
- 1.258 hilj. KM za prijem od industrijskih elektrana.

Planirani troškovi u prve četiri alineje odnose se na djelatnost *Trgovine*, dok se troškovi nabavke iz pete i šeste alineje odnose na djelatnost *Snabdijevanja*. Bitno je naglasiti da su značajne količine i troškovi nabavke faktički neizbježni zbog zakonske obaveze otkupa od nezavisnih proizvođača koju EPBiH ima, dok se troškovi nabavke po osnovu UPTS-a javljaju zbog isprepletenosti distributivne mreže sa druge dvije elektroprivrede u BiH.

Ostvareni troškovi za kupoprodaju na tržištu mogu biti i veći od planiranih, ako se realizacijom istih postiže dodatni pozitivan finansijski efekat za Društvo. Konkretno, ako se kroz aktivnosti kupoprodaje električne energije na dnevnoj, sedmičnoj, mjesečnoj i kvartalnoj bazi može ostvariti pozitivna razlika između prihoda od prodaje i troškova nabavke za istu količinu energije, onda treba koristiti ukazane prilike, vodeći računa da se ne ugrozi likvidnost i realizacija ranije ugovorenih obaveza prema krajnjim i drugim kupcima, te NOS-u BiH u vezi pomoćnih usluga. Troškovi za kratkoročnu kupovinu energije radi sanacije ispada proizvodnje ne predstavljaju ograničenje-limit nakon što se eventualno dostigne planirani iznos troškova u toku godine u slučaju ugroženosti rada EE sistema i sigurnosti snabdijevanja kada je neophodna havarijska nabavka električne energije.

Za troškove pomoćnih usluga u EES-u je planirano 23.358 hilj. KM od čega se najveći dio odnosi na trošak systemske usluge u iznosu 22.878 hilj. KM (pretežno u djelatnosti distribucije, po pretpostavljenoj cijeni systemske usluge i datumu primjene nove tarife obzirom na tok tarifnog postupka pred DERK-om koji se odvijao u periodu izrade Revidovanog plana) dok se ostatak od 480 hilj. KM odnosi na troškove za kapacitete u vezi pomoćnih usluga planirane u djelatnosti *Trgovine*. Troškovi (ali i prihodi) u vezi pomoćnih usluga su planirani uobzirujući postojeći koncept pomoćnih usluga u elektroenergetskom sistemu BiH.

Također, za troškove u vezi aukcija prekograničnih kapaciteta predviđeno je 240 hilj. KM troškova (planirano kod djelatnosti *Trgovine*).

14. Troškovi premija osiguranja planirani su u iznosu od 2.405 hilj. KM gdje se primjenjuje selektivniji pristup kod identifikacije imovine koja podliježe većim rizicima i koju treba osigurati. Najveći dio troškova osiguranja se odnosi na premije osiguranja stalnih sredstava (oprema, građevine, vozila) u djelatnostima proizvodnje i distribucije, a manji dio planiranih troškova odnosi se na osiguranje zaposlenih.

15. Drugi troškovi usluga planirani su u iznosu od 12.306 hilj. KM, a obuhvataju troškove poštanskih i telekomunikacionih usluga, troškove službenih putovanja, troškove sistemskih studija (za tu svrhu je planiran trošak od 681 hilj. KM) reprezentaciju, troškove bankarskih usluga, troškove zakupa, troškove reklame, sponzorstva itd. Porast ovih troškova u 2019. godini u odnosu na procjenu ostvarenja za 2018. godinu se dobrim dijelom odnosi na rast troškova otpreme pošte u okviru djelatnosti snabdijevanja gdje se povećava obim štampanja, kovertiranja i dostave računa kupcima putem pošte (prema zaključku Vlade FBiH iz maja 2016. godine) u odnosu na nivo i dinamiku dostignutu u 2018. godini. Računajući aktuelnu cijenu kovertiranja i dostave te broj kupaca tu se planira trošak od oko 6,0 mil. KM što je više nego u dosadašnjem periodu. Obzirom na potrebe reklame i promocije na otvorenom tržištu električne energije u okviru ove stavke planirani su i izdaci su medijsku promociju EPBiH i njenih djelatnosti u iznosu 1.132 hilj. KM što uključuje i troškove usluga sponzorstva u iznosu 422 hilj. KM.

16. Troškovi amortizacije planirani su u iznosu od 157.998 hilj. KM i odnose se na predračun troškova amortizacije stalnih sredstava shodno Računovodstvenoj politici Društva odnosno amortizacionim stopama i osnovicama za obračun amortizacije. U strukturi planiranih troškova amortizacije dominantno mjesto zauzima djelatnost *Proizvodnje* na koju se odnosi 57,7% planiranih troškova amortizacije dok se na djelatnost *Distribucije* odnosi 38,8% planskih troškova. Ovi troškovi su planirani u iznosu koji je 0,5% veći od procjenjenog za 2018. godinu. Inače, očekuje se da efekti kolaudacije investicionih ulaganja pred kraj 2018. i tokom 2019. godini budu nešto veći od amortizacije stalnih sredstava kojim prestaje obračun amortizacije u toku 2019. godine. Najveći dio planiranih troškova amortizacije odnosi se na amortizaciju opreme i građevinskih objekata, a jedan dio troškova amortizacije (skoro 7 mil. KM) se odnosi na donirana sredstva i isti ima protustavku u prihodu od donacija na stavci *Ostali prihodi*.

17. Troškovi mrežarina i naknade za NOS planirani su u iznosu 50.347 hilj. KM. Proračun ovih troškova izvršen je prema planiranom/bilansiranom preuzimanju električne energije sa prenosne mreže i važećim tarifama određenim od strane DERK-a u momentu izrade Plana za prenosnu mrežarinu, dok je za tarifu za rad NOS-a BiH pretpostavljeno povećanje koje bi u primjeni bilo od aprila 2019. godine. Od planiranih troškova:

- 43.126 hilj. KM odnosi se na troškove prenosa električne energije po osnovu isporuka krajnjim kupcima na distributivnoj mreži i 110 kV naponu.
- 2.940 hilj. KM odnosi se na troškove naknade za rad NOS-a BiH,
- 4.281 hilj. KM odnosi se na korištenje mreže drugih EP radi isporuke krajnjim kupcima (djelatnosti *Distribucije*).

Važno je istaći da se troškovi prenosa i tarife za rad NOS-a obračunavaju i plaćaju (od strane EPBiH) za energiju koju potroše krajnji kupci. U skladu sa važećim propisima i strukturom distributivne mrežarine, troškovi prenosa i NOS-a za krajnje kupce na distributivnoj mreži planirani su kod djelatnosti *Distribucije*, dok su troškovi prenosa i NOS-a u vezi krajnjih potrošača/kupaca na 110 kV naponu planirani kod djelatnosti *Snabdijevanja*. Uvođenjem komponente G dio troškova NOS-a je planiran kod djelatnosti proizvodnje.

18. Troškovi plata i naknada plata planirani su u iznosu od 154.910 hilj. KM i na bazi minimalne satnice (2,72 KM, prije oporezivanja) utvrđene Kolektivnim granskim ugovorom koji je potpisan u aprilu 2018. godine i stupio na snagu početkom jula 2018. godine.

Pretpostavljeno je da će Granski kolektivni ugovor biti na snazi u toku cijele 2019. godine te da će u toj godini na snazi ostati stope doprinosa i poreza koje su važile u momentu izrade Plana. Prosječan broj zaposlenih bi trebao biti blizu (oko 1% manji) dostignutom u periodu izrade ovog Plana. Pored troškova plata, za plate po osnovu rada zaposlenika EPBiH na investicionim projektima Društva planiran je iznos od 3.400 hilj. KM što daje ukupnu planiranu bruto masu za plate u iznosu 158.310 hilj. KM. U okviru troškova plata (kao i troškova na narednoj stavci) planirana su sredstva za plate i naknade pripravniciima koji bi bili angažovani tokom 2019. godine, a koji bi prvo radno iskustvo sticali u EP BiH.

19. Drugi troškovi rada planirani su u iznosu 22.519 hilj. KM i najvećim dijelom obuhvataju naknade (u bruto iznosu, uključujući poreze i doprinose na oporezivi iznos) koje se isplaćuju zaposlenicima po osnovu Pravilnika o radu Društva (naknade za topli obrok i prevoz, regres, naknade za smrtne slučajeve itd.). Naknada za topli obrok planirana je sa bruto troškom u iznosu od 17,5 KM dnevno dok su troškovi naknade za prevoz radnika i regresa za godišnji odmor planirani (sukladno Pravilniku o radu, uz minimalni i neoporezivi iznos isplate) prema važećim cijenama prevoza, očekivanoj prosječnoj neto plati FBiH u 2019. godini te broju zaposlenika koji ostvaruju prava na te naknade. Na ovoj stavci planirani su i troškovi na ime podsticajnih otpremnina u iznosu 500 hilj. KM. Pored navedenog planirani su i troškovi stipendija, naknada pripravniciima-volonterima te naknade članovima organa Društva i sl.

20. Troškovi vodoprivrednih naknada su planirani u iznosu 26.427 hilj. KM na osnovu zakonskih propisa koji regulišu ovu oblast (konkretno važećih stopa), te na osnovu sagledane proizvodnje za 2019. godinu. Izuzetak su troškovi opće vodoprivredne naknade koji su vezani za isplaćene plate zaposlenicima, te troškovi naknade za zaštitu voda (baziraju se na podacima o ekvivalentnom broju stanovnika). Preko 90% ovih troškova se odnosi na djelatnost proizvodnje i to posebno podružnicu HE na Neretvi kod koje su posebno veliki (u sumi 24.605 hilj.KM) troškovi doprinosa za korištenje hidroakumulacionih objekata i troškovi vodne naknade od posebnog značaja za HNK.

21. Razne dažbine, naknade i članarine planirane su u ukupnom iznosu od 22.134 hilj. KM, a u skladu sa važećim zakonskim propisima i osnovama za obračun poreza, naknada doprinosa i članarina dok su troškovi administrativnih i drugih taksi planirani prema procjeni za plansku godinu. Samo na dvije (varijabilne) naknade odnosi se 62,3% troškova iz ove stavke i to na naknadu za zagađenje zraka (planirano kod obje TE u ukupnom iznosu 5.670 hilj. KM) i naknadu o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda preduzeća ostvarenih radom termoelektrana (8.121 hilj.KM za obje TE). Ostatak se odnosi na komunalne naknade, koncesije, doprinose za građevinsko zemljište, članarine komorama i elektroprivrednim udruženjima, doprinose i poreze koji ne zavise od poslovnog rezultata, razne naknade regulatornim agencijama (DERK, FERK, RAK) i slično. Značajan iznos ovih troškova je i u distributivnoj djelatnosti obzirom na izuzetno visoke iznose komunalnih naknada u pojedinim općinama, a dio se odnosi i na koncesije u vezi malih HE.

22. Drugi troškovi poslovanja planirani su za 2019. godinu u iznosu od 9.171 hilj. KM, a obuhvataju izdatke za zaštitarske i usluge čišćenja, zdravstvene usluge, sistematski pregled radnika, usluge za stručno usavršavanje (edukacija radnika), pretplatu za stručna i službena izdanja, troškove konsultantskih, revizorskih i advokatskih usluga, usluga prevođenja, zatim komunalnih i neproizvodnih usluga, usluge u vezi protivpožarne zaštite i zaštite na radu te razne ostale neproizvodne usluge. Na ovoj stavci planirani su i troškovi poribljavanja u ukupnom iznosu 688 hilj. KM kod podružnice HE na Neretvi).

23. Finansijski troškovi i rashodi planirani su u iznosu 5.977 hilj KM, a pretežno se odnose na kamate po dugoročnim kreditima (4.108 hilj. KM) i troškove kamata po osnovu aktuarskih

obračuna (1.588 hilj KM). Nisu planirani rashodi (kao ni prihodi) po osnovu kursnih razlika. Ne očekuje se veći rast troškova kamata na kredite u 2019. godini obzirom da nije povučeno mnogo kreditnih sredstava u prethodnim godinama. Skoro 91,1% planiranih finansijskih rashoda je planirano kod djelatnosti proizvodnje i distribucije koje su bile dominantni korisnici kredita u proteklom periodu. Trošak kamata će biti povećan kada novi proizvodni objekti uđu u upotrebu u 2020. i 2021. godini.

24. Drugi rashodi planirani su u iznosu od 7.747 hilj. KM, a odnose se na rashode po osnovu šteta i naknada šteta, rashode po osnovu otpisa potraživanja od kupaca, rashode po osnovu otpisa zaliha i smanjenja vrijednosti stalnih sredstava. Dio iznosa sa ove stavke odnosi na troškove nabavke namirnica za restorane u proizvodnim podružnicama. Planirano je da se kvalitetnijom praksom investiranja, upravljanja stalnim i tekućim sredstvima (zalihe, potraživanja) značajno umanje rashodi u odnosu na prethodne godine te da u sumi ovi rashodi ne prelaze 1% od iznosa prihoda na godišnjem nivou. Potrebno je napomenuti da se značajan dio rashoda iskazuje zbog obaveze poštivanja MRS-a i da se u istoj godini ili u godini nakon ostvare srodni-povezani prihodi (primjer je prihod od naplaćenih otpisanih potraživanja).

25. Troškovi rezervisanja planirani su u iznosu od 5.761 hilj. KM i odnose se na:

- rezervisanja na ime započetih sudskih sporova 2.834 hilj. KM,
- rezervisanja po aktuarskim obračunima za tekući rad 1.591 hilj. KM,
- ostala rezervisanja za rizike i troškove u iznosu od 1.336 hilj. KM (od čega 1.176 hilj. KM troškovi demontaže u TE).

Aktuarski obračuni se odnose na buduće isplate zaposlenicima po osnovu jubilarnih nagrada i otpremnina (kod odlaska u penziju) te isplate naknada za smrtne slučajeve penzionisanih zaposlenika. Nisu planirani troškovi rezervisanja na ime aktuarskih gubitaka (kao ni prihodi po osnovu aktuarskih dobitaka).

Bilješka III– Finansijski rezultat

Planirana dobit za 2019. godinu iznosi 65.932 hilj. KM što je daleko/višestruko iznad dobiti koja je ostvarivana u periodu 2014–2017. godina, a bolje je i od rezultata koji se procjenjuje za 2018. godinu.

U odnosu na procjenjeno za 2018. godinu očekivane glavne negativne okolnosti po rezultat poslovanja u 2019. godini su:

- lošija hidrološka situacija u odnosu na dosta povoljnu u 2018. godini;
- pad finansijskih prihoda obzirom na velik utrošak vlastitih sredstava za finansiranje planiranih investicija;
- rast troškova održavanja i nekih drugih troškovnih stavki;
- veći troškovi kamata obzirom na povećan nivo zaduženja;

Sa druge strane, ključna pozitivna okolnost bi bila povećanje cijena kod prodaje električne energije i to posebno rast kod djelatnosti *Trgovine* (zbog rasta cijena na regionalnom tržištu), a dobrim dijelom (mada u manjem procentu) i rast obima prodaje kao i cijena za prodaju krajnjim kupcima

Planirana dobit je i dalje dosta skromna ako se poredi sa iznosom kapitala Društva i planiranog prihoda za 2019. godinu, ali je razumna obzirom na okolnosti u kojima posluje EP BiH. Obzirom da će tarifni stavovi za energiju kod kategorije *Domaćinstva* i dalje biti ispod proizvodne cijene i cijene obavezne nabavke može se konstatovati da Društvo neće imati zaradu

kod ove kategorije krajnjih kupaca već da se dobit dominantno planira ostvariti u djelatnosti trgovine i distribucije.

BILJEŠKE UZ PREDRAČUN BILANSA USPJEHA ZA 2020. i 2021. GODINU

Predračun planiranih prihoda, troškova i rashoda za 2020. i 2021. godinu je u osnovi približan iznosima za 2019. godinu. Glavne razlike u odnosu na tu godinu su sljedeće:

- različiti elementi varijabilnih prihoda i troškova bazirani na veličinama iz EEB (prodaja, količina i struktura proizvodnje električne energije, količine nabavke energije itd.);
- uvođenje u pogon novih objekata sa njihovim očekivanim prihodima i troškovima (kod novih objekata će dominantan trošak biti amortizacija, a značajni će biti i troškovi kamata kao i koncesionih naknada);
- razlika u obimu tržišne prodaje, obzirom na proizvodne mogućnosti;
- veća prodajna cijena (uz blagi i postepeni rast) za kategorije kupaca u okviru javnog snabdijevanja;
- za 2020. i 2021. godinu nisu planirani prihodi i troškovi po osnovu kupoprodaje el. energije na tržištu (za ovo je u 2019. godini planirano 23.040 hilj. KM prihoda i 21.120 hilj. KM troškova), što treba uobziriti kada se oni porede sa 2018. i 2019. godinom;
- očekivano dalje smanjenje finansijskih prihoda obzirom na planirano korištenje *a vista* i oročenih sredstava Društva za investicione aktivnosti tokom planskog perioda (posebno u 2019. godini); nakon puštanja u pogon novih proizvodnih objekata doći će do rasta troškova kamata obzirom da će isti većinom biti finansirani iz eksternih izvora;
- planirano je da troškovi zaposlenih budu približni nivou za 2019. godinu uz blago smanjenje broja zaposlenih obzirom na planirane odlaske radnika u penziju te provođenje mjera podsticajnih otpremnina; ovdje treba uobziriti da će 2020. godina imati 1 radni i kalendarski dan više u odnosu na 2019. i 2021. godinu te da se za zadnju trećinu 2021. godine planira i zapošljavanje u novoizgrađenim objektima (prvenstveno HE Vranduk);
- povećanje troškova amortizacije kao rezultat ulaganja tokom planskog perioda (prvenstveno u nove proizvodne objekte).
- primjena novih tarifa za sistemsku uslugu i rad NOS-a BiH tokom cijele godine (za 2019. planirano od 01.04. 2019.)

Za sve tri planske godine troškovi prenosa električne energije, troškovi naknade za rad NOS-a, troškovi sistemskih usluga kao i troškovi obavezne nabavke električne energije (obnovljivi izvori i nezavisni proizvođači) su planirani na bazi važećih (u drugoj polovini 2018. godine) ili očekivanih (za pokrenute tarifne postupke pred kraj 2018. godine) odluka regulatora (DERK i FERK) o odnosnim tarifama. Planirana dobit za 2021. godinu je osjetno manja u odnosu na planirane za 2019. i 2020. godinu zbog manje količine i efekta plasmana bilansnog viška što je posljedica manje planirane proizvodnje bloka 7 u TE Kakanj i bloka 6 u TE Tuzla, a u toj godini se povećava udio planirane proizvodnje iz obnovljivih izvora.

Planski pristup je da se kroz veći obim proizvodnje i prodaje (2021. godine je u tom smislu izuzetak zbog kapitalnog remonta bloka 7 u TE Kakanj i revitalizacije bloka 6 u TE Tuzla) ostvaruje rast prihoda od osnovnih djelatnosti, a da troškovi i rashodi rastu sporije u odnosu na rast prihoda. Fiksni troškovi se kroz mjere racionalizacije i uštede trebaju smanjivati odnosno nastojati ostvariti i ispod Plana. Izuzetak je trošak amortizacije i kamata gdje je rast neminovan obzirom na planirane investicije i povećanje obima prodaje (preko povećanja broja kupaca širenjem mreže i priključenjem novih kupaca). Investicijama u proizvodnju se nastoji obezbijediti pogonska spremnost i ekološka prihvatljivost proizvodnih kapaciteta na duži rok.

Planiranim ulaganjima u nove proizvodne objekte bi se postepeno povećavao trošak amortizacije i kamata, kao i učešće istih u ukupnim troškovima, uz smanjenje varijabilnih troškova. Jedan dio rasta troškova amortizacije ima i svoju ekološku dimenziju u vidu poboljšanja ekoloških performansi proizvodnih kapaciteta što se prvenstveno odnosi na projekt izgradnje VP Podveležje gdje bi se obezbjedio novi vid energije iz obnovljivih izvora, ali i projekte odsumporavanja koji će dovesti do povećanja proizvodnog troška u termoelektranama nakon što budu završeni.

Na narednoj stranici se daje uporedni pregled predračuna bilansa uspjeha iz ovog plana sa procjenom ostvarenja 2018. godine. Dati su indeksi koji pokazuju:

- odnos između planiranog za 2019. godinu sa procjenom ostvarenja za 2018. godinu,
- odnos između planiranog za 2020. i 2021. godinu sa planom za 2019. godinu.

Uporedba Predračuna Bilansa uspjeha za period 2019-2021. godina sa procjenom ostvarenja za 2018. godinu

iznosi u hilj.KM

ŠIFRA PLANSKE STAVKE	NAZIV PLANSKE STAVKE	Plan 2019-2021	Procjena	Revidovani Plan 2019-2021			index 2/1	index 3/2	index 4/2
		2018 plan	2018 ostvarenje	2019 plan	2020 plan	2021 plan			
	broj kolone		1	2	3	4	5	6	7
6.1./01	Prihodi od prodaje el. energije i pom. usluga	963.899	991.942	990.593	974.692	921.001	99,9	98,4	93,0
	- prihod od prodaje krajnjim kupcima EP BiH	687.891	696.552	709.996	719.504	722.582	101,9	101,3	101,8
	- prihod od neovlaštene potrošnje	435	470	434	434	435	92,3	100,1	100,2
	-prihod od prodaje drugim kupcima u BiH	226.398	228.596	246.564	209.419	161.212	107,9	84,9	65,4
	-prihod od izvoza el. energije	36.317	29.728	18.134	33.358	24.796	61,0	184,0	136,7
	-prihod od prodaje pomoćnih usluga kapaciteti i energija	12.858	36.597	15.464	11.976	11.976	42,3	77,4	77,4
6.1./02	Prihod od prodaje sporednih i nus proizvoda	18.123	15.502	16.107	16.118	16.224	103,9	100,1	100,7
6.1./03	Prihodi od prodaje materijala i usluga	26.089	25.400	26.908	27.062	27.044	105,9	100,6	100,5
	- prihod od naknada priključenja	17.800	15.900	17.466	17.576	17.553	109,8	100,6	100,5
	- ostali prihod od prodaje mater. i usluga	8.289	9.500	9.442	9.486	9.490	99,4	100,5	100,5
6.1./04	Prihod od finansiranja	3.515	6.000	3.512	2.862	2.703	58,5	81,5	77,0
6.1./05	Ostali prihodi	13.320	12.100	11.607	12.017	12.348	95,9	103,5	106,4
	UKUPNI PRIHODI	1.024.946	1.050.944	1.048.726	1.032.751	979.321	99,8	98,5	93,4
6.1./08	Materijal za proizvodnju električne energije	376.880	359.200	343.322	337.552	307.421	95,6	98,3	89,5
6.1./09	Materijal za održavanje	12.534	10.400	12.784	13.166	12.925	122,9	103,0	101,1
6.1./10	Ostali troškovi materijala	6.348	5.224	6.483	6.595	6.674	124,1	101,7	102,9
6.1./11	Troškovi prevoza uglja	28.817	27.661	27.304	26.567	24.975	98,7	97,3	91,5
6.1./12	Usluge održavanja	17.898	14.496	18.034	20.077	19.630	124,4	111,3	108,9
6.1./13	Troškovi nabavke el. energije i pomoćnih usluga	98.491	93.141	97.165	79.913	80.054	104,3	82,2	82,4
6.1./14	Premije osiguranja	2.600	2.200	2.405	2.435	2.453	109,3	101,2	102,0
6.1./15	Drugi troškovi usluga	11.984	9.800	12.306	12.264	12.269	125,6	99,7	99,7
6.1./16	Troškovi amortizacije	157.051	157.180	157.998	162.370	164.429	100,5	102,8	104,1
6.1./17	Troškovi mrežarina i naknade za NOS	46.352	48.470	50.347	51.137	51.055	103,9	101,6	101,4
6.1./18	Plate i naknade plata	151.666	151.305	154.910	153.780	152.353	102,4	99,3	98,3
6.1./19	Drugi troškovi rada	21.002	20.900	22.519	22.304	22.224	107,7	99,0	98,7
6.1./20	Vodoprivredne naknade	25.670	29.780	26.427	26.408	26.406	88,7	99,9	99,9
6.1./21	Razne dažbine, naknade i članarine	23.926	23.000	22.134	22.331	21.339	96,2	100,9	96,4
6.1./22	Drugi troškovi poslovanja	9.207	8.000	9.171	9.146	9.257	114,6	99,7	100,9
6.1./23	Finansijski troškovi i rashodi	4.121	5.600	5.977	8.557	9.427	106,7	143,2	157,7
6.1./24	Drugi rashodi	8.759	18.640	7.747	7.383	7.244	41,6	95,3	93,5
6.1./25	Troškovi rezervisanja	5.726	7.077	5.761	5.450	5.431	81,4	94,6	94,3
	UKUPNI TROŠKOVI I RASHODI	1.009.032	992.073	982.794	967.433	935.566	99,1	98,4	95,2
	PLANIRANI REZULTAT POSLOVANJA	15.914	58.871	65.932	65.318	43.755	112,0	99,1	66,4

Predračun gotovinskog toka za period 2019-2021.			
	u mil. KM		
predračun rađen bez PDV-a kao neutralnog elementa posmatrano na godišnjem nivou	2019	2020	2021
PRILIVI SREDS T A V A IZ POSLOVNE AKTIVNOSTI			
Prilivi po osnovu prodaje el. energije i pomoćnih usluga	982,6	967,4	913,6
Prilivi po osnovu tehnol.pare, toplotne energije, šljake i pepela	14,6	14,7	14,8
Prilivi od prodaje materijala i usluga (priključci,tenderi, elektroenergetske saglasnosti)	25,6	25,7	25,7
Ostali prilivi (kamate, naplaćena potraživanja i sl.)	8,1	7,6	7,5
I UKUPNO PRILIVI iz poslovne aktivnosti	1.031,0	1.015,4	961,5
ODLIVI SREDS T A V A IZ POSLOVNE AKTIVNOSTI			
Materijal za proizvodnju (uključujući prevoz uglja)	377,3	359,3	331,7
Materijal i usluge održavanja	30,8	33,2	32,6
Ostali materijali i usluge (uključeni tr. prenosa i NOS-a)	88,4	92,2	92,4
Odlivi po osnovu zaposlenih (plate, naknade zaposlenim i sl.)	177,4	176,1	174,6
Razne dažbine (vodoprivr. naknade, porezi, naknade i sl.)	48,6	48,7	47,7
Ostali odlivi (rezervisanja, nabavka el. energije i dr.)	95,9	75,1	75,4
- po osnovu nabavke el.energije i pomoćnih usluga	89,5	69,3	69,4
- isplate po osnovu sudskih sporova i dr. rezervisanja	3,0	2,7	2,7
- isplate po osnovu jubilarnih nagrada, otpremnina	2,4	2,0	2,2
- ostalo (usluge, roba, štete)	1,1	1,1	1,1
Efekat smanjenja stanja zaliha i avansa prema rudnicima (zbirni)	-6,5	-6,5	-6,5
II UKUPNO ODLIVI iz poslovnih aktivnosti	811,9	778,3	747,9
III NETO GOTOVINSKI TOK IZ POSLOVNE AKTIVNOSTI (I-II)	219,0	237,1	213,7
PRILIVI SREDS T A V A IZ ULAGAČKE AKTIVNOSTI			
Prodaja stalnih sredstava i otuđenje udjela			
Ostali prilivi iz ulagačke aktivnosti (dividenda ZD Eldis tehnika)	0,6	0,8	1,0
IV UKUPNO PRILIVI iz ulagačke aktivnosti	0,6	0,8	1,0
ODLIVI SREDS T A V A IZ ULAGAČKE AKTIVNOSTI			
Sticanje stalnih sredstava po osnovu raspoloživih vlastitih sredstava	331,9	263,5	171,3
V UKUPNO ODLIVI iz ulagačke aktivnosti	331,9	263,5	171,3
VI NETO GOTOVINSKI TOK IZ ULAGAČKE AKTIVNOSTI (IV-V)	-331,3	-262,7	-170,3
PRILIVI SREDS T A V A IZ FINANSIJSKE AKTIVNOSTI			
Povrat pozajmljenih sredstava (povrat pozajmica od rudnika)	3,9	3,6	3,3
Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti (umanjenje postojećih oročenih depozita)	84,9	74,7	20,4
VII UKUPNO PRILIVI iz finansijskih aktivnosti	88,8	78,3	23,7
ODLIVI SREDS T A V A IZ FINANSIJSKE AKTIVNOSTI			
Vraćanje uzetih kredita (odnosi se na postojeće kredite)	13,4	13,2	10,7
Otplata glavnice novih kredita za KI (kredit za avans bloka 7)	12,9	26,6	27,7
Otplata glavnice novih kredita za KI (VP Podveležje , HE Vranduk i drugi OIE)	2,7	11,8	23,7
Otplata novih kredita za distribuciju	0,2	1,9	1,9
Neto isplata dividendi (% od dobiti, umanjeno za potraž. od vlasnika po osn subv.)	0,2	0,2	0,2
Odlivi za porez na dobit (uz uobzirenje djelimičnog oslobađanja)	3,5	3,5	3,5
Ostali odlivi iz finans. aktivnosti (pozajmice rudnicima za podstic. otpremnine i dr)	0,5	0,5	0,5
VIII UKUPNO ODLIVI iz finansijskih aktivnosti (VII-VIII)	33,5	57,7	68,2
IX NETO GOTOVINSKI TOK IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI	55,4	20,5	-44,5
X Neto povećanje (smanjenje) gotovine (III+VI+IX)	-57,0	-5,1	-1,1
Procjenjeno stanje gotovine na 31. 12 2018. g. 87 mil KM, procjenjeno stanje oročenih depozita 180 mil. KM			
PG Stanje gotovine na početku godine	87,0	30,0	25,0
KG Stanje gotovine na kraju godine	30,0	25,0	23,9
X Neto povećanje (smanjenje) gotovine (KG-PG)	-57,0	-5,1	-1,1

Predračun bilansa stanja za period 2019.-2021. godina

<i>Planirani bilans stanja za period 2019-2021</i>					
					(u mil. KM)
<i>Pozicija</i>	procj st. 31.12.2018	st. 31.12.2019	st. 31.12.2020	st. 31.12.2021	
Stalna imovina i dugor. plasmani	2.810,50	3.176,65	3.571,85	4.065,55	
Kratkoročna imovina	549,50	421,31	335,70	313,65	
- zalihe	75,00	72,50	70,00	67,50	
- dati avansi	85,00	81,00	77,00	73,00	
- novac	87,00	30,00	25,00	23,90	
- kratkoročna potraživanja	132,00	133,98	133,88	133,75	
- kratkoročni finansijski plasmani	156,50	89,33	14,83	0,00	
- potraž. za PDV i akt vrem. razgr. (AVR)	14,00	14,50	15,00	15,50	
Ukupno aktiva	3.360,00	3.597,96	3.907,55	4.379,20	
Kapital	2.978,63	3.038,43	3.096,75	3.133,26	
Dugoročna rezervisanja	136,00	130,30	125,60	122,90	
Dugoročne obaveze	114,37	273,86	502,36	913,66	
Kratkoročne obaveze	87,00	110,36	136,84	161,38	
Pasivna vremenska razgr (PVR)	44,00	45,00	46,00	48,00	
Ukupno pasiva	3.360,00	3.597,95	3.907,55	4.379,20	

Obim aktive i pasive se iz godine u godinu povećava obzirom na planirana ulaganja te značajno finansiranje istih iz eksternih izvora. Planiranim ulaganjima se uvećava vrijednost stalnih sredstava (obzirom da su veća od planiranih troškova amortizacije), ali i dugoročnih obaveza (tačnije dugoročnih obaveza po finansijskim kreditima). Također, već u 2019. godini značajno opada iznos novca i kratkoročnih finansijskih plasmana, jer bi se ulaganja u velikoj mjeri finansirala i iz vlastitih novčanih sredstava. Pozicija zaliha će generalno zavisiti i od kretanja zaliha uglja na depoima termoelektrana, a u predračunu su uzete zalihe uglja prema EEB-u za period 2019.-2021. godina. Za ostale zalihe, ako isključimo ugalj, planirano je postepeno smanjivanje tokom godina što bi se dijelom iskoristilo i kao izvor za ulagačke aktivnosti (posebno u djelatnosti distribucije). Planira se rast obima aktive i pasive za preko 1 mlrd KM u odnosu na procjenu za kraj 2018. godine i to prvenstveno na pozicijama stalnih sredstava (većinom investicije u toku i u okviru istih dominantno blok 7 TE Tuzla) u okviru aktive, odnosno dugoročnih obaveza (tačnije kreditne obaveze) na pasivi. Kratkoročne obaveze se također povećavaju, a što se zapravo odnosi na povećanje otplate kredita u prvoj narednoj godini u odnosu na datum bilansa.

Nije planirano da će vlasnici kapitala EP BiH vršiti dokapitalizaciju Društva tokom planskog perioda te su promjene u okviru klase kapitala vezane samo za dobit koja se planira u planskom periodu uz uobzirenje isplate dividende po prijedlogu iz narednog poglavlja.

Treba napomenuti da je procjena bilansnih pozicija za kraj 2018. godine rađena u periodu finalizacije izrade ovog Plana (sredina decembra 2018., korištene su krajnje vrijednosti sa oktobrom 2018. i pretpostavljena kretanja pozicija do kraja 2018. godine), a krajnje stanje pozicija bilansa stanja za 2018. godinu će se znati tek u februaru 2019. godine.

Raspodjela planirane dobiti

Članom 37. i 38. Zakona o javnim preduzećima Uprava Javnog preduzeća predlaže raspored dobiti u jednoj finansijskoj godini i raspored dobiti po godinama trogodišnjeg planskog perioda, vodeći računa o preporukama Odbora za reviziju, ukupnim finansijskim obavezama Javnog preduzeća u godini koja slijedi, kao i o iznosu kapitalnih izdataka, te drugim investicijama neophodnim za pravilno održavanje i razvoj preduzeća.

Članom 40. Zakona o javnim preduzećima Odluku o raspodjeli dobiti donosi Skupština Društva po prijedlogu Uprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje Odbora za reviziju i Nadzornog odbora.

Predlaže se da se planirana dobit po godinama planskog perioda rasporedi na sljedeći način:

O P I S	2019. hilj. KM / udio	2020 hilj. KM / udio	2021 hilj. KM / udio
<i>1. planirana dobit</i>	<i>65.932,2</i>	<i>65.317,6</i>	<i>43.755,2</i>
1.1. fond rezervi (zakonska obaveza)	13.186,4	13.063,5	8.751,0
1.2. neraspoređena dobit	50.145,8	49.654,1	32.404,2
1.3. dividende	2.600,0	2.600,0	2.600,0

Planirani iznos za dividende baziran je na obavezi raspoređivanja 20% dobiti u rezerve te na pretpostavci o nastavku i obimu subvencioniranja socijalno ugroženih kategorija u skladu sa aktima Vlade FBiH gdje bi iznos dividende (cca 2,6 mil. KM godišnje) koji bi bio isplaćen većinskom (90,4%) vlasniku bio dovoljan da pokrije iznos eventualnih subvencija za odnosnu godinu s tim da je kroz planirani iznos za dividendu planiran i dio isplate ostalim dioničarima. Obzirom na značajne investicije koje su pred JP Elektroprivreda BiH u narednom periodu, predlaže se da se glavnina dobiti zadrži u Društvu radi reinvestiranja odnosno manje potrebe za eksternim zaduženjem. Na bazi ove pretpostavke (kao i pretpostavke da će glavnina procjenjene dobiti za 2018. ostati neraspoređena tj. da će biti zadržana) je i urađen predračun gotovinskog toka, a u protivnom ne bi bilo dovoljno sredstava da se realizuje planirani obim ulaganja ili bi bila ugrožena likvidnost Društva.

8 PLAN LJUDSKIH RESURSA

Društvo će u periodu 2019-2021. godina zapošljavanjem kvalitetnih kadrova i to u pravilu putem javnog oglašavanja, te dosljednim provođenjem temeljnih opredjeljenja utvrđenim Politikom upravljanja ljudskim resursima, obezbijediti postizanje planskih rezultata i ostvarenje ciljeva Društva.

Po pitanju broja radnika i troškova radne snage, planirano je da se koeficijenti produktivnosti po radniku minimalno zadrže na dostignutom nivou uz zadovoljenje uslova da ukupni troškovi radne snage ne prelaze procjenjeni iznos za 2018. godinu za više od 2% gdje je to povećanje nužno zbog primjene važećeg Kolektivnog ugovora.

Plan ljudskih resursa 2019-2021. godina

Djelatnosti	Plan 31.12.2018. godine neodređeno	Procjena 31.12.2018.		Plan 2019.					Plan 2020.					Plan 2021.				
		N	P	prestanak	Novi prijemi			Plan 31.12.2019.	prestanak	Novi prijemi			Plan 31.12.2020.	prestanak	Novi prijemi			Plan 31.12.2021.
					N	O	P			N	O	P			N	O	P	
PROIZVODNJA	1652	1641	18	58	49	42	22	1632	53	45	42	22	1624	63	54	42	23	1615
DISTRIBUCIJA	2106	2081	11	67	57	21	24	2071	80	68	12	33	2059	82	70	42	20	2047
SNABDJEVANJE	357	358	0	13	11	12	4	356	13	11	12	1	354	12	10	11	4	352
TRGOVINA	24	23	1	0	0	0	2	23	0	0	0	0	23	0	0	0	0	23
FUNKCIJE POTPORE	285	279	0	9	8	0	2	278	7	6	0	2	277	5	4	0	2	276
UKUPNO EP BIH	4424	4382	30	147	125	75	54	4360	153	130	66	58	4337	162	138	95	49	4313

Tabela iznad predstavlja planski okvir u kojem se ima kretati broj radnika. Potrebe za zapošljavanjem će se preispitivati kontinuirano od strane Uprave Društva, te će se svi prijedlozi za zapošljavanje morati detaljno obrazložiti. U slučaju potreba poslovanja, biće omogućena preraspodjela radnika prilikom zapošljavanja između djelatnosti i podružnica i to u okviru planiranog broja za nivo Društva. Prijem novih radnika je planiran na nivou 85% od broja prestanaka ugovora o radu po sili zakona, što će biti u primjeni do izrade analize procesa sa aspekta korištenja ljudskih resursa, te definisanja normativa po procesima, organizacionim jedinicama i radnicima.

Pored prijema pripravnika koji su predviđeni Planom ljudskih resursa, radi omogućavanja određenom broju mladih ljudi da obave pripravnčki staž i steknu radno iskustvo u 2019. godini, Društvo kao društveno odgovorna kompanija planira i prijem dodatnih 50 pripravnika kojima će se omogućiti obavljanje pripravnčkog staža u Društvu. Dinamika prijema, te broj i struktura pripravnika po djelatnostima, podružnicama i organizacionim jedinicama utvrdiće se posebnim aktima Društva.

Na osnovu navedenih kriterija za planiranje u planovima djelatnosti i u Operativnom programu Direkcije će biti detaljno razrađeni planovi ljudskih resursa. Planovi će sadržavati konkretan pregled radnih mjesta koja će biti popunjavana, vrstu zapošljavanja (određeno, neodređeno), plan prijema pripravnika, kao i dinamiku realizacije. U Operativnom programu Direkcije biće razrađen plan za funkcije potpore (zajedničke funkcije Društva), a u planovima djelatnosti biće razrađeni planovi djelatnosti uključujući i odgovarajuće sektore u Direkciji. Planovi ljudskih resursa će se u toku planskog perioda analizirati i po potrebi revidirati u skladu sa promjenama

koje budu rezultat prestrukturiranja (u organizacijskom, pravnom i računovodstvenom smislu), te u skladu sa rezultatima realizacije novih poslovnih mogućnosti.

Izuzetno, kod odlaska u penziju radnika na specifičnim radnim mjestima koja zahtjevaju posebno radno iskustvo ili posebna znanja i sposobnosti, može se planirati i izvršiti prijem novog radnika prije odlaska u penziju (najviše do 6 mjeseci) radi uvođenja u posao i prijenosa potrebnih informacija i znanja na novog radnika.

Također, kod odlaska u penziju radnika sa radnog mjesta za koje je važećom sistematizacijom predviđen VI stepen stručne spreme, popunjavanje upražnjenog radnog mjesta će se izvršiti radnikom koji ima IV ili VII stepen stručne spreme, uz izmjenu sistematizacije za konkretno radno mjesto sa kojeg radnik ide u penziju, u zavisnosti od složenosti poslova tog radnog mjesta. Ukoliko je sistematizacijom predviđeno više izvršilaca, u tom slučaju, izmjenice se sistematizacija na način da se smanji broj izvršilaca, te sa VI stepenom utvrdi stvarni broj istih, a izmjenom sistematizacije za novo radno mjesto predvidi IV ili VII stepen stručne spreme, u zavisnosti od složenosti poslova tog radnog mjesta.

U planovima ljudskih resursa nisu planirana nova zapošljavanja niti će se vršiti unutrašnja preraspodjela na poslovima očitavanja, održavanja vozila i radnih mašina i održavanja čistoće, o čemu će odluka biti donesena naknadno. Iznimno, prijem radnika na navedene poslove moći će se realizovati radi zamjene radnika koji je odsutan sa radnog mjesta zbog bolovanja dužeg od 42 dana i to na isto radno mjesto na kojem je zaposlen radnik radi čijeg odsustva se predlaže zamjena. Zabranjeno je zapošljavanje novih radnika na poslovima fizičko-tehničke zaštite po bilo kom osnovu, kao i interno raspoređivanje.

Djelovat će se u pravcu povećanja udjela radnika u neposrednoj eksploataciji u odnosu na upravljačke i potporne procese i održavanje, te u pravcu povećanja efikasnosti zaposlenih na svim nivoima nakon utvrđivanja normativa po procesima, organizacionim jedinicama i radnicima.

Posebna pažnja će se posvetiti upravljanju karijerama zaposlenih. Angažovanje pripravnika stipendista Društva se obavezno planira na način da se termin zapošljavanja pripravnika radi obavljanja pripravničkog staža uskladi sa istekom ugovora o stipendiranju.

Djelovaće se na organizacijskom i kadrovskom jačanju funkcija kompanije koje se odnose na djelatnost snabdijevanja i procese vezane za otvoreno tržište električne energije, kroz prilagođavanje organizacije poslova tržišnim uslovima poslovanja, te angažman adekvatnog i kvalitetnog kadra (internim preraspoređivanjem i/ili vanjskim zapošljavanjem).

Broj radnika u organizacionim jedinicama koje će voditi izgradnju novih proizvodnih jedinica će se odrediti nakon donošenja odluke o njihovoj izgradnji i određivanja metodologije upravljanja tim projektima.

U cilju poboljšanja nepovoljne starosne strukture, zapošljavanje novih radnika u Društva će se vršiti prvenstveno iz reda mladih i to onih koji su uspješno obavili pripravnički staž, a koji su pokazali najbolje rezultate.

Angažman mladog visokostručnog stručnog kadra djelimično će se obezbjeđivati kroz stipendiranje studenata koji su u toku školovanja ostvarili najbolje rezultate, a u skladu sa potrebama Društva. Krovno, sa nivoa Društva će se voditi aktivnosti koje se odnose na stipendiranje studenata (putem javnog konkursa).

U slučajevima neplaniranih prestanaka ugovora o radu, zapošljavanje novih radnika će se vršiti samo ukoliko je to neophodno da bi se obezbjedilo nesmetano odvijanja procesa rada.

U slučaju privremene spriječenosti za rad (bolovanja) radnika u trajanju dužem od 42 dana i odsustva radnika sa posla usljed korištenja porodiljskog odsustva i u drugim sličnim opravdanim slučajevima, može se izvršiti zapošljavanje novog radnika na određeno vrijeme, ali samo ako ne postoji mogućnost angažovanja drugih radnika i najduže do povratka radnika sa bolovanja, odnosno do povratka sa porodiljskog ili drugog odsustva.

Kroz provođenje podsticajnih otpremnina ili drugih odgovarajućih mjera, djelovaće se u cilju poboljšanja nepovoljne starosne strukture zaposlenih, racionalizacije broja zaposlenih i rješavanja problema izazvanih postojanjem velikog broja radnika sa preostalom radnom sposobnošću - invalidi II kategorije invalidnosti, koji je naročito izražen u podružnicama Društva, kao i na određene kategorije radnika koje kroz proces prestrukturiranja i reinženjeringa budu identifikovane kao ciljne kategorije na koje trebaju biti usmjerene podsticajne otpremnine ili druge odgovarajuće mjere.

Zapošljavanje u Društvu, odnosno u vladajućem društvu i budućim zavisnim Društvima iz oblasti elektroprivrednih djelatnosti koja će se formirati kao rezultat procesa prestrukturiranja Društva, će se vršiti prvenstveno iz postojećih ljudskih resursa, internim raspoređivanjem radnika. Zapošljavanje novih radnika izvan Društva će se vršiti u slučajevima kada se ne može obezbijediti interno raspoređivanje odgovarajućih kadrova unutar Društva.

Uzimajući u obzir da je obrazovanje jedan od najvažnijih segmenata upravljanja i razvoja ljudskih resursa, najefikasniji način ostvarenja konkurentnih prednosti i temeljna pretpostavka ulaska na otvoreno tržište, obučavanja radnika koji će se u planskom periodu fokusirati na slijedeće oblasti:

- menadžerska znanja i sposobnosti,
- multidisciplinarna znanja neophodna za rekonstrukciju i izgradnju novih objekata,
- savremene tehnologije i nove metode rada i upravljanja u elektroenergetici i rudarstvu,
- tržište električne energije, liberalizacija tržišta,
- kreiranje i primjena mjera upravljanja potrošnjom,
- energetska efikasnost,
- obnovljivi izvori električne energije,
- sistemi kvaliteta u elektroprivrednoj i rudarskoj djelatnosti,
- uspostavljanje sistema upravljanja sigurnošću informacija,
- upravljanje ljudskim resursima,
- aktuelna zakonska regulativa iz oblasti radnog prava, privrednih društava, finansijskog poslovanja i dr.,
- unapređenje znanja iz oblasti zaštite okoline i
- zaštita na radu i zaštita od požara.

Potrebe za stručnim i profesionalnim razvojem radnika će se realizovati i upućivanjem radnika na seminare, konferencije, kurseve, obučavanje za sticanje /produžavanje važenja licenci, certifikata, stručnih i dr. ispita, kao i upućivanjem na druge vidove obučavanja.

Program obučavanja na nivou Društva koji se utvrđuje na osnovu potreba procesa rada i rezultata anketa će se realizirati centralizirano sa nivoa Društva.

Osim standardnih metoda obučavanja radnika, u planskom periodu će se provoditi obučavanje radnika korištenjem rješenja iz oblasti učenja na daljinu, putem vlastitog edukacionog portala.

9 PLAN ULAGANJA

9.1 Politika ulaganja

Društvo će u narednom planskom periodu nastojati ispuniti planirani nivo ulaganja u cilju ostvarenja definisanih poslovnih ciljeva. Postepenim usmjeravanjem ulaganja sa rekonstrukcije i revitalizacije postojećih proizvodnih objekata na nove proizvodne objekte želi se postići pravovremeno uključivanje novih proizvodnih objekata, sa savremenim tehnološkim procesima proizvodnje električne energije u proizvodni portfolio EPBiH.

Ovim ulaganjima se pored izgradnje zamjenskih objekata teži povećanju instalisanih kapaciteta, dostizanju standarda kvaliteta isporuke u skladu sa Općim uslovima, sigurnom i stabilnom snabdijevanju kupaca električnom energijom, podizanju stepena iskorištenja raspoloživih resursa i energetske efikasnosti te zadovoljavanju okolinskih zahtjeva.

Politika ulaganja je:

- U proizvodnji smanjenje ulaganja u postojeće objekte koji su pri kraju životne dobi, a intenziviranje ulaganja u nove i zamjenske projekte kroz kapitalne investicije;
- U distribuciji održanje nivoa ulaganja u skladu sa raspoloživim sredstvima, uz korištenje tekućih, i po potrebi novih kreditnih sredstava, kao i ciljano smanjenje postojećih zaliha materijala predviđenih za nove objekte;
- Postepeno reduciranje zajedničkih ulaganja i njihovo svođenje samo na sistemsku infrastrukturu;
- Realiziranje odluka o dokapitalizaciji rudnika u skladu sa raspoloživim sredstvima, te priprema plana ulaganja za naredni period u skladu sa dugoročnim planovima razvoja termokapaciteta i prestrukturiranja rudnika.

9.2 Prioriteti ulaganja

Kvantifikacija najvažnijih strateških ciljeva EPBiH kroz plan ulaganja:

- **Izgradnja novih zamjenskih termo kapaciteta i novih proizvodnih kapaciteta iz obnovljivih izvora:**
  - iznos ulaganja: 1,29 milijardi KM,
  - broj projekata sa početkom gradnje u planskom periodu: 8
  - broj projekata koji ulaze u proizvodnju do kraja planskog perioda: 3
- **Dokapitalizacija rudnika:**
  - Ulaganje od 103 miliona KM po već donesenim odlukama, u skladu sa raspoloživim sredstvima za ulaganje

Pojedinačni projekti koji imaju najveći prioritet ili minimalni cilj koji treba realizirati:

- **Početak gradnje novih kapitalnih projekata:**
  - TE Tuzla Blok 7
  - HE Janjici
  - mHE na Neretvici
  - VE Podveležje
- **Realizacija ulaganja u distributivne objekte** (dostizanje standarda kvaliteta) u planiranom iznosu

Programom o prestrukturiranju elektroenergetskog sektora u FBiH prioritet je:

- **Osnivanje Operatora distributivnog sistema**

Novo elektrane koje bi trebale biti završene i stavljene u pogon prije isteka planskog perioda su VE Podveležje, mHE na Neretvici (I faza) i HE Vranduk.

Realizacija planiranih ulaganja po djelatnostima u 2019. godini, vršiće se usmjeravanjem ulaganja po prioritetu razvojnih projekata te ulaganjima za koja su već donesene investicione odluke a čija je realizacija u prethodnom periodu već počela.

U oblasti **proizvodne djelatnosti** ističe se projekat izgradnje postrojenja za odsumporavanje na Bloku 6 u TE Tuzla i Bloku 7 u TE Kakanj. Pored toga planirani su redovni remont blokova 3, 5 i 6 u TE Tuzla i završetak izgradnje odlagališta šljake i pepela „Jezero“, redovni remont blokova 5, 6 i 7 u TE Kakanj, te redovni remont agregata A4 u HE Jablanica, agregata A1 i A2 u HE Grabovica te agregata A1, A2 i A3 u HE Salakovac.

U dijelu ulaganja **djelatnosti distribucije** izdvajaju se projekti iz oblasti: prelazak distributivne mreže na naponski nivo 20 kV, rekonstrukcija i izgradnja elektrodistributivnih objekata, rekonstrukcija obračunskih mjesta, sistemi nadzora i upravljanja, priključenje na distributivnu mrežu i ROMM i AMM/AMR, te osnivanje ODS-a.

U **djelatnosti snabdijevanja i trgovine** prioritet su rekonstrukcija i sanacija poslovnih objekata, SCADA, SDNiU.

U oblasti **kapitalnih ulaganja** sa nivoa društva prioriteti su dati u strateškim ciljevima EPBiH.

Ulaganja u **zajedničke projekte** odnose se na ulaganja IKT (Direkcija i zajednički IKT projekti) za infrastrukturu, tehničke sisteme upravljanja, licence, razvojne projekte, punionice za elektromobile itd.

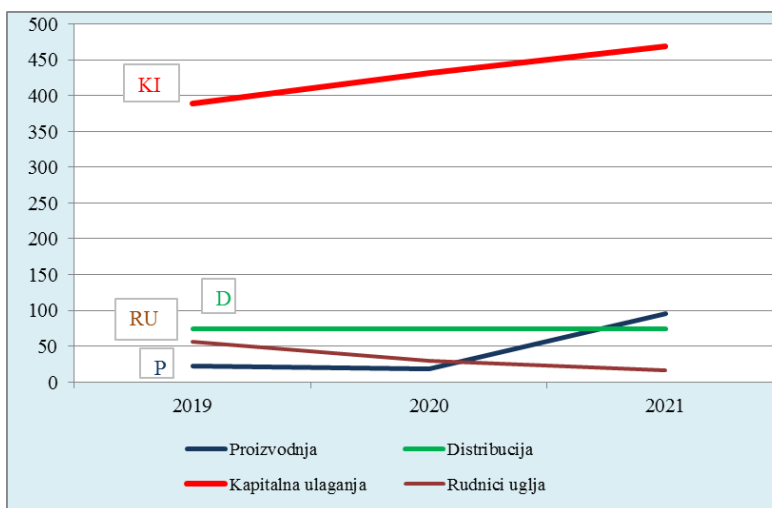
U **dokapitalizaciju rudnika** najznačajnija planirana ulaganja se odnose na nabavku zglobnog dampera i elektrobagera za ZD RMU Đurđevik, zatim širokog čela, rotornog bagera i samohodnog transportera za ZD RU Kreka te širokog čela za ZD RMU Breza. Ukupan iznos i dinamika realizacije ulagačkih aktivnosti će biti u skladu sa nivoom raspoloživih sredstava i uključuje i period nakon planskog perioda.

Rezultat ovakve politike ulaganja je vidljiv kroz suštinske promjene strukture ulaganja koje se vide na grafičkom prikazu dinamike. Posmatrajući sveukupno ulaganje u tri godine 73 % se odnosi na nove kapitalne projekte.

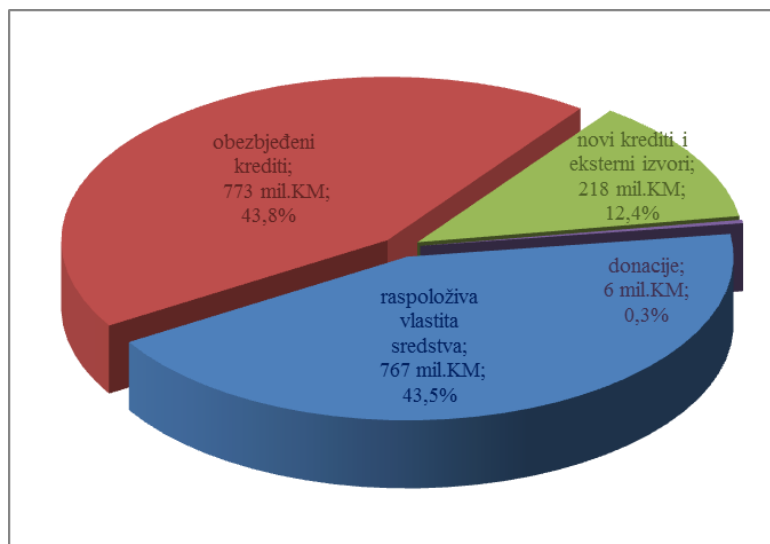
Strukturu sredstava za ulaganje u trogodišnjem periodu čine:

- **Raspoloživa vlastita sredstva od 767 mil. KM**, koja proizilaze iz planiranog gotovinskog toka iz poslovnih aktivnosti i pretpostavljenog stanja novčanih sredstava sa krajem 2018. godine,
- **Obezbjedena i potpisana kreditna sredstva od 773 mil. KM**, koja uključuju potpisani Sporazum o kreditnoj liniji sa China EXIM bankom čija efektivnost se očekuje u drugom kvartalu 2019. godine,
- **Planirana kreditna sredstva** za odsumporavanje u TE Tuzla i TE Kakanj **76 mil. KM**,
- **Planirana kreditna sredstva** za avans za Blok 7 u TE Tuzla **141 mil. KM**,
- **Donacije 6 mil. KM**.

Raspoloživa vlastita sredstva za ulaganje u narednom periodu procijenjena su na osnovu predračuna gotovinskog toka iz poslovnih aktivnosti, pri čemu se, između ostalog, vodilo računa o obavezama na ime servisiranja kredita, kao i uz pretpostavku utroška većine oročenih depozita na investicije već u prvoj planskoj godini (što je u vezi sa planiranim finansijskim prihodima za planski period). Na taj način dobivena su raspoloživa vlastita sredstva u iznosu od 767 miliona KM. Ovdje treba napomenuti da će sredstva potrebna za finansiranje rada vlastitih zaposlenika (plate i druge redovne naknade) na investicijama iznositi cca. 3,9 mil. KM godišnje odnosno 11,7 mil. KM za trogodišnji planski period gdje se vlastiti rad na investicijama pretežno odnosi na djelatnost distribucije u iznosu od 3,6 mil. KM godišnje. Također, u djelatnosti distribucije u iznosu raspoloživih vlastitih sredstava su uračunate i postojeće zalihe od 2,5 mil. KM godišnje.

Ukupni investicioni plan u trogodišnjem periodu iznosi 1,78 milijardi KM, prije svega za potrebe kapitalnih ulaganja u nove i zamjenske proizvodne objekte. Osim vlastitih sredstava u iznosu od 767 mil. KM planirano je da se dodatna sredstva obezbijede i iz postojećih i potpisanih kredita u iznosu od 773 mil. KM, planiranog kredita za odsumporavanje u iznosu od 76 mil. KM, te planiranog kredita za avans za Blok 7 u TE Tuzla u iznosu od 141 mil. KM.

Tokom planskih godina, zavisno od sticanja uslova za realizaciju pojedinih projekata, donosiće se odluke o novim izvorima finansiranja ili revidiranju planova.

Plan ulaganja - raspoloživa sredstva						hilj. KM
Ulaganja po djelatnostima		2019.	2020.	2021.	Ukupno	udio
I	Djelatnost proizvodnja - planirana ulaganja	21.650	18.439	95.090	135.179	7,7%
Ia	Planirana ulaganja za projekte djel. proizv.	21.269	17.743	94.755	133.767	
Ib	Planiranja ulaganja za IKT projekte u djel. proizv.	381	696	335	1.412	
1	Vlastita sredstva - amortizacija (30%)*	36.106	41.889	43.958	121.953	
2	Kredit za odsumporavanje	0	0	76.436	76.436	
3	Povrat postojećih kredita	6.149	13.720	20.138	40.007	
II	Djelatnost distribucija - planirana ulaganja	73.562	74.627	74.556	222.745	12,6%
IIa	Planirana ulaganja za projekte djel. distr.	71.681	72.757	73.441	217.879	
IIb	Planiranja ulaganja za IKT projekte u djel. distr.	1.881	1.870	1.115	4.866	
1	Vlastita sredstva - amortizacija	44.907	45.453	45.740	136.100	
2	Vlastita sredstva - postojeće zalihe (smanjenje)	2.500	2.500	2.500	7.500	
3	Vlastita sredstva - priključci	17.466	17.576	17.553	52.595	
4	Obezbeđeni krediti	7.345	11.735	14.669	33.749	
5	Donacije	2.454	348	0	2.802	
6	Povrat postojećih kredita	8.099	7.961	6.174	22.234	
III	Djelatnost snabdijevanje i trgovina - planirana ulaganja	2.009	1.140	870	4.019	0,2%
IIIa	Planirana ulaganja za projekte djel. snabdij. i trg.	1.210	515	415	2.140	
IIIb	Planiranja ulaganja za IKT projekte u djel. snabdij. i trg.	799	625	455	1.879	
1	Vlastita sredstva - amortizacija	898	909	914	2.721	
IV	Kapitalna ulaganja - planirana	389.354	431.513	468.617	1.289.484	73,1%
1	Vlastita sredstva - amortizacija (70% od amort. djel. proizv.)	77.978	78.934	79.615	236.528	
2	Obezbeđeni krediti	49.337	113.373	85.673	248.383	
3	Potpisani kredit za Blok 7 TE Tuzla	13.690	167.400	309.584	490.674	
4	Kredit za avans Blok 7 TE Tuzla	141.279	0	0	141.279	
5	Donacije	1.611	1.200	500	3.311	
6	Povrat postojećih kredita	2.908	4.889	3.850	11.647	
V	Zajednički projekti - planirana ulaganja	3.785	1.310	1.190	6.285	0,4%
Va	IKT (Direkcija i zajednički projekti IKT-a)	2.690	975	905	4.570	
Vb	Ostala ulaganja **	1.095	335	285	1.715	
1	Vlastita sredstva - amortizacija	898	909	914	2.721	
2	Povrat postojećih kredita	170	168	177	515	
VI	Planirana dokapitalizacija ZD rudnika uglja	56.696	29.750	16.800	103.246	5,9%
VIa	Dokapitalizacija po donesenim odlukama o dokapitalizaciji	56.696	29.750	16.800	103.246	
VII	Planirana dokapitalizacija neelektroprivrednih ZD	600	800	1.000	2.400	0,1%
VIIa	Dokapitalizacija ostalih ZD	600	800	1.000	2.400	
1	Vlastita sredstva - dobit ZD iz ranijeg perioda	600	800	1.000	2.400	
	Ukupno ulaganje (I+II+III+IV+V+VI+VII)	547.656	557.579	658.123	1.763.358	100%
VIII	Struktura ulaganja	2019.	2020.	2021.	Ukupno	udio
1	Raspoloživa vlastita sredstva***	331.940	263.523	171.261	766.724	43,5%
2	Donacije	4.065	1.548	500	6.113	0,3%
3	Obezbeđeni i potpisani krediti (II5 + IV2 + IV3)	70.372	292.508	409.926	772.806	43,8%
4	Kredit za odsumporavanje	0	0	76.436	76.436	4,3%
5	Kredit za avans Blok 7 TE Tuzla (IV4)	141.279	0	0	141.279	8,0%
6	Nedostajuća sredstva	0	0	0	0	0,0%
	Izvori ulaganja (VIII1+VIII2+VIII3+VIII4)	547.656	557.579	658.123	1.763.358	100%

* - 70% iznosa amortizacije iz djel. proizv. preneseno kapitalnim investicijama. U iznos amortizacije uključeni mHE Neretvica, VE Podveležje i HE Vranduk. Shodno tome je u tim godinama uključen i iznos povrata za otplatu kredita za VE Podveležje i HE Vranduk.

** - ostala ulaganja sadrže: punionice za električna vozila, i razvojne projekte

*** - Po predračunu gotovinskog toka za period 2019.-2021. na strani 45. ovog Plana

Da bi se realizovala planirana ulaganja potrebno je pored postojećih i potpisanih kredita u iznosu od 773 mil. KM obezbijediti sredstva u iznosu od 76 mil. KM za projekat odsumporavanja u TE Tuzla i TE Kakanj te 141 mil. KM za avans za izgradnju Bloka 7 u TE Tuzla.

Kao potencijalno raspoloživi nivo vlastitih sredstava za ulagačke aktivnosti uzet je nivo amortizacije prema odobrenju iz III tarifnog postupka FERK-a, korigovan za:

- procenat promjene obima proizvodnje za djelatnost proizvodnje,
- procenat promjene neto distribucije za djelatnost distribucije i
- procenat promjene broja kupaca za djelatnost snabdijevanja I reda.

Ove promjene se odnose na podatke iz EEB-a i broja kupaca za 2011. godinu kao referentne veličine u zadnjem tarifnom postupku.

Kod djelatnosti proizvodnje nivo amortizacije je dodatno uvećan za pripadajući dio troška amortizacije za proizvodnju toplotne energije i tehnološke pare u termoelektranama, te za planirani trošak amortizacije za vjetroelektrane, male hidroelektrane i hidroelektrane u planskom periodu.

Kod djelatnosti distribucije nivo amortizacije je dodatno uvećan za pripadajući dio troška amortizacije za distribuciju energije preuzete od ostalih snabdjevača.

Izvori tekućih kreditnih sredstava su međunarodne finansijske institucije (WB, EBRD, EIB, KfW), a i za nove kredite izvori bi dominantno trebale da budu navedene institucije, a eventualno i razne državne izvozne agencije zavisno od načina realizacije pojedinih projekata. Za realizaciju najvećih projekata (blokovi u termoelektranama) inicijalno su planirana vlastita i eksterna sredstva, prije svega po potpisanom Sporazumu o kreditnoj liniji sa China EXIM bankom čija efektivnost se očekuje u prvoj polovini 2019. godine.

U planskom periodu predviđeno je da se oročena sredstva koriste za ulagačke aktivnosti, prvenstveno za avans za izgradnju Bloka 7 u TE Tuzla te za ulaganja planirana po djelatnostima i na osnovu odluka o dokapitalizaciji rudnika.

Međutim, postoji značajan stepen neizvjesnosti u pogledu realizacije planirane dinamike trošenja sredstava usljed okolnosti na koje EPBiH može imati mali uticaj (dozvole, saglasnosti, procedure finansijskih institucija, odluke Vlade FBiH, odluke lokalnih zajednica, postupci javnih nabavki, žalbe, revizije, itd.). Zbog toga, EPBiH će na osnovu kontinuiranih analiza i projekcija gotovinskih tokova pažljivo planirati dinamiku i optimizirati korištenje oročenih sredstava na kratkoročnim depozitima, kao i donositi odluke o eventualnom ulaganju u kupovinu trezorskih zapisa.

Iznos sredstava za potrebe mogućih ulaganja u vrijednosne papire izdate od strane FBiH ograničava se na maksimalni iznos do 10 mil. KM za 2019. godinu. Ovo ulaganje bi se izvršilo u slučaju da postoje viškovi raspoloživih sredstava i ako analize pokažu isplativost ovakvog ulaganja i to na način da Uprava predlaže, a NO odobrava ovakav plasman.

9.3 Ulaganja u djelatnosti proizvodnje

Planirana ulaganja u djelatnost proizvodnje za period 2019.-2021. godina imaju za cilj:

- Produženje životne dobi za termo blokove,
- Povećanje sigurnosti i pouzdanosti proizvodnje električne energije, tehnološke pare i toplotne energije,
- Ulaganja u smanjenje uticaja na okolinu,

- Povećanje energetske efikasnosti i raspoloživosti,
- Smanjenje proizvodnih troškova.

Kod ulaganja prioritet dati na započete investicije i ulaganja u proizvodne objekte za koje se planira rad i nakon 2024. godine, te u postrojenja radi obezbjeđenja sigurnosti i pouzdanosti u radu.

Planom ulaganja u proizvodnu djelatnost obuhvaćena su i ulaganja za ostale potrebe kao što su informacioni i telekomunikacioni sistemi i softveri, alati, vozila, uredska oprema i objekti, čija je namjena poboljšanje kvaliteta, efikasnosti i sigurnosti postrojenja i rada zaposlenih.

U Planu ulaganja za period 2019.-2021. godina potrebno je planirati sredstva na način:

- preostala ugovorena sredstva za koja nije izvjesno da će do kraja tekuće godine biti realizovana,
- sredstava po donesenim investicionim odlukama za koje je pokrenut postupak nabavke,
- sredstava po donesenim investicionim odlukama za koje nije izvjesno da će do kraja tekuće godine biti pokrenut postupak nabavke s tim da je rok realizacije istih planiran u periodu 2019.-2021. godina,
- sredstva planirana za nova ulaganja.

Ukupna ulaganja u djelatnosti proizvodnje u periodu 2019.-2021. godina iznose 135 mil. KM, od čega vlastitih sredstava u iznosu od 58,7 mil. KM. Dio tih ulaganja u iznosu od 1,4 mil. KM se odnosi na ulaganja u systemske IKT projekte za djelatnost proizvodnje kao što su modul održavanja, SDNiU, AMM/AMR. Preostali dio sredstava u iznosu od 76,4 mil. KM su kreditna sredstva koja se planiraju obezbijediti u toku 2021. godine za potrebe realizacije projekta izgradnje postrojenja za odsumporavanje na Bloku 6 u TE Tuzla (41,5 mil. KM) i Bloku 7 u TE Kakanj (34,9 mil. KM).

Pored navedenog iznosa, u ovom planskom periodu planiran je i povrat kreditnih sredstava koja su uložena u prethodnom periodu u ukupnom iznosu od 14,6 mil. KM.

(hilj.KM)

Plan ulaganja za djelatnost proizvodnje				
Izvori sredstava	2019.	2020.	2021.	Ukupno za planski period
Vlastita sredstva	21.269	17.743	18.319	57.331
Vlastita sredstva za IKT	381	696	335	1.412
Kreditni (planirani)	0	0	76.436	76.436
Ukupno	21.650	18.439	95.090	135.179

9.4 Ulaganja u djelatnosti distribucije

Plan ulaganja u distributivnu djelatnost izrađuje se i realizuje po slijedećim podprogramima:

A. Ulaganja u distributivnu mrežu

1. Rekonstrukcija/sanacija i izgradnja novih elektrodistributivnih objekata
Kapitalna ulaganja – prelazak distributivne mreže sa 10 kV naponskog nivoa na 20 kV naponski nivo
2. Rekonstrukcija obračunskih mjernih mjesta
Proširenje sistema daljinskog očitavanja i upravljanja brojilima električne energije - *Automatic Meter Management (AMM) Systems*

3. Sistemi daljinskog nadzora i upravljanja
  4. Priključenje na distributivnu mrežu novih krajnjih kupaca/proizvođača
- B. Ulaganja u ostale potrebe, zajedničke za podružnicu
1. Oprema za IS i TK
  2. Alati
  3. Uredska oprema
  4. Vozila
  5. Poslovni objekti
- C. Ulaganja u programe koji se realizuju kroz Sektor za IKT (SCADA i AMR/AMM sistemi i komunikacione mreže)

Planirana ulaganja u distributivnu djelatnost za period 2019.-2021. godina imaju za cilj:

- obezbijedenje distributivnih kapaciteta za priključenje novih krajnjih kupaca/proizvođača,
- dovođenja kvaliteta isporuke električne energije u okvire norme BAS EN 50160 za distributivne sisteme, odnosno u okvire BAS i IEC standarda koji tretiraju ovu oblast,
- funkcionalne promjene naponskih nivoa u distributivnoj mreži koje uključuju prelazak distributivne mreže sa 10 kV naponskog nivoa na 20 kV naponski nivo, uz postepeno ukidanje naponskog nivoa 35 kV,
- zadovoljenje zakonskih obaveza u pogledu kvaliteta mjerenja električne energije,
- tehnološko unapređenje sistema mjerenja električne energije sa ciljem obezbijedenja značajnih i pravovremenih informacija o potrošnji energije relevantnim akterima na tržištu i njihovim sistemima, uključujući i krajnje kupce električne energije,
- tehnološko unapređenje mreže, sa ciljem povećanja pouzdanosti i optimizacije funkcionisanja distributivnog sistema - automatizacija distributivne mreže,
- obezbijedenje uslova za povećanje produktivnosti rada, podizanja kvaliteta usluga koje pruža Distributer kao i poboljšanje uslova rada zaposlenika,
- zadovoljenje zakonskih obaveza u pogledu zaštite i uticaja na okolinu.

U skladu sa usvojenim Planom aktivnosti za prestrukturiranje EPBiH, Zakonom o električnoj energiji i privremenim Smjernicama elektroenergetske politike FBiH predloženih od Vlade FBiH, planira se izvršiti uspostava Operatora distributivnog sistema (ODS) kao posebnog pravnog lica. Ova kompanija koja će postati jedno od zavisnih društava u 100% -tnom vlasništvu EPBiH se planira uspostaviti u planskom periodu. U tom smislu kod formiranja ODS-a Društvo kao ulog u novcu planira 2019. godine uložiti sredstva u iznosu od 100 hiljada KM.

U momentu izrade Plana poslovanja, teško je sagledati iznos stalnih sredstava, zaliha i potraživanja koja će biti dio osnivačkog uloga ili naknadne dokapitalizacije u toku planskog perioda 2019.-2021., ali je izvjesno da će to biti sredstva koja su već vezana za djelatnost distribucije. Sve odluke o osnivanju ODS-a i dokapitalizaciji ODS-a kao zavisnog društva će donositi Skupština Društva, te će konkretni iznosi osnivačkog uloga i dokapitalizacije zavisiti od obima i strukture pomenutih sredstava, datuma njihovog unosa u to zavisno društvo i vrijednosti koja bude uvrđena/procijenjena u skladu sa važećim propisima i zakonima.

Ulaganja u djelatnosti distribucije u periodu 2019.-2021. godina planirana su u iznosu od 222,7 mil. KM, od čega je 33,7 mil. KM na osnovu kredita koji su već obezbijedeni (uključujući i sredstva iz kredita EIB-a za projekat izgradnje pametnih mjerenja), a 2,8 mil. KM iz donacija.

Unutar ovih ulaganja uključena su i sredstva u iznosu od 4,9 mil. KM za systemske projekte iz oblasti IKT-a, kao što su modul održavanja, SCADA, SDNiU, pametnih mreža sa AMM/ AMR sistemima a koji se odnose na djelatnost distribucije.

(hilj.KM)

Plan ulaganja za djelatnost distribucije				
Izvori sredstava	2019.	2020.	2021.	Ukupno za planski period
Vlastita sredstva	61.882	60.674	58.772	181.328
Vlastita sredstva za IKT	1.881	1.870	1.115	4.866
Krediti (obezbjeđeni)	7.345	11.735	14.669	33.749
Donacije	2.454	348	0	2.802
Ukupno	73.562	74.627	74.556	222.745

Investiciona ulaganja su planirana po podprogramima a odabir prioriternih projekata za ulaganje u planskom periodu 2019.-2021. izvršen je u skladu sa planiranim budžetom i kriterijima za odabir prioriternih projekata:

- priključenje svih novih korisnika distributivne mreže na način i u rokovima utvrđenim Opštim uslovima za isporuku električne energije i Pravilnikom Regulatora o metodologiji za izračunavanje naknada za priključenje,
- priprema i realizacija kapitalnih projekata za prelazak distributivne mreže 10 kV naponskog nivoa na 20 kV naponski nivo,
- izgradnja i rekonstrukcija/sanacija elektrodistributivne mreže u cilju dovođenja isporuke električne energije u okvire norme EN 50160,
- implementacija Projekta uvođenje SCADA/DMS/OMS na nivou distribucije, projekat koji se finansira sredstvima kredita i sredstvima granta njemačke razvojne banke (kFW) i dijelom iz vlastitih sredstava, prema planiranoj dinamici implementacije,
- implementacija Projekta „Izgradnja sistema pametnih mjerenja u elektrodistribuciji“ – projekat koji se finansira dijelom iz vlastitih sredstava i dijelom iz sredstava kredita EIB (50:50%), prema dinamici implementacije,
- rekonstrukcija obračunskih mjernih mjesta (izmještanje mjernih mjesta na pristupačnu lokaciju i eliminisanje unutrašnjeg priključka),
- priprema distributivne mreže za uklapanje novih TS 110/x kV u skladu sa planom izgradnje prenosne mreže,
- promjena tretmana neutralne tačke u distributivnim mrežama EPBiH
- ulaganja u ostale potrebe, zajedničke za Podružnicu, (IS i TK sistemi, alati, vozila i uredska oprema). Ovim planom ulaganja obuhvaćene su nabavke koje doprinose unapređenju kvaliteta i efikasnosti rada, kvaliteta pružanja usluga i poboljšanju radnih uslova zaposlenih u distributivnoj djelatnosti,
- realizacija sistemskih IKT projekata, projekti za čiju realizaciju je nadležan Sektor za IKT
- ostala ulaganja u elektrodistributivnu mrežu treba planirati u skladu sa preostalim, raspoloživim sredstvima.

Da bi se donošenje novih investicionih odluka baziralo na kvalitetnoj investiciono-tehničkoj dokumentaciji, u svakoj planskoj godini planirana su odgovarajuća sredstva za pripreme aktivnosti (projektovanje, pribavljanje saglasnosti, rješavanje IPO i sl) za planirana ulaganja u narednim godinama.

9.5 Ulaganja u djelatnostima snabdijevanja i trgovine

U periodu 2019.-2021. godina investiciona ulaganja u djelatnosti snabdijevanja i trgovine planirana su u iznosu od 4 mil. KM. Ova ulaganja odnose se na rekonstrukcije i tipiziranje šalter sala i kancelarija za odnose s kupcima, nabavku uredske i IT opreme i vozila, te za aplikaciju obračuna i naplate električne energije. Unutar ovih ulaganja uključena su i sredstva u iznosu od 1,9 mil. KM za systemske projekte iz oblasti IKT-a.

Sredstva za ulaganja u djelatnosti trgovine biće obezbijedena putem zajedničkih projekata na nivou EPBiH, odnosno iz sredstava koja se planiraju u okviru planova Sektora za IKT. Ulaganja se odnose na održavanje i nadogradnju SCADA sistema i prateće softverske i hardverske strukture u okviru Dispečerskog centra, kao i održavanje i proširenje aplikacije *Blue Trader* za podršku procesu trgovine. Razvoj i implementacija drugih aplikacija u funkciji informatizacije i automatizacije u procesima upravljanja i trgovine biće u većini realizovan vlastitim kadrovima.

U planu ulaganja djelatnosti snabdijevanja i trgovine uključena su i sredstva za projekte iz oblasti IKT-a, kao što su SOEE i SONN.

(hilj.KM)

Plan ulaganja za djelatnosti snabdijevanja i trgovine				
Izvori sredstava	2019.	2020.	2021.	Ukupno za planski period
Vlastita sredstva	1.210	515	415	2.140
Vlastita sredstva za IKT	799	625	455	1.879
Ukupno	2.009	1.140	870	4.019

9.6 Kapitalna ulaganja sa nivoa Društva

U cilju izgradnje novih i zamjenskih proizvodnih kapaciteta u ovom planskom periodu intenziviraju se aktivnosti u okviru kapitalnih investicija. Starost i niska efikasnost postojećih blokova u termoelektranama, kao i strateško opredjeljenje da se grade elektrane na bazi obnovljivih resursa, zahtijeva velike investicije u nove energetske kapacitete.

Cilj ovih ulaganja je:

- obezbijediti proizvodnju električne energije radi kontinuiteta u snabdijevanju tarifnih i netaarifnih kupaca,
- obezbijediti kontinuitet u isporuci toplotne energije,
- povećati kapacitete i obim proizvodnje na bazi obnovljivih resursa,
- povećanje ukupnog instalisanog kapaciteta i rast proizvodnje,
- postizanje veće efikasnosti i većeg udjela kombinovane proizvodnje toplotne i električne energije,
- obezbjeđenje plasmana za ugalj iz vlastitih rudnika,
- zadovoljavanje obaveza na osnovu Ugovora o energetske zajednici, odnosno direktiva EU koje se odnose na energetski sektor.

Investicione odluke za izgradnju donesene su za: HE Vranduk, HE Una Kostela i VE Podveležje, za pripremne aktivnosti za veći dio projekata, te se u planskom periodu očekuje početak gradnje novih i zamjenskih elektrana.

Cilj za trogodišnji period je: započeti gradnju sedam projekata.

Ti prioritetni projekti su:

1. **TE Tuzla-Blok 7, VE Podveležje, mHE na Neretvici** - projekti čija je faza pripreme u završnoj fazi i čija gradnja može započeti u 2019.
2. **HE Janjići, HE Una Kostela-Aneks** - projekti čija gradnja treba biti započeta do kraja 2020.
3. **mHE Kakanj i VE Vlašić** - projekti čija gradnja treba biti započeta do kraja 2021.

Pored toga, dodatni cilj je da do kraja trogodišnjeg planskog perioda 2019.-2021.:

- tri projekta budu u pogonu (VE Podveležje, mHE na Neretvici – I faza i HE Vranduk).

Dugoročni strateški i prioritetni cilj je realizacija izgradnje Bloka 7 u TE Tuzli, a nakon toga i Bloka 8 u TE Kakanj. Imperativ je da početak gradnje Bloka 7 mora biti najkasnije u II kvartalu 2019. godine, što proizilazi iz potrebe da blok bude u pogonu do kraja 2024. godine.

Riječ je o zamjenskim projektima za postojeće blokove koji izvjesno moraju biti zaustavljeni zbog isteka životnog vijeka i ograničenja koje nameće EU regulativa za rad termoelektrana nakon 2018. godine. Pored toga, bez ovih kapaciteta rudnici bi ostali bez potrebnog plasmana uglja za termoelektrane, čime bi proizvodnja uglja bila reducirana na nivo koji bi onemogućio opstanak određenih rudnika.

Ukupna investiciona vrijednost navedenih projekata je 4,28 milijardi KM, a na planski period se odnosi 1,29 milijardi KM. Struktura ulaganja odražava politiku ulaganja i pokazuje investicioni portoflio u kojem su zastupljeni različiti proizvodni kapaciteti, tako da se na termo objekte odnosi 76 %, na HE 11% i na male HE i VE 13 % od ukupnih ulaganja.

Od ukupno potrebnih sredstava koja su planirana do 2021. godine, oko 80% je predviđeno obezbijediti iz eksternih izvora. U prvoj planskoj godini će biti potrebno 204 miliona KM kreditnih sredstava, od čega je već obezbijeđeno 49 miliona KM putem kreditnih aranžmana iz ranijeg perioda, zatim 14 miliona KM kroz potpisani Sporazum o kreditnoj liniji sa China EXIM bankom za izgradnju Bloka 7 TE Tuzla (očekuje se da bude efektivan u prvoj polovini 2019. godine), te planirano 141 milion KM putem kredita za avans za izgradnju Bloka 7 u TE Tuzla. Udio eksternih izvora će biti povećan do kraja realizacije projekata, jer većina treba biti realizirana nakon 2021. godine.

Planirana ulaganja u pripremu izgradnje i izgradnju novih elektroenergetskih objekata, sa dinamikom ulaganja, i rokovima za ulazak u pogon, predstavljena je u narednoj tabeli:

KAPITALNA ULAGANJA 2019.-2021.										
		Instalisana ukupna snaga MW	Moguća godišnja proizvodnja GWh	Investicija ukupno mil. KM	Ulaganja 2019.-2021.				Početak izgradnje	Ulazak u pogon
					2019. mil. KM	2020. mil. KM	2021. mil. KM	Ukupno mil. KM		
Hidroelektrane										
1	HE VRANDUK	20,0	96,0	142,9	22,4	25,2	51,9	99,5	2016	2021
2	HE JANJIĆI	15,8	77,3	109,8	1,8	6,3	17,1	25,2	2020	2024
3	MHE UNA KOSTELA	13,7	73,5	32,7	1,0	1,0	4,6	6,7	2020	2024
4	HE USTIKOLINA	60,0	275,0	277,0	0,2	0,0	0,2	0,4	2022	2026
5	HE KOVANIĆI	9,1	46,2	75,9	0,5	1,5	1,5	3,5	2022	2025
6	HE BABINO SELO	6,2	23,7	55,2	0,5	2,0	2,0	4,5	2022	2025
7	Studije „Integralno upravljanje vodnim resursima u slivu rijeke Bosne“			1,0	0,3	0,6	0,2	1,0	2019	2020
8	Razvoj i priprema HE			3,0	0,5	1,5	1,0	3,0		
	UKUPNO HE	124,8	591,6	697,5	27,1	38,1	78,5	143,8		
Male HE										
9	mHE na Neretvici	24,9	99,9	102,7	2,5	10,0	5,0	17,5	2019	2020/22
10	mHE Kakanj	4,5	22,0	30,5	0,4	0,6	0,2	1,2	2021	2024
Vjetroelektrane										
11	VE Podveležje	48,0	98,0	162,7	28,6	97,5	25,1	151,2	2018	2020
12	VE Vlašić	48,0	98,0	125,0	0,1	0,1	0,0	0,2	2021	2022
13	Razvoj i projekti u vezi OIE				0,8	0,0	0,0	0,8		
	Ukupno mHE i VE	125,4	317,9	420,9	32,4	108,2	30,3	170,9		
Termoelektrane										
14	TE TUZLA - G7	450,0	2.756,0	1.812,9	328,3	284,7	359,5	972,6	2019	2024
15	TE KAKANJ - G8	300,0	1.755,0	1.112,9	0,5	0,4	0,3	1,3	2020	2025
	Ukupno TE	750,0	4.511,0	2.925,9	328,8	285,1	359,9	973,8		
16	Vrelovod TE Kakanj do/i Sarajevo	MWt 300*		240,0	1,0	0,0	0,0	1,0	2020	2021
	SVEUKUPNO	1.000,2	5.420,5	4.284,3	389,4	431,5	468,6	1.289,5		
* - ne ulazi u energetsku sumu										
1	vlastita sredstva				183,4	149,5	72,9	405,8	31,47%	
2	kreditni				204,3	280,8	395,3	880,3	68,27%	
3	donacije				1,6	1,2	0,5	3,3	0,26%	
	Sveukupno				389,4	431,5	468,6	1.289,5		

U ovom trogodišnjem planskom periodu cilj je započeti gradnju sedam projekata, od kojih su za četiri već obezbjeđena kreditna finansijska sredstva za jedan projekat potpisan Sporazum o kreditiranju, a za jedan se očekuje obezbjeđenje sredstava 2019. i 2020. godine.

Projekat Izgradnje HE Vranduk se finansira u iznosu od 35 miliona EUR iz kredita EBRD-a od 2013. godine, i u iznosu od 28,5 miliona EUR iz kredita EIB-a od 2016. godine. Period povrata EBRD-ovog kredita je 12 godina sa uključenim grejs periodom od 2 godine, dok je period povrata EIB-ovog kredita promjenjiv i očekuje se da će biti oko 25 godina, sa uključenim grejs periodom od 6 godina.

Projekat Izgradnje VP Podveležje većinski finansira KfW banka sa kreditom u iznosu 65 miliona EUR iz 2013. godine čiji je period otplate 15 godina i grejs period 3 godine.

Projekat Izgradnje HE Janjići većinski finansira KfW banka sa kreditom u iznosu 30 miliona EUR iz 2014. godine čiji je period otplate 15 godina i grejs period 4 godine.

Projekat Izgradnje Bloka 7 u TE Tuzla bi se finansirao u procentu od 85% iz kreditnih sredstava kineske izvozno-uvodne banke (EXIM banka) u iznosu od 614 miliona EUR. Rok otplate kredita bi bio 20 godina sa uključenim grejs periodom od 5 godina. U novembru 2017. godine je potpisan Sporazum o kreditnom aranžmanu sa China EXIM bankom, čija efektivnost se očekuje da bude u toku prve polovine 2019. godine. Preostalih cca 108 miliona EUR bi se finansiralo iz komercijalnih kredita i vlastitih raspoloživih sredstava.

Projekat Izgradnje HE Una Kostela bi se finansirao kreditom EBRD-a u iznosu od 9 miliona EUR čiji bi period otplate bio 12 godina sa uključenim grejs periodom od 2 godine.

Realizacija većine projekata biće završena u periodu od 2020. do 2025. godine, i za njihovu realizaciju se planiraju obezbjediti kreditna sredstva od strane EIB-a, EBRD-a, KfW-a i kineskih banaka. U tom periodu biće započeti i neki od projekata za koje su u planskom periodu predviđena sredstva za razvoj i pripremu.

Za zamjenske blokove u TE Tuzli i TE Kaknju završena je investiciona i okolinska dokumentacija, dobijene potrebne saglasnosti i dozvole.

Provedena je tenderska procedura i izabran preferirani partner i potpisan ugovor za izgradnju Bloka 7 u TE Tuzla. U novembru 2017. godine je potpisan Sporazum o kreditnom aranžmanu sa China EXIM bankom. Vlada FBiH je u augustu 2018. godine izdala Garanciju za kreditno zaduženje kod China EXIM banke, nakon čega je Skupština Društva u septembru 2018. godine donijela: Odluku o davanju saglasnosti na izbor Projektnog partnera za zajedničko ulaganje u Projekat izgradnje Bloka 7, Odluku o investicionom ulaganju u izgradnju Bloka 7, Odluku o zaduženju kod China EXIM banke za realizaciju projekta izgradnje Bloka 7 i Odluku o prihvatanju Garancije Vlade FBiH koja je izdata na visinu kreditnog zaduženja sa pripadajućim kamatama i naknadama za osiguranje kredita kod China EXIM banke za realizaciju Projekta izgradnje Bloka 7. Ove odluke će stupiti na snagu nakon što se okonča postupak u Parlamentu FBiH, odnosno odobri izbor Projektnog partnera za zajedničko ulaganje, kreditno zaduženje i Garancija za kreditno zaduženje. Efektivnost Sporazuma o kreditnom aranžmanu sa China EXIM bankom se očekuje da bude u toku prve polovine 2019. godine. Pored toga u toku su i aktivnosti na zatvaranju finansijske konstrukcije za izgradnju, što je uslov za stupanje na snagu ugovora o izgradnji Bloka 7 u TE Tuzla.

Za potrebe obezbjeđenja finansijskih sredstava za uplatu dijela avansa, planiran je kredit kod komercijalnih banaka, uz instrumente osiguranja u vidu mjenica i kolaterala u nekretninama, i to PTZ EPBiH i Blok 6 u TE Tuzla. Planirano je da ovaj kredit bude otplaćen prije nego što dođe na naplatu kredit kod China EXIM banke.

U sklopu aktivnosti povećanja efikasnosti u TE Kakanj i smanjenja emisije zagađujućih materija, pokrenuta je izrada Projekta snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva. U toku su aktivnosti na izradi Idejnog projekta.

Pored aktivnosti na realizaciji objekata navedenih u tabeli u planskom periodu će biti poduzete aktivnosti na razvoju i drugih projekata, među kojima su elektroenergetski objekti na rijekama: Neretva, Bosna, Vrbas, Bioštica, Krivaja, Stavnja i Tribija, kao i provođenje istraživanja za nove lokacije budućih vjetroparkova. Realizacija izgradnje kapitalnih objekata u narednom planskom periodu će zavisiti od pokazatelja iz studija i elaborata tehno-ekonomske opravdanosti izgradnje, ali i od mogućnosti za dobijanje potrebnih dozvola i saglasnosti, te podrške Vlade FBiH i lokalnih zajednica.

Za planirane kapitalne projekte odgovarajuće odluke će donositi Skupština Društva odnosno Nadzorni odbor u skladu sa nadležnostima utvrđenim Statutom i drugim aktima Društva. Odluke će biti zasnovane na investicionoj dokumentaciji sa aspekta opravdanosti i isplativosti projekata, a sadržavat će i preciznu dinamiku i izvore sredstava i preduslove za realizaciju.

Dinamika korištenja sredstava na godišnjem nivou i okvirna struktura izvora data je u narednoj tabeli.

000 KM

Kapitalne investicije	2019				2020				2021				Ukupno za planski period	Udio kredita
	Vlastita fin. sredstva	Kredit	Donacije	Ukupno	Vlastita fin. sredstva	Kredit	Donacije	Ukupno	Vlastita fin. sredstva	Kredit	Donacije	Ukupno		
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9	10	11	12=9+10+11		
UKUPNO	183.436	204.306	1.611	389.353	149.539	280.774	1.200	431.513	72.861	395.256	500	468.617	1.289.483	75,40%
Termoelektrane	173.868	154.969	0	328.837	117.726	167.401	0	285.127	50.267	309.583	0	359.850	973.814	73,78%
TE Tuzla blok 7	173.330	154.969	0	328.299	117.331	167.401	0	284.732	49.939	309.583	0	359.522	972.553	74,07%
TE Kakanj blok 8	538	0	0	538	395	0	0	395	328	0	0	328	1.261	0,00%
Vrelodiv TE Kakanj do/ri Sarajevo	500	0	500	1.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000	0,00%
Hidroelektrane	4.323	22.300	525	27.148	7.839	29.100	1.200	38.139	7.794	70.200	500	78.494	143.781	84,94%
HE Vranduk	600	21.800	0	22.400	1.000	24.200	0	25.200	1.000	50.900	0	51.900	99.500	97,57%
HE Ustikolina	200	0	0	200	0	0	0	0	164	0	0	164	364	76,92%
HE Janjići	1.066	500	200	1.766	1.419	4.900	0	6.319	820	16.300	0	17.120	25.205	92,47%
HE Kovanići	500	0	0	500	1.500	0	0	1.500	1.500	0	0	1.500	3.500	58,82%
HE Una Kostela	1.040	0	0	1.040	1.032	0	0	1.032	1.640	3.000	0	4.640	6.712	57,14%
HE Babino Selo	129	0	325	454	2.000	0	0	2.000	2.000	0	0	2.000	4.454	87,64%
Studija „Integralno upravljanje vodnim resursima u slivu rijeke Bosne“	288	0	0	288	388	0	200	588	170	0	0	170	1.046	0,00%
Razvoj i priprema HE	500	0	0	500	500	0	1.000	1.500	500	0	500	1.000	3.000	0,00%
MHE i VE	4.746	27.037	586	32.369	23.974	84.273	0	108.247	14.800	15.473	0	30.273	170.889	77,48%
MHE na slivu rijeke Neretvice	2.500	0	0	2.500	10.000	0	0	10.000	5.000	0	0	5.000	17.500	73,82%
MHE Čatići (TE Kakanj)	388	0	0	388	645	0	0	645	200	0	0	200	1.233	88,37%
VE na platou Podveležja	1.500	27.037	86	28.623	13.200	84.273	0	97.473	9.600	15.473	0	25.073	151.169	82,40%
VE na platou Vlašića	100	0	0	100	129	0	0	129	0	0	0	0	229	0,00%
Razvoj i projekti u vezi OIE (Spreča...	259	0	500	759	0	0	0	0	0	0	0	0	759	0,00%

9.7 Ulaganja u zajedničke projekte

Planom poslovanja 2019.-2021. godina u zajedničke projekte planirana su ulaganja u ukupnom iznosu od 6,3 mil. KM, i to u:

- Informaciono komunikacione tehnologije – IKT
- Ostala ulaganja, u opće poslove i razvoj Društva

(hilj.KM)

Plan ulaganja za Zajedničke projekte				
Izvori sredstava	2019.	2020.	2021.	Ukupno za planski period
IKT	2.690	975	905	4.570
Opći poslovi	1.080	320	270	1.670
Razvoj	15	15	15	45
Ukupno	3.785	1.310	1.190	6.285

a) Informaciono komunikacione tehnologije – IKT

Strateški ciljevi razvoja IKT definisani su Politikom razvoja IKT:

- Obezbijediti operativnu podršku poslovnim procesima na proaktivan način uspostavljanjem korisničkih servisa koji će poboljšati performanse poslovnih procesa
- Obezbijediti IKT infrastrukturnu i servisnu osnovu za uvođenje novih servisa, a u cilju podrške:
  - uspješnom vođenju, upravljanju i održavanju elektroenergetskog sistema,
  - efikasnom provođenju svih poslovnih procesa i planiranju razvoja elektroenergetskog sistema.
- Izgradnja IKT infrastrukture mora se realizovati u skladu sa zakonskom regulativom i propisima Regulatorne agencije za komunikacije, te politikom sigurnosti IKT sistema.
- Kroz konsolidaciju tehničkog i poslovnog informacionog sistema obezbijediti integritet informacije u IKT sistemu (jedinstven unos informacije i njena višestruka upotreba)
- Razvijati mehanizme pomoću kojih će se mjeriti uticaj IKT-a na poslovanje kompanije.

U cilju uspostavljanja stabilnog i lahko upravljivog IKT sistema (infrastrukture i servisa) u funkciji kontinuiranog i efikasnog obavljanja poslovnih procesa u svim osnovnim i pomoćnim djelatnostima EPBiH planirana su ulaganja u uvođenje novih IKT servisa, automatizaciju i informatizaciju u segmentima proizvodnje, distribucije i snabdijevanja električnom energijom, i udovoljavanju zahtjevima za kontinuirano širenje komunikacione infrastrukture kroz IKT investicione projekte.

Sredstva za zajedničke projekte u Direkciji Društva, kao i projekte koje nije moguće jednoznačno pridružiti samo pojedinim djelatnostima (TK mreže i objekti, licence, softveri...) planirana su u okviru zajedničkih projekata IKT sistema u iznosu od 4,6 mil. KM. Sredstva namjenjena za projekte iz oblasti IKT-a za djelatnost proizvodnje (1,4 mil. KM), distribucije (4,9 mil. KM) te snabdijevanja i trgovine (1,9 mil. KM) uključena su u planove ulaganja tih djelatnosti.

U okviru infrastrukturnih IKT projekata najznačajnija ulaganja su predviđena kroz sljedeće:

- Informacioni sistemi
- IKT podrška osnivanju ODS-a
- IKT podrška izgradnji sistema daljinskog nadzora i upravljanja (SCADA)
- IKT podrška razvoju sistema pametnih mjerenja AMR/AMM.

Značajne aktivnosti planirane su na konsolidaciji i integraciji različitih aplikativnih rješenja u okviru informacionog sistema, u cilju obezbjeđenja većeg kvaliteta i transparentnosti podataka u informacionom sistemu u funkciji poslovnih procesa i podrške odlučivanju.

Najveća ulaganja predviđena su u licenciranje različitih softverskih paketa i rješenja (Microsoft, Oracle, SAP).

b) Ostala ulaganja

Ostala ulaganja u iznosu od 1,7 mil. KM u posmatranom periodu, između ostalog, odnose se na nabavku električnih vozila te širenje mreže punionica za električna vozila.

U oblasti razvoja nastaviće se aktivnosti na razvojno-istraživačkim projektima, ispitivanju potencijala vjetrove, sunčeve energije i vodotokova. Ove aktivnosti imaju za cilj obezbjeđenje relevantnih podloga za ocjene opravdanosti izgradnje, izradu projektnih rješenja i realizaciju investicionih ulaganja u nove elektroenergetske objekte i poboljšanje kvaliteta isporuke električne energije.

9.8 Ulaganja u dokapitalizaciju zavisnih društava

a) Dokapitalizacija zavisnih društava rudnika uglja

Planom poslovanja 2019.-2021. godina planirana je dokapitalizacija zavisnih društava rudnika uglja putem ulaganja u iznosu od 103 miliona KM po već donesenim odlukama o dokapitalizaciji za planski period. Pored navedenog iznosa, nakon planskog perioda predviđeno je ulaganje u iznosu od 20 mil. KM. Ukupan iznos i dinamika realizacije ulagačkih aktivnosti će biti u skladu sa nivoom raspoloživih sredstava i uključuje i period nakon planskog perioda.

Najznačajnija planirana ulaganja se odnose na nabavku zglobnog dampera i elektrobagera za ZD RMU Đurđevik, zatim širokog čela, rotornog bagera i samohodnog transportera za ZD RU Kreka te širokog čela za ZD RMU Breza.

Potrebno je posebnu pažnju posvetiti poslovanju zavisnih društava rudnika uglja, kroz poboljšavanje poslovanja rudnika na način da se izvrši dokapitalizacija i modernizacija rudnika te prestrukturiranje u rudnicima, što će za rezultat imati povećanje produktivnosti odnosno pozitivno poslovanje ovih subjekata.

(hilj.KM)

Plan ulaganja za zavisna društva rudnike uglja - donesene odluke o dokapitalizaciji				
Ulaganja	2019.	2020.	2021.	Ukupno za planski period
Ukupno	56.696	29.750	16.800	103.246

b) Dokapitalizacija ostalih, neelektroprivrednih zavisnih društava

Planom poslovanja 2019.-2021. godina planirana je dokapitalizacija ostalih zavisnih društava ulaganjem vlastitih sredstava od dobiti tih društava u iznosu od 2,4 mil. KM. Navedena dobit se pretežno odnosi na period prije 2019. godine u kojem EPBiH nije povukla svu dobit/dividendu koju su ova zavisna društva ostvarila u ranijem periodu. Planira se da u planskim godinama EPBiH kao 100%-tni ili većinski vlasnik ovih zavisnih društava povuče dio njihove dobiti ostvarene zaključno sa 2018. godinom, nakon čega bi se upravo tim sredstvima izvršila dokapitalizacija i time povećao kapital tih ostalih zavisnih društava.

(hilj.KM)

Plan ulaganja za neelektroprivredna zavisna društva				
Ulaganja	2019.	2020.	2021.	Ukupno za planski period
Ukupno	600	800	1.000	2.400

10 NABAVKE

U skladu sa odredbama Zakona o javnim preduzećima, Zakona o javnim nabavkama BiH, Pravilnika o nabavkama EPBiH i operativnih procedura u EPBiH, a na osnovu Plana poslovanja Društva, sačinjava se Plan nabavki roba, usluga i radova za 2019. godinu.

Plan nabavki roba, usluga i radova za 2019. godinu će biti usklađen sa finansijskim i ulagačkim dijelom Revidovanog plana poslovanja EPBiH za 2019.- 2021.godinu i zasnovan na usaglašenim specifikacijama predmeta nabavki dostavljenim od strane podružnica. Planom nabavki za 2019. godinu u EPBiH će biti definisani predmeti nabavke, procjenjena vrijednosti nabavke, postupak nabavke, izvori finansiranja, dinamika nabavke.

Dinamika i aktivnosti na pripremi i donošenju Plana nabavki EP BiH za 2019. godinu su uslovljene slijedećim aktivnostima:

- donošenjem i revidovanjem finansijskog Plana poslovanja za 2019.-2021. godinu;
- definisanjem specifikacija roba, usluga i radova;
- usaglašavanjem jedinstvenih specifikacija za nabavku roba, radova i usluga na nivou resornih sektora za pojedine djelatnosti u Direkciji Društva;
- usaglašavanjem količina roba, obima usluga i radova sa finansijskim sredstvima iz Plana poslovanja za 2019.-2021. godinu.

Planira se sljedeća dinamika nabavki po prioritetima, i to:

- nabavke energenata u funkciji ostvarenja elektroenergetskog bilansa,
- nabavke u funkciji planiranih remonata,
- nabavke u funkciji realizacije priključaka distributivnih kupaca,
- ugovaranje uklanjanja opasnih otpadnih materijala,
- nabavke ostalih usluga i radova,
- ostale redovne nabavke u cilju održavanja pogonske spremnosti i redovnog poslovanja, i
- hitne nabavke koje nisu planirane, a koje se realizuju u cilju otklanjanja posljedica havarija i drugih vanrednih situacija.

Nezavisno od tehničko-tehnoloških i ekonomskih specifičnosti u kojima posluje EPBiH, većina nabavki planira se realizovati po otvorenom postupku javnih nabavki, putem javnih tendera, kao osnovnom postupku nabavki definisanim Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Planirani postupci nabavke u EPBiH će biti usklađeni sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i predstavljaju obavezni postupak za sve podružnice i Direkciju, jer su sagledani kao cjelina predmeta nabavke na nivou Društva. Definisanje postupaka nabavke ima poseban značaj sa aspekta primjene zakonskih propisa i čini osnov za dinamiziranje procesa nabavki u podružnicama tokom 2019. godine.

Krajem oktobra 2017. godine je donešena procedura P 84/04 „Izrada i usvajanje Plana nabavke i izvještavanje realizaciji“. U predmetnoj proceduri je detaljno definisano način na koji se vrši izrada Plana nabavki, u prilogu procedure su tipski obrazac koji se popunjava i za centralizirane i za decentralizirane nabavke. Taj obrazac je jedinstven i urađen je u skladu sa podzakonskim aktima, koji definišu oblast nabavki.

Potrebno je da Društvo nabavku sirovina i materijala uskladi sa stvarnim potrebama, definiše optimalne zalihe, te izvrši kontrolu postojećih zaliha kako bi se nabavka materijala, rezervnih

dijelova, elektromaterijala, brojila, sitnog inventara, demontiranog materijala i slično svela na minimum u planskom periodu. U tom smislu je nophodno sljediti *Politiku upravljanja zalihama* utvrđenu početkom 2016. godine. Popravljanjem prakse upravljanja zalihama mogu se postići značajni finansijski efekti koji su i predviđeni u ovom Planu.

Plan nabavke Direkcije Društva sadržavat će nabavke standardiziranih roba, radova i usluga, za sve podružnice EPBiH, kao i nabavke po investicionim odlukama koje je usvojila Uprava društva i Nadzorni odbor, a čija pojedinačna vrijednost iznosi preko 100.000,00 KM (proizvodne podružnice), dok će planovi nabavke podružnica sadržavati pojedinačne nabavke za svaki dio Društva - Podružnicu, sa naznačenim postupkom nabavke.

U Direkciji EPBiH, koja vrši funkciju potpore zavisnim društvima (rudnicima) biće realizirane nabavke za potrebe rudnika, a prema Listi nabavki koja čini prilog Odluke o dokapitalizaciji rudnika.

11 PROVOĐENJE PLANA

Nakon usvajanja Revidovanog plana poslovanja Društva, u svrhu njegovog provođenja, planove elektroprivrednih djelatnosti donose nadležni izvršni direktori uz saglasnost Generalnog direktora, a za Direkciju Društva plan donosi Generalni direktor na prijedlog Izvršnog direktora za ekonomske poslove, i to najkasnije petnaest dana od dana donošenja Plana poslovanja Društva.

Izvršni direktori djelatnosti prijedloge planova djelatnosti i podružnica prije usvajanja dostavljaju na provjeru Izvršnom direktoru za ekonomske poslove, koji u roku tri radna dana dostavlja mišljenje o usklađenosti sa planom poslovanja Društva. Usvojeni Plan poslovanja za djelatnosti dostavlja se (svako iz svoje nadležnosti) Izvršnom direktoru za ekonomske poslove.

Nakon usvajanja planova EP djelatnosti, planove podružnica donose direktori podružnica, uz saglasnost nadležnih izvršnih direktora, i to najkasnije petnaest dana od dana donošenja plana EP djelatnosti. Usvojen Plan poslovanja podružnice Direktor podružnice dostavlja nadležnim izvršnim direktorima, te Izvršnom direktoru za ekonomske poslove.

Nosioци izrade i donosioci planova EP djelatnosti i planova podružnica dužni su osigurati potpunu usaglašenost ovih planova sa Planom poslovanja Društva.

Nakon usvajanja Revidovanog Plana poslovanja EPBiH na nadležnom organu, isti predstavlja obavezujući dokument svih zaposlenih.

U narednom planskom periodu u cilju provođenja Plana u potpunosti, vršiće se praćenje i izvještavanje Plana putem:

- Izvještaja, analiza i informacija o realizaciji planova poslovanja,
- izvještaja o poslovanju koji se podnose polugodišnje i godišnje,
- mjesečnih izvještaja, analiza i informacija kojim se obuhvataju pojedini segmenti Plana.

Investicione odluke donositi u skladu sa realnim mogućnostima te otkloniti spore i neefikasne realizacije započetih investicionih ulaganja. Poduzeti sve aktivnosti da se Planom postavljeni zadaci ostvare te trošenje sredstava uskladi sa planiranim.

U slučaju izglednog prekoračenja planskih elemenata ili neispunjenja planiranih prihoda potrebno će biti sačiniti Program štednje na nivou EPBiH u cilju svođenja troškova i rashoda u zadate planirane okvire, kao i utrošak sredstava svesti u realne okvire, imajući u vidu tržišnu i finansijsku situaciju, konkurenciju i socijalno okruženje u kojem posluje Društvo.

PRILOZI

1. Revidovani plan prihoda, troškova i rashoda EPBiH po djelatnostima i planskim stavkama za 2019. godinu (u hilj. KM).
2. Revidovani plan prihoda, troškova i rashoda EPBiH po djelatnostima i planskim stavkama za 2020. godinu (u hilj. KM).
3. Revidovani plan prihoda, troškova i rashoda EPBiH po djelatnostima i planskim stavkama za 2021. godinu (u hilj. KM).

- UKUPNO EP BIH (po djelatnostima) -

Prilog 1

Revidovani Trogodišnji plan poslovanja 2019-2021; Plan za 2019. godinu

Revidovani Plan prihoda, troškova i rashoda za 2019. godinu

- PO PLANSKIM STAVKAMA -

ŠIFRA PLANSKE STAVKE	NAZIV PLANSKE STAVKE	djelatnost PROIZVODNJE	djelatnost DISTRIBUCIJE	djelatnost SNABDJEVANJA	djelatnost TRGOVINE	FUNKCIJE POTPORE	UKUPNO EP BIH
6.1./01	<i>Prihod od električne energije i pom. usluga</i>	0,00	6.690,16	706.251,46	277.651,27	0,00	990.592,89
6.1./02	<i>Prihod od sporednih i nus proizvoda</i>	16.106,91	0,00	0,00	0,00	0,00	16.106,91
6.1./03	<i>Prihod od prodaje materijala i usluga</i>	2.384,49	22.604,73	1.694,03	0,00	225,00	26.908,24
6.1./04	<i>Prihodi od finansiranja</i>	39,37	160,76	2.181,56	0,00	1.130,00	3.511,69
6.1./05	<i>Ostali prihodi</i>	1.036,03	7.899,66	1.590,89	0,00	1.080,00	11.606,58
	UKUPNI PRIHODI	19.566,79	37.355,30	711.717,93	277.651,27	2.435,00	1.048.726,30
6.1./08	<i>Materijal za proizvodnju el. energije</i>	343.321,56	0,00	0,00	0,00	0,00	343.321,56
6.1./09	<i>Materijal za održavanje</i>	6.280,28	6.407,19	61,90	0,00	35,00	12.784,37
6.1./10	<i>Ostali troškovi materijala</i>	1.507,91	3.764,64	709,97	35,87	464,82	6.483,21
6.1./11	<i>Prevoz uglja</i>	27.304,22	0,00	0,00	0,00	0,00	27.304,22
6.1./12	<i>Usluge održavanja</i>	8.616,84	7.091,24	848,02	110,04	1.367,80	18.033,93
6.1./13	<i>Troškovi nabavke el. energije i pom. usluga</i>	0,00	20.587,04	19.064,64	57.512,88	0,00	97.164,56
6.1./14	<i>Premije osiguranja</i>	1.643,01	689,22	37,22	2,84	33,16	2.405,45
6.1./15	<i>Drugi troškovi usluga</i>	2.187,85	1.626,36	6.611,59	40,62	1.839,19	12.305,61
6.1./16	<i>Amortizacija</i>	91.207,58	61.227,06	516,01	58,77	4.988,30	157.997,72
6.1./17	<i>Troškovi mrežarina i naknade za NOS</i>	299,01	45.090,34	4.957,99	0,00	0,00	50.347,35
6.1./18	<i>Plate i naknade plata</i>	61.886,00	65.943,57	13.445,09	1.318,20	12.317,14	154.910,00
6.1./19	<i>Drugi troškovi rada</i>	8.554,20	10.032,37	1.998,74	134,57	1.799,26	22.519,13
6.1./20	<i>Vodoprivredne naknade</i>	26.122,26	217,70	41,88	4,36	40,91	26.427,10
6.1./21	<i>Razne dažbine, naknade i članarine</i>	17.713,41	2.539,03	327,10	155,82	1.398,72	22.134,08
6.1./22	<i>Drugi troškovi poslovanja</i>	3.523,44	3.468,61	1.024,54	54,32	1.100,45	9.171,35
6.1./23	<i>Finansijski troškovi i rashodi</i>	2.563,36	2.884,24	179,15	28,82	321,61	5.977,18
6.1./24	<i>Drugi rashodi</i>	1.650,10	3.889,69	1.489,70	2,88	714,16	7.746,53
6.1./25	<i>Troškovi rezervisanja</i>	2.020,44	2.405,11	253,75	10,81	1.070,61	5.760,70
	UKUPNI TROŠKOVI I RASHODI	606.401,45	237.863,39	51.567,29	59.470,77	27.491,14	982.794,05
	PLANIRANI REZULTAT POSLOVANJA						65.932,25

- UKUPNO EP BIH (po djelatnostima) -

Prilog 2

Revidovani Trogodišnji plan poslovanja 2019-2021; Plan za 2020. godinu

Revidovani Plan prihoda, troškova i rashoda za 2020. godinu

- PO PLANSKIM STAVKAMA -

ŠIFRA PLANSKE STAVKE	NAZIV PLANSKE STAVKE	djelatnost PROIZVODNJE	djelatnost DISTRIBUCIJE	djelatnost SNABDJEVANJA	djelatnost TRGOVINE	FUNKCIJE POTPORE	UKUPNO EP BIH
6.1./01	<i>Prihod od električne energije i pom. usluga</i>	0,00	9.595,41	715.343,18	249.753,26	0,00	974.691,85
6.1./02	<i>Prihod od sporednih i nus proizvoda</i>	16.118,19	0,00	0,00	0,00	0,00	16.118,19
6.1./03	<i>Prihod od prodaje materijala i usluga</i>	2.394,21	22.738,36	1.694,03	0,00	235,00	27.061,59
6.1./04	<i>Prihodi od finansiranja</i>	32,34	162,19	2.142,62	0,00	525,00	2.862,15
6.1./05	<i>Ostali prihodi</i>	1.031,70	7.960,45	1.575,07	0,00	1.450,00	12.017,22
	UKUPNI PRIHODI	19.576,44	40.456,41	720.754,90	249.753,26	2.210,00	1.032.751,00
6.1./08	<i>Materijal za proizvodnju el. energije</i>	337.551,66	0,00	0,00	0,00	0,00	337.551,66
6.1./09	<i>Materijal za održavanje</i>	6.408,19	6.661,18	61,20	0,00	35,00	13.165,57
6.1./10	<i>Ostali troškovi materijala</i>	1.495,77	3.884,08	711,34	38,53	465,08	6.594,80
6.1./11	<i>Prevoz uglja</i>	26.567,46	0,00	0,00	0,00	0,00	26.567,46
6.1./12	<i>Usluge održavanja</i>	10.406,10	7.200,93	727,35	114,76	1.627,61	20.076,75
6.1./13	<i>Troškovi nabavke el. energije i pom. usluga</i>	0,00	23.455,07	19.903,97	36.554,16	0,00	79.913,20
6.1./14	<i>Premije osiguranja</i>	1.673,17	690,11	37,24	2,70	31,31	2.434,53
6.1./15	<i>Drugi troškovi usluga</i>	2.134,49	1.699,19	6.675,32	31,08	1.723,87	12.263,94
6.1./16	<i>Amortizacija</i>	94.091,62	62.010,24	519,34	57,98	5.690,63	162.369,82
6.1./17	<i>Troškovi mrežarina i naknade za NOS</i>	308,35	45.862,90	4.965,26	0,00	0,00	51.136,51
6.1./18	<i>Plate i naknade plata</i>	61.573,08	65.364,90	13.323,25	1.307,64	12.211,13	153.780,00
6.1./19	<i>Drugi troškovi rada</i>	8.479,00	9.938,06	1.979,02	133,47	1.774,86	22.304,42
6.1./20	<i>Vodoprivredne naknade</i>	26.106,70	215,49	41,16	4,32	40,51	26.408,18
6.1./21	<i>Razne dažbine, naknade i članarine</i>	17.898,99	2.562,63	324,83	156,06	1.388,55	22.331,06
6.1./22	<i>Drugi troškovi poslovanja</i>	3.531,21	3.484,76	1.025,40	49,14	1.055,17	9.145,68
6.1./23	<i>Finansijski troškovi i rashodi</i>	5.199,30	2.830,21	177,21	29,07	320,93	8.556,72
6.1./24	<i>Drugi rashodi</i>	1.694,25	3.950,34	1.521,10	2,91	214,09	7.382,69
6.1./25	<i>Troškovi rezervisanja</i>	1.988,38	2.393,07	246,48	10,17	812,33	5.450,43
	UKUPNI TROŠKOVI I RASHODI	607.107,72	242.203,19	52.239,46	38.491,98	27.391,08	967.433,43
	PLANIRANI REZULTAT POSLOVANJA						65.317,57

- UKUPNO EP BIH (po djelatnostima) -

Prilog 3

Revidovani Trogodišnji plan poslovanja 2019-2021; Plan za 2021. godinu

Revidovani Plan prihoda, troškova i rashoda za 2021. godinu

- PO PLANSKIM STAVKAMA -

ŠIFRA PLANSKE STAVKE	NAZIV PLANSKE STAVKE	djelatnost PROIZVODNJE	djelatnost DISTRIBUCIJE	djelatnost SNABDJEVANJA	djelatnost TRGOVINE	FUNKCIJE POTPORE	UKUPNO EP BIH
6.1./01	Prihod od električne energije i pom. usluga	0,00	9.595,86	718.421,76	192.983,36	0,00	921.000,97
6.1./02	Prihod od sporednih i nus proizvoda	16.224,43	0,00	0,00	0,00	0,00	16.224,43
6.1./03	Prihod od prodaje materijala i usluga	2.394,61	22.720,08	1.694,03	0,00	235,00	27.043,71
6.1./04	Prihodi od finansiranja	28,80	161,55	2.143,13	0,00	370,00	2.703,48
6.1./05	Ostali prihodi	1.028,08	8.006,11	1.663,93	0,00	1.650,00	12.348,12
	UKUPNI PRIHODI	19.675,92	40.483,59	723.922,85	192.983,36	2.255,00	979.320,72
6.1./08	Materijal za proizvodnju el. energije	307.420,73	0,00	0,00	0,00	0,00	307.420,73
6.1./09	Materijal za održavanje	6.260,92	6.569,17	60,85	0,00	34,00	12.924,94
6.1./10	Ostali troškovi materijala	1.500,34	3.953,94	721,70	38,01	459,98	6.673,97
6.1./11	Prevoz uglja	24.975,31	0,00	0,00	0,00	0,00	24.975,31
6.1./12	Usluge održavanja	10.599,95	7.060,73	742,49	60,53	1.166,41	19.630,12
6.1./13	Troškovi nabavke el. energije i pom. usluga	0,00	23.513,40	19.923,62	36.617,15	0,00	80.054,17
6.1./14	Premije osiguranja	1.692,11	689,69	37,20	2,72	31,27	2.452,98
6.1./15	Drugi troškovi usluga	2.160,61	1.706,55	6.717,79	31,13	1.652,72	12.268,80
6.1./16	Amortizacija	95.559,24	62.600,90	520,48	57,98	5.690,63	164.429,24
6.1./17	Troškovi mrežarina i naknade za NOS	284,69	45.805,04	4.965,26	0,00	0,00	51.055,00
6.1./18	Plate i naknade plata	61.100,20	64.634,44	13.179,48	1.300,98	12.138,23	152.353,33
6.1./19	Drugi troškovi rada	8.440,28	9.904,38	1.976,63	133,80	1.768,68	22.223,77
6.1./20	Vodoprivredne naknade	26.104,86	215,24	41,12	4,32	40,51	26.406,04
6.1./21	Razne dažbine, naknade i članarine	16.928,75	2.545,04	324,94	156,40	1.383,63	21.338,76
6.1./22	Drugi troškovi poslovanja	3.629,67	3.414,41	1.025,55	53,03	1.134,10	9.256,77
6.1./23	Finansijski troškovi i rashodi	6.131,55	2.770,56	174,84	29,24	320,47	9.426,66
6.1./24	Drugi rashodi	1.679,03	3.956,26	1.481,81	2,92	124,05	7.244,07
6.1./25	Troškovi rezervisanja	1.981,35	2.395,31	236,19	9,87	808,16	5.430,88
	UKUPNI TROŠKOVI I RASHODI	576.449,60	241.735,07	52.129,95	38.498,09	26.752,83	935.565,54
	PLANIRANI REZULTAT POSLOVANJA						43.755,18